

ОСНОВНА ШКОЛА "ЂОРЂЕ ЈОВАНОВИЋ" СЕЛЕВАЦ

**ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД
ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
за период 2025/2026. – 2028/2029. године**

Основна школа " Ђорђе Јовановић "

11407 Селевац

Број телефона: 026/ 371 - 090

Директор: Мирјана Вемић

НАЗИВ	Број стране
А) ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	
Српски језик и књижевност	
Енглески језик	
Ликовна култура	
Музичка култура	
Историја	
Географија	
Физика	
Математика	
Биологија	
Техника и технологија	
Информатика и рачунарство	
Физичко и здравствено васпитање	
Б) ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	
Верска настава	
Руски језик	
В) СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	
Сачувајмо нашу планету	
Г) ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА	
Час одељењског старешине	
Додатна настава	
Допунска настава	
Д) ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	
Српски језик и књижевност – Рецитаторска секција	
Српски језик и књижевност – Драмска секција	
Биологија – Еколошка секција	
Ликовна култура – Секција	

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

НАЗИВ	БРОЈ ЧАСОВА	
	недељно	годишње

Р.бр.	А) ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
1.	Српски језик и књижевност	5	144
2.	Енглески језик	2	72
3.	Ликовна култура	2	36
4.	Музичка култура	2	36
5.	Историја	1	72
6.	Географија	1	72
7.	Физика	2	72
8.	Математика	2	144
9.	Биологија	4	72
10.	Техника и технологија	2	72
11.	Информатика и рачунарство	1	36
12.	Физичко и здравствено васпитање	3	72+54*
	УКУПНО: А	25	954
	Б) ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
1.	Верска настава/Грађанско васпитање**	1	36
2.	Други страни језик	2	72
	УКУПНО: Б	3	108
	УКУПНО: А + Б	27	1026

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

Ред. бр.	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Редовна настава	27	1026
2.	Слободне наставне активности***	1	36
3.	Допунска настава	1	36
4.	Додатна настава	1	36

Ред. бр.	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36
2.	Ваннаставне активности активности****	1	36
3.	Екскурзија	1 дан годишње	

*Обавезне физичке активности реализују се у оквиру предмета Физичко и здравствено васпитање

**Ученик бира један од понуђених изборних наставних предмета

Напомена: У школи се као други страни језик изучава руски језик

***Слободне наставне активности Школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученик обавезно бира једну активност са листе слободних наставних активности које Школа нуди, а понуђени су у VI разреду: Сачувајмо нашу планету, Чувари природе и Вежбањем до здравља

****Ваннаставне активности могу да буду: друштвене, уметничке, техничке, хуманитарне, културне, као и друге активности у складу са простором и људским ресурсима школе

Напомена: У Школском програму прецизиране су у посебном делу ваннаставне активности, генерално организоване кроз рад низа секција

Ред. бр.	СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	ШЕСТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Вежбањем до здравља	1	36
2.	Сачувамо нашу планету	1	36
3.	Чувари природе	1	36

Ред. бр.	ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	ШЕСТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Српски језик – Рецитаторска секција	1	36
2.	Српски језик – Драмска секција	1	36
3.	Ликовна култура – Секција	1	36
4.	Биологија – Еколошка секција	1	36
	УКУПНО:	1	36

А) ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

ПРЕДМЕТ: Српски језик и књижевност

Разред: ШЕСТИ

Годишњи фонд часова:180

Циљ учења Српског језика и књижевности је да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању, тако што ће овладати основним законитостима српског књижевног језика, да стиче основна знања о улози и значају језика у националној култури и изградњи националног идентитета; да кроз читање и тумачење књижевних дела из српске и светске баштине развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање, подстицу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у српској и светској култури, негује љубав према српском језику и књижевности; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Тема Број часова по теми	Садржаји	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере остварености исхода	Међупредметне компетенције
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		
КЊИЖЕВНОСТ(54)	ЛИРИКА Обредне лирске народне песме (избор) Ђура Јакшић: Вече Јован Дучић: Село Мирослав Антић: Плава звезда Вељко Петровић: Ратар / Алекса Шантић: О, класје моје Десанка Максимовић: Грачаница / Војислав Илић: Свети Сава Стеван Раичковић: Хвала сунцу, земљи, трави Милован Данојлић: Овај дечак зове се Пепо Крста Сергеј Јесењин: Песма о керуши Књижевни термини и појмови Врста строфе према броју стихова у лирској песми: дистих; терцет; врста стиха по броју слогова (лирски и епски десетерац). Одлике лирске поезије: нагласак речи и ритам; рима – парна, укрштена, обгрљена; улога риме у обликовању	– повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита; – чита са разумевањем; парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова; – одреди род књижевног дела и књижевну врсту; – прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера; – разликује ауторску приповетку од романа; – анализира структуру лирске песме (строфа, стих, рима); – уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње; – разликује заплет и расплет као етапе драмске радње; – разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца; – разликује облике казивања; – увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике; – одреди стилске фигуре	Дијалогска, монолошка, текст метода, метода	Слуша, чита, бележи, доноси логичке закључке, приповеда, понавља, реагује на захтеве, поставља питања, одговара на питања, учествује у дијалогу, изражајно казује и рецитије, истражује, презентује	Помаже ученицима при изговору, доноси наводи на самостално размишљање, мотивише ученике за рад, подстиче ученике на ангажовање. Објашњава, коментарише, исправља, саветује, усмерава, демонстрира, похваљује добро урађене вежбе	Писмено и усмено изражавање, контролни тест Писмено и усмено изражавање, писмени задатак Писмено и усмено изражавање, наставни листићи Писмено и усмено изражавање, писмени задатак, наставни листићи	компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција.

	стиха. Стилске фигуре: контраст, хипербола. Врсте ауторске и народне лирске песме: социјалне песме, дитирамб, елегија; обредне песме (коледарске, краљичке, додолске, ЕПИКА Народна песма: Смрт Мајке Југовића Народна песма: Марко Краљевић укида свадбарину Петар Кочић: Јаблан Исидора Секулић: Буре (одломак)/ Бранко Ћопић: Чудесна справа Иво Андрић: Аска и вук Антон Павлович Чехов: Вањка/ Итало Калвино: Шума на ауто-путу (из збирке прича) Светлана Велмар Јанковић: Сирото ждребе (из Књиге за Марка) Књижевни термини и појмови Основна тема и кључни мотиви. Облици казивања: нарација (хронолошко приповедање), описивање, дијалог, монолог. Фабула/радња,	и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту; – анализира узрочно-последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди; – анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, служећи се аргументима из текста; – уочава хумор у књижевном делу; – разликује хумористички и дитирамбски тон од елегичног тона; – илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима; – уважава националне вредности и негује културноисторијску баштину; – препоручи књижевно дело уз кратко образложење; – упоређи књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст; – повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; – препозна делове речи у вези са њиховим грађењем; – разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора; – разликује врсте гласовних промена у					
--	--	--	--	--	--	--	--

	редослед догађаја. Врсте епских дела: приповетка, роман. Културно-историјско предање (нпр. Смрт Марка Краљевића). ДРАМА Лектира Коста Трифковић: Избирачица (одломак) Миодраг Станисављевић: И ми трку за коња имамо (одломак) Бранислав Нушић: Аналфабета (одломак) Књижевни термини и појмови Драмске врсте: комедија – основне одлике. Монолог и дијалог у драми. Дидаскалије, реплика. Етапе драмске радње (заплет и расплет). НАУЧНО ПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ Вук Караџић: Живот и обичаји народа српскога: Божић (одломак); Ђурђевдан (одломак); Додоле, прпоруше и чаролице (одломци) Владимир Хулпах: Легенде о европским градовима (избор)	једноставним примерима и примењује књижевнојезичку норму; – одреди врсте и подврсте заменица, као и њихов облик; – препознаје глаголска времена и употребљава их у складу са нормом; – разликује реченице по комуникативној функцији; – доследно примењује правописну норму; – користи правопис (школско издање); разликује дуги и кратки акценат у изговореној речи; – употребљава различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање различитих типова текстова, без сажимања и са сажимањем, причање (о догађајима и доживљајима) и описивање; – разликује и гради аугментативе и деминутиве; – саставља обавештење, вест и кратак извештај; – разуме основна значења књижевног и неуметничког текста; – проналази, повезује и тумачи експлицитно и имплицитно садржане информације у краћем, једноставнијем књижевном и неуметничком тексту; – драматизује одломак одабраног					
--	---	---	--	--	--	--	--

	Никола Тесла: Моји изуми (поглавље по избору) Жан-Бернар Пиј, Серж Блок, Ан Бланшар: Енциклопедија лоших ђака, бунтовника и осталих генијалаца (избор) Гроздана Олујић: Били су деца као и ти (избор) ДОМАЋА ЛЕКТИРА Епске народне песме о Косовском боју (избор) Епске народне песме о Марку Краљевићу (избор) Бранислав Нушић: Аутобиографија Анђела Нанети: Мој дека је био трешња Весна Алексић: Каљави коњ (Прича о богињи Лади – Звездана вода; Прича о богу Сварогу – Небески ковач и Прича о богу Стрибору Сеченско светло) Бранко Ћопић: Орлови рано лете Ференц Молнар: Дечаци Павлове улице Допунски избор лектире Добрица Ерић: Месечеви миљеници (песме о свицима) (избор) Бранислав Петровић: избор из	књижевноуметничког текста; – говори јасно, поштујући стандарднојезичку норму; – изражајно чита обрађене књижевне текстове.					
--	--	---	--	--	--	--	--

	антологија песама за децу (Морава, Влашићи, Дунав, Говор дрвећа, Грађење куће, Па шта, па шта и друге) Владимир Стојиљковић: Писмописац (Писмо Бранку Топићу) Владимир Андрић: Пустолов Тиодор Росић: Приче старог чаробњака (једна прича по избору) Борислав Пекић: Сентиментална повест Британског царства („Велика повеља слободе у земљи без устава” – одломци) Вилијем Саројан: Зовем се Ара Хенрик Сјенкијевич: Кроз пустињу и прашуму Џејмс Крис: Тим Талир или Продати смех Џек Лондон: Зов дивљине/Бели очњак Реј Бредбери: Маслачково вино (избор) Ивана Брлић Мажуранић: Приче из давнина (избор Владислава Војновић: Приче из главе (прича Позориште – од- ломци) Јасминка Петровић: Ово је						
--	--	--	--	--	--	--	--

	најстрашнији дан у мом животу Александар Поповић: Снежана и седам патуљака, драмска бајка						
ЈЕЗИК (52)	ГРАМАТИКА Подела речи по настанку: просте речи и творенице; породица речи, уочавање корена речи. Саставни делови твореница (творбене основе, префикси и суфикси). Граматичка основа и граматички наставци у поређењу са творбеном основом и суфиксима. Настанак гласова и говорни органи; подела гласова: самогласници И сугласници (прави сугласници и сонанти); Подела сугласника по звучности и по месту изговора. Подела речи на слоге; слоготворно р. Гласовне промене – уочавање у грађењу и промени речи: непостојано а; промена л у о; палатализација,сиб иларизација; јотоване; једначење сугласника по звучности; једначење сугласника по	– повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита; – чита са разумевањем; парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова; – одреди род књижевног дела и књижевну врсту; – прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера; – разликује ауторску приповетку од романа; – анализира структуру лирске песме (строфа, стих, рима); – уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње; – разликује заплет и расплет као етапе драмске радње; – разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца; – разликује облике казивања; – увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике; – одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметнич-					

	месту изговора; губљење сугласника. Заменице: неличне именичке заменице (односно-упитне, неодређене, опште, одричне); придевске заменице: присвојне (с нагласком на употребу заменице свој, показне, односно-упитне, неодређене, опште, одричне Граматицке категорије заменица: род, број, падеж и лице. Грађење и основна значења глаголских времена: аорист, имперфекат (само на нивоу препознавања; имперфекат глагола бити); плусquam- перфекат. Независне предикатске реченице – појам комуникативне функције; подела на обавештајне, упитне, заповедне, жељне и узвичне реченице. ПРАВОПИС Писање имена васионских тела. Растављање речи на крају реда (основна правила) Правописна решења у вези са гласовним променама	ком тексту; – анализира узрочно- последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди;					
--	--	--	--	--	--	--	--

	Писање именичких и придевских одричних заменица са предлозима. Писање заменице Ваш великим почетним словом. Правописна решења у вези са писањем обрађених глаголских облика. ОРТОЕПИЈА Правилан изговор гласова ч, ћ, ц, ч, р. Дуги и кратки акценти.						
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (38)	Текстови у функцији унапређивања језичке културе. Анализирање снимљених казивања и читања (звучна читанка). Говорне вежбе на унапред одређену тему. Учтиве форме обраћања. Лексикологија: аугментативи (са пејоративима), деминутиви (са хипокористцима). Правописне вежбе: диктат; допуњавање текста; уочавање и објашњавање научених правописних правила у тексту Богаћење речника: лексичко-семантичке вежбе (нпр. избегавање сувишних речи и туђица; фигуративна						

	значења речи; проналажење изостављених реченичних делова); стилске вежбе: (нпр. текст као подстицај за сликовито казивање; ситуациони предложак за тражење погодног израза). Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу. Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту (један час за израду задатка и два за анализу и писање унапређене верзије састава).						
--	---	--	--	--	--	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА: Историја, верска настава, ликовна култура, музичка култура, информатика и рачунарство
МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

ИСТОРИЈА (говоримо о историјским приликама о којима говори дело и повезујемо са садашњим временом),
ВЕРСКА НАСТАВА (ученицима се скреће пажња на битне библијске приче и симболе),
ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО (гледање и прављење ПП презентација за час)..

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам	Образовне: допунска, додатна настава, индивидуални, саветодавни рад; Васпитне: информисање, неговање културе лепог понашања, сарадња са ученицима и родитељима; Социјалне: стварање безбедног и стимулативног окружења, праћење адаптираности ученика и напредовања, инклузивно образовање, тестирања, награђивања ученика
Најефикасније методе и облици рада	Образовне: допунска, додатна настава, индивидуални, саветодавни рад; Васпитне: информисање, неговање културе лепог понашања, сарадња са ученицима и родитељима;

	Социјалне: стварање безбедног и стимулативног окружења, праћење адаптираности ученика и напредовања, инклузивно образовање, тестирања, награђивања ученика
Избор наставних средстава	Образовне: допунска, додатна настава, индивидуални, саветодавни рад; Васпитне: информисање, неговање културе лепог понашања, сарадња са ученицима и родитељима; Социјалне: стварање безбедног и стимулативног окружења, праћење адаптираности ученика и напредовања, инклузивно образовање, тестирања, награђивања ученика
Које потенцијале локалне средине ћу користити и како	Удружења која се баве културном делатношћу
Активности и стратегије за мотивисање ученика	- различити облици стваралачког и истраживачког учења (приредбе, тематски дани, конкурси, такмичења) - коришћење активних и флексибилних метода - стварање услова у којима ученик може да има самоконтролу и самопроцену
Могући застоји у раду	- различити облици стваралачког и истраживачког учења (приредбе, тематски дани, конкурси, такмичења) - коришћење активних и флексибилних метода - стварање услова у којима ученик може да има самоконтролу и самопроцену
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/ специфичности	- различити облици стваралачког и истраживачког учења (приредбе, тематски дани, конкурси, такмичења) - коришћење активних и флексибилних метода - стварање услова у којима ученик може да има самоконтролу и самопроцену
Праћење напредовања ученика/начин, време, критеријуми праћења	Начин: формативно и сумативно оцењивање, самооцењивање Време: по завршетку области, на тромесечју, полугодишту Критеријуми: у којој мери је ученик савладао планиране исходе
Остале специфичности школе које могу да утичу на остваривање наставних процеса	- материјални и технички услови - подршка стручних сарадника - секције - развијање компетенција за целоживотно учење

СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА

Наставни предмет: Српски језик и књижевност

Разред: ШЕСТИ

Називнаставнетеме	Стандарди образовних постигнућа по нивоима		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Књижевност	СРП.ОО1.Н.1.1. Умеју аргументовано и на занимљив начин да почну, развију и заврше своје усмено и писано излагање користећи богат фонд речи у јасним и потпуним реченицама. – СРП.ОО1.Н.1.3. Именују књижевне врсте и наводе њихове одлике; познају најзначајније ствараоце и њихова дела.	– СРП.ОО1.Н.2.3. Образлажу одлике књижевне врсте у конкретном делу. – СРП.ОО1.Н.2.4. Уочавају сложеност ликова и узрочно-последичне везе међу догађајима, изводе закључке о догађајима, намерама, поступцима и осећањима ликова, објашњавају чиме су мотивисани поступци и	СРП.ОО1.Н.3.1. Слободно и аутентично исказују своје мисли у говору и писању придобијајући пажњу других. – СРП.ОО1.С.3.1. Користе вештине читања (читање у себи, читање с оловком у руци, летимично читање...) и казивања у свакодневном животу, учествују у културним догађајима у школи и

	– СРП.ОО1.Н.1.4. Тумаче и интегришу догађаје, поступке, особине, главне идеје, мисли и осећања; прате развој ликова у књижевноуметничком тексту. – СРП.ОО1.Н.1.5. Препознају фигуративну употребу језика у књижевноуметничком тексту и свакодневној комуникацији (нпр. пренесено значење). СРП.ОО1.С.1.1. Читају и казују текст одговарајућом динамиком. СРП.ОО1.С.1.6. Разликују основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник) и именују формалне елементе уметничких и неуметничких текстова (пасус, стих, строфа, рима, опис, приповедање, дијалог). – СРП.ОО1.С.1.7. Разликују књижевне врсте (бајка, басна, песма, прича, приповетка, роман, драмски текст, кратке народне умотворине); разликују народну од ауторске књижевности. – СРП.ОО1.С.1.8. Одређују садржинске елементе књижевноуметничког текста (тему, главне и споредне ликове, догађаје, време и место...). – СРП.ОО1.С.1.9. Примењују стратегије читања и разумевања прочитаног. СРП.ОО1.С.1.10. Издајају и именују поређење и персонификацију у тексту.	осећања ликова и своје ставове поткрепљују доказима из текста. – СРП.ОО1.Н.2.5. Тумаче фигуративну употребу језика. СРП.ОО1.О.2.7. Изражавају својим речима читалачки доживљај идентификујући осећања која текст покреће у њима; одговарају на питања у вези са ликовима, догађајима, местом и временом радње, доживљавајући грешке током рада као фазе учења. – СРП.ОО1.О.2.6. Читањем текстова упознају основне одлике и функције различитих врста текстова – СРП.ОО1.С.2.7. Уочавају специфичности конкретних књижевних дела и закључују о основним одликама књижевних врста. – СРП.ОО1.С.2.8. Анализирају догађаје, поступке, осећања и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту; одређују тему.	заједници. – СРП.ОО1.О.3.7. Износе лични доживљај прочитаног текста; повезују поступке ликова са животним искуством преиспитујући своје поступке; развијају отпорност и самопоуздање. – СРП.ОО1.Н.3.3. Бирају текстове према интересовањима, уживају у читању и граде своје читалачко искуство. .
Језик	– СРП.ОО1.Н.1.6. Именују врсте и подврсте речи, именују граматичке категорије глагола и глаголско време, као и граматичке категорије именица, бројева, придева и заменица; именују субјекат, глаголски предикат и прилошке одредбе за време, место и начин. – СРП.ОО1.С.1.2. Познају значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и идентификују оно што им је непознато – СРП.ОО1.С.1.11. Одређују врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе) и подврсте речи (властите, заједничке и градивне именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве) и препознају збирне именице;	– СРП.ОО1.Н.2.6. Анализирају реченицу/текст издајајући врсте и подврсте речи, састављају реченице према задатим синтаксичким критеријумима. СРП.ОО1.О.2.1. Изговарају све гласове и пишу сва слова оба писма поштујући језичку норму у говору и писању; употребљавају речи и изразе у одговарајућем контексту. – СРП.ОО1.О.2.2. Пишу кратким, потпуним реченицама једноставне структуре. – СРП.ОО1.О.2.3. Постављају питања, траже и дају објашњења, учтиво прихватају . – СРП.ОО1.О.2.4. Прате дати план, предлажу и бележе идеје за усмено и писано изражавањ	СРП.ОО1.О.3.1. Разговорно и јасно говоре тако да их саговорник разуме и писано се изражавају у одговарајућим ситуацијама. – СРП.ОО1.О.3.2. Пишу кратке поруке, текстове и попуњавају једноставне обрасце. – СРП.ОО1.О.3.3. Пажљиво слушају саговорнике, постављају питања у складу са својим потребама, поштују правила уљудног опхођења, без говора мржње. – СРП.ОО1.О.3.4. Веродостојно препричавају и описују оно што су

	разликују граматичке категорије глагола и глаголско време, као и граматичке категорије именица, бројева, придева и заменица. – СРП.ОО1.С.1.12. У простој реченици одређују субјекат, глаголски предикат и прилошке одредбе за време, место и начин исказане речју или скупом речи; одређују врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, заповедне, узвичне) и по облику	– СРП.ОО1.О.2.8. Уочавају заједничке одлике издвојених речи и закључују којој врсти припадају; закључују о заједничким одликама главних функција речи у реченици и реченица у комуникативном контексту. СРП.ОО1.С.2.12. Рашчлањују реченицу издвајајући реченичне чланове; састављају реченице различите по комуникативној функцији и облику.	прочитали, видели или чули. – СРП.ОО1.Н.3.5. Користе језик као низ могућности у изражавању, употребљавајући речи и изразе у основном и фигуративном значењу. – СРП.ОО1.Н.3.6. Стилски овладавају реченицом у свакодневном говору и писању, користе знања из језика у стваралачком изражавању, као и приликом учења страних језика.
Језичка култура	СРП.ОО1.С.1.4. У кратким цртама образлажу своје идеје. СРП.ОО1.С.1.5. Идентификују битне информације у линеарном и нелинеарном тексту. – СРП.ОО1.С.1.2. Познају значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и идентификују оно што им је непознато. – СРП.ОО1.С.1.3. Усмено и писано препричавају, причају, описују и учествују у разговору на задату тему; у писаном изражавању примењују правописна правила. – СРП.ОО1.С.1.4. У кратким цртама образлажу своје идеје. – СРП.ОО1.С.1.3. Усмено и писано препричавају, причају, описују и учествују у разговору на задату тему; у писаном изражавању примењују правописна правила.	– СРП.ОО1.С.2.1. Течно читају и природно казују текст одговарајућим темпом и интонацијом, правилно наглашавајући речи у реченици, поштујући смисао текста. – СРП.ОО1.С.2.2. Одређују значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и контекста у којем су употребљени, издвајају делове текста који су им нејасни, траже објашњење и прикупљају додатне информације из различитих извора. – СРП.ОО1.С.2.3. Држе се теме, јасно структурирају излагање (уводни, средишњи и завршни део); пишу јасним и потпуним реченицама, исправљају своје грешке. – СРП.ОО1.С.2.4. Описују како су дошли до идеје, зашто је та идеја добра и како се може реализовати. – СРП.ОО1.С.2.5. Издвајају, упоређују и повезују битне информације исказане у различитим деловима текста, као и различитим врстама текстова; представљају информације на различите начине. – СРП.ОО1.С.2.6. Проналазе информације користећи основне делове текста и књиге и издвајају тражене формалне елементе уметничког и неуметничког текста. – СРП.ОО1.С.2.7. Уочавају специфичности конкретних књижевних дела и закључују о	– СРП.ОО1.С.3.2. У свакодневној комуникацији користе одговарајуће речи и фразеологизме; уважавају саговорнике. – СРП.ОО1.С.3.3. Правилно пишу и говоре на одговарајућу тему у различитим комуникативним ситуацијама/дигиталном окружењу. – СРП.ОО1.С.3.5. Размењују информације и закључке у вези са различитим врстама текстова; процењују квалитет информација и примереност илустрација које прате текст; користе табеле, графиконе, дијаграме и мапе у контексту. – СРП.ОО1.С.3.6. Сналазе се у литератури и другим изворима сазнања – СРП.ОО1.С.3.9. Проналазе решења за животне ситуације свесни веза између узрока и последица (одговоран однос према здрављу, безбедност, друштвено ангажовање, еколошка свест итд.).

		основним одликама књижевних врста. – СРП.ОО1.С.2.8. Анализирају догађаје, поступке, осећања и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту; одређују тему. – СРП.ОО1.С.2.9. Прате и предвиђају даљи ток радње, преиспитују претпоставке, повезују очигледне узроке и последице, поткрепљују своје закључке позивајући се на текст. – СРП.ОО1.С.2.11. У реченици/тексту уочавају и издвајају одговарајуће примере речи, а затим индуктивно и по аналогiji закључују о одликама врсте и подврсте којој припадају (користе табеле, праве мапе ума...); мењају облике речи према задатим критеријумима (лице, број и род). – СРП.ОО1.С.2.13. Кроз игру спарују и групишу задате речи препознајући лексичке односе међу њима; примењују основне творбене обрасце .СРП.ОО1.Н.2.1. Усмено и писано излагање обогаћују детаљима, СРП.ОО1.О.2.5. Издвајају и репродукују информације експлицитно исказане у краћим текстовима као и непознате речи и изразе, траже објашњење у доступним изворима.бразлажу своје ставове	– СРП.ОО1.С.3.10. Развијају машту и истражују могућности језичко-стилског обликовања мисли и идеја. – СРП.ОО1.С.3.11. Користе знања из језика како би се јасно и правилно изражавали писаним и усменим путем и учили друге језике. – СРП.ОО1.С.3.12. Користе различите врсте реченица сходно комуникативној ситуацији; граде свој стил изражавања у свакодневном говору, писању и језичком стваралаштву играјући се могућностима варирања редоследа речи у реченици. – СРП.ОО1.С.3.13. Језички израз усклађују са контекстом. СРП.ОО1.О.3.6. Користе информације из различитих врста текстова у свакодневном животу.
--	--	---	---

ПРЕДМЕТ: енглески језик

Разред: шести

Годишњи фонд часова: 72

Циљ учења енглеског језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Тема Број часова по теми	Садржаји	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере остварености исхода	Међупредметне компетенције
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		
1. Породица и школа (3) 2. Слободно време; медији, масмедији, интернет и друштвене мреже (7) 3. Вербална и невербална комуникација (7) 4. Историја и уметност (7) 5. Уметност (7) 6. Наука и истраживања (7) 7. Путовања; клима, географске особине (8) 8. Професионални живот (7) 9. Здравље (13) 10. Писмени задаци (6)	What's your first/last name/surname? Jack, this is Andrew. He's the new boy in our class. Hi Andrew. Nice to meet you. I'm glad to meet you too. What's your nickname? It's Andy. Where do you live? I live in Sunny Street. How do you go to school? I walk there/take the bus... What does your father do? He's a science teacher. Have you got/Do you have any brothers or sisters? No, I'm an only child, but my mum's got two sisters, Sophia and Lily. Aunt Lily is the eldest. She says I am her favourite nephew. This is my cousin, Bob. Where does he come from? He lives in Brisbane now, but he was born in London. Where were you born? When did you move there? We moved there when I was four. Where were you living when you started school? Who do you usually go out with? How long have you known Susan? For one year. Since last year. The Present Simple Tense за изражавање сталних и уобичајених радњи. The Past Simple Tense глагола to be и осталих	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; – поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једно- ставнија језичка средства; – размени једноставније информације личне природе; – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; – разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; – опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка	демонстрација; -кооперативно; -интеракција. -дијалог; -игра; -индивидуално. - фронтално -групни рад -материјал са интернета	Активно слуша, повезује појмове, чита, доноси логичке закључке, преписује, бележи, разговара, развија логичко размишљање, изводи закључке, сарађује у пару и групи...	Објашњава, усмерава интеракцијски однос у учионици, помаже, похваљује, мотивише ученике на рад, надгледа, исправља..	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци , тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Комуникација 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Сарадња 7. Одговорно учење у демократском друштву 8. Одговоран однос према здрављу 9. Одговоран однос према околини 10. Естетичка компетенција

	глагола (правилних и неправилних). The Past Continuous Tense. The Present Perfect Tense учесталијих глагола (правилних и неправилних). Питања са Who/What/Where/When/Why... Питања са препозиционим глаголима. Употреба и изостављање чланова при ближем одређивању лица, у фиксним изразима (go to school/by car/on foot...), са основним географским појмовима (називима улица, градова, држава...) (Интер)културни садржаји: устаљена правила учтиве комуникације; имена и надимци; родбина, породични односи и родбинске везе; већи градови у земљама циљне културе. What does Emma look like? She looks gorgeous. She's the prettiest girl in our class. What's he like? He's smart and hard-working. Noah doesn't care about anyone. He's selfish. My friend is sporty and good-looking, but he is very shy. Her clothes are cool! Samuel is as tall as his brother/not as(so) tall as his father. This laptop is less expensive than that one. It's the least expensive laptop in the shop. Jacob's room is usually tidy, but Michael's is often untidy/messy. You can find his clothes everywhere. Why is he exhausted? Because the trip was exhausting. The party was really exciting. Everybody was excited.	средства; – разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке актив- ности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; – упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; – затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, савети- ма и позивима на заједничке активности; – разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; – упути уобичајене молбе и захтеве; – честита, захвали се и извини се користећи једноставнија језичка средства; – разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; – разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; – размени појединачне информације и/или					
--	--	---	--	--	--	--	--

	She looks really unhappy. How does he swim? He swims well. We worked hard. He was running fast. It is raining heavily. Are they listening carefully? Ten minutes from here is the biggest wheel of its kind in the world – the London Eye. The buildings are amazing /fantastic. That's the cafe where my sister works. Is that the message which/that Tom sent? There's somebody/nobody/no one in the street. There was nothing strange in his voice. Everything was OK. This chair's uncomfortable. That's impossible! The Present Simple Tense и The Present Continuous Tense за изражавање појава, радњи, стања и збивања у садашњости, The Past Simple Tense и The Past Continuous Tense за изражавање појава, радњи, стања и збивања у прошлости. Поређење придева по једнакости as...as, not so/as...as. Поређење придева са less и the least. Придеви са наставцима –ed и –ing. Творба и употреба прилога за начин (beautifully, quickly, happily, well, badly, fast, hard...) Употреба одређеног члана уз суперлатив придева. Употреба/изостављање одређеног члана уз називе места. (споменици, музеји, улице, паркови...). Релативне заменице who, which, that, whose, where... Неодређене заменице (somebody, something,	неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; – опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; – разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; – опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; – опише неки историјски догађај, историјску личност и сл. – разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; – размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плано- вима, намерама и предвиђањима; – саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; – разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и					
--	--	---	--	--	--	--	--

	anybody, anything, nobody, no one, nothing, everything...). Питања са What...like, How, Why... Негативни префикси un-, im-... (Интер)културни садржаји: особености наше земље и земаља говорног подручја циљног језика (знаменитости, географске карактеристике и сл.) I'm going to the swimming pool. Would you like to come? Yes, please. I like swimming. Would you like a cup of tea? No, thank you/thanks. What are you doing next weekend? Do you want to come to my party? Yes, I'd love to. When is it? At 7.30 on Saturday. Do you fancy/How about a game of tennis this afternoon? Sorry. I can't. I've got a dance class. Shall we go to the sports centre today? Good idea. See you there at 6.00 pm. That's no good for me. What about 5.30? Yes, sure. How about trying my new computer game this morning? I'm afraid I can't. I'm looking after my little sister. Why don't we go to the park? Let's get out of here. That sounds good. The music is too loud. We could/ may/might stay here and watch DVDs. That's boring. If it is cold, put on your jacket. If you hurry, you won't miss the bus. If you don't feel well, you should see a doctor. I've got the flu. You must stay in bed and drink lots of hot drinks. If you don't stay up late, you won't feel tired. You shouldn't eat too much chocolate. Don't give your real name on the	осећањима и реагује на њих; – изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставни- јим језичким средствима; – разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговори на њих; – затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета и бића у простору и правцу кретања; – опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима; – разуме једноставније забране, правила понашања, своје и туђе обаве- зе и реагује на њих; – размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту, као и на своје и туђе обавезе; – саопшти правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства; – разуме једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност; – формулише једноставније исказе који се односе на поседовање					
--	---	---	--	--	--	--	--

	Internet. The Present Continuous Tense за унапред договорене радње. Заповедни начин. Изрази: How about...? What about...? Why don't we...? Would you like...? Do you want...? Shall we...? Let's... Модални глаголи за изражавање предлога – can/could/may/might. Модални глаголи should за давање савета. Први кондиционал. (Интер)културни садржаји: прикладно упућивање предлога, савета и позива и реаговање на предлоге, савете и позиве. Can/Could you help me with these bags, please? They're too heavy. Could I have a glass of water, please? Could I see your exercise book, please? Yes, just a minute. Oh, no. I can't find it. May I see your tickets, please? Here you are, sir. Thank you. Will you open the door for me? Sure. I'm so sorry for... It's all my fault. Sorry, it was an accident. I didn't mean to (break your skateboard). That's all right/OK. Never mind. It doesn't matter. Thank you for (your help). Thank you from the bottom of my heart. That's very kind of you. That means a lot to me. Don't mention it. It's nothing. You're welcome. Well done. Congratulations! Happy (festival). When does the train for Glasgow leave? It leaves at 7.38. School starts at 8.45. Which book do you want? The red one. Can I try on those trousers, please? Which ones? The blue	и припадност; пита и каже шта неко има/нема и чије је нешто; – разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; – изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење; – разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; – изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење; – разуме једноставније изразе који се односе на количину и цену; – пита и саопшти колико нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства; пита/каже/израчуна колико нешто кошта.					
--	--	--	--	--	--	--	--

	ones. Модални глаголи за изражавање молбе и захтева – can/could/may. Would you like...? Will за изражавање молби. The Present Simple Tense за изражавање утврђених програма, реда вожње, распореда и сл. Заменице one, ones. (Интер)културни садржаји: правила учтивости комуникације, значајни празници и догађаји, честитања. Read the explanation and circle the correct words. State your problem and describe how you feel about it. Use the expressions below. Make a project about an important city in your town. Make a map and label the important places. To end the call, tap the „end call” button (typically a red button on the left side of your cell phone) or close your phone. Do not touch the adapter with wet hands. Заповедни начин. (Интер)културни садржаји: правила учтивости у складу са степеном формалности и ситуацијом. She rarely takes the bus to school. They usually play games in their free time. Does James play any musical instruments? Yes, he does. No, he doesn't. How many languages do you speak? What time do you usually wake up on school days? My sister doesn't eat fish. Water freezes at zero degrees Celsius. If /When you heat ice, it melts. What are you looking for? I am looking for my glasses. I can't find them.						
--	--	--	--	--	--	--	--

	Shhh! I am trying to concentrate. What are you thinking about? Who are you talking to? Sorry, she can't come to the phone right now. She's having a shower. She is studying French in Paris. We are very busy these days. We are decorating the school hall. Look! It's raining. It doesn't usually rain here in summer. Does it rain a lot in your hometown? We normally grow vegetables, but this year we aren't growing any. I can't see anybody/anyone. How long has he played the guitar? For five years./Since last summer. The Present Simple Tense за изражавање сталних и уобичајених радњи. The Present Continuous Tense за изражавање тренутних и привремених радњи. Разлике у употреби глаголских облика The Present Simple Tense и The Present Continuous Tense. The Present Perfect Simple Tense за изражавање радњи које су почеле у прошлости и још увек трају. Нулти кондиционал. Питања са препозиционим глаголима. Модални глагол can за изражавање способности. (Интер)културни садржаји: породични живот; живот у школи – наставне и ваннаставне активности; распусти и путовања. When did Columbus discover America? Who invented the telephone? People lived in caves a long time ago. We saw a good film last week. She used to wear glasses. Did he use to drink tea						
--	--	--	--	--	--	--	--

	every morning? No, he didn't. What did you do when you heard the noise? First, I called the police. What were you doing when you heard the noise? I was watching TV. At ten o'clock yesterday morning, I was cycling to school. I fell off my bike and hurt my knee. I couldn't stand up. Was there anyone to help? No, there wasn't. I was walking down the lane when I saw a beautiful lady. She was wearing a red dress and a big red hat. While I was sleeping, my brother was helping our father in the garden. She was sleeping when we came in. As soon as I saw them, I started to run. They have finished their project. They finished it yesterday. Who did you get the letter from? Have you ever been to London? Yes, I have. I was there last year./ No, I haven't. I have never been to London. He has just arrived. I've already learnt to use that program. Have they arrived yet? They haven't finished their dinner yet. The Past Simple Tense правилних и неправилних глагола, све употребе. The Past Continuous Tense, све употребе Used to. Контрастирање употребе и значења глаголских облика The Past Simple Tense и The Past Continuous Tense. The Present Perfect Simple Tense за изражавање искустава и радњи у неодређеној прошлости и са ever, never, just, already, yet... Контрастирање употребе						
--	---	--	--	--	--	--	--

	и значења глаголских облика The Past Simple Tense и The Present Perfect Simple Tense. Модални глагол could за изражавање способности у прошлости Linking words and phrases (first, then, next, as soon as, after that, finally...). Питања са Who/What/Where/When/Why... Питања са препозиционим глаголима. (Интер)културни садржаји: историсјки догађаји, епохална открића; важније личности из прошлости When I grow up, I would like/I'm going to be a web designer. What about you? I really want to be a programmer. I can't find my keys anywhere. I'll/I will help you look for them. I'll take it, please. I'll leave it, thanks. I promise I won't be late. I believe he will be a great pianist. I don't think he will make it. It will be rainy tomorrow. Why are you putting on your coat? I'm going to take my dog for a walk. It's my birthday next Saturday. I'm going to have a big party. Look at those cars! They're going to crash! What are you doing tonight? We're playing football with friends. Would like + именица/инфинитив глагола. Stative verbs (want, promise, believe, think...) The Future Simple Tense за изражавање одлука донетих у тренутку говора, обећања и предвиђања на основу знања, искуства и веровања. Going to за изражавање						
--	---	--	--	--	--	--	--

	планова, намера и предвиђања на основу чулних опажања. The Present Continuous Tense за изражавање унапред договорених/испланираних радњи. (Интер)културни садржаји: правила учтивости у складу са степеном формалности и ситуацијом. I'd like to try bungee jumping. I'm interested in swimming. What sports are you interested in? My hobby is collecting badges. What's your hobby? I'm starving. Shall I make a sandwich for you? Yes, please. I'm thirsty. Would you like some lemonade? What's wrong/the matter? I'm tired of/sick of/fed up with/bored with playing this game. Are you tired? I'm exhausted. I'm cold/hot. I don't feel well. I feel sick. Why don't you go to bed? I'm nervous / frightened /upset /scared... Don't worry. Everything will be all right/just fine. It's going to be all right. Are you happy with your new friends? Oh, yes. I am so glad/happy to hear that. I've got/ I have a terrible headache. Take a painkiller. My ear hurts. I'm sorry to hear that. Oh dear! My finger is bleeding. Why don't you put a plaster on it? I've sprained my ankle. Put some ice on it. I'm in trouble. I don't know what to do. Stative verbs (be, want, hurt, have, feel, know...) Заповедни начин. Why don't we/you + инфинитивна основа глагола. Would like + именица/инфинитив					
--	--	--	--	--	--	--

	глагола. Употреба придевско-предлошких израза tired of / sick of / fed up with / bored with. The Present Perfect Simple Tense (Интер)културни садржаји: мимика и гестикулација; интересовања, хоби, забава, разонода, спорт и рекреација. Excuse me. How do I get to...? What's the best way to...? Could you tell me the way to...? Go straight on until you get to (a bridge). Cross (the bridge). Turn back. Go back. Turn left/right into... Take the first/second turning on the right/left. Go along... It's on the left/right. It's opposite/behind/between/in front of/near/next to/at the corner/just around the corner... Заповедни начин. Предлози за изражавање положаја и просторних односа – in front of, behind, between, opposite... (Интер)културни садржаји: јавни простор; типичан изглед места. Don't throw litter around. Save energy. Turn off lights when not in use. You can/can't sit here. The seat is/isn't free. Can I use your mobile phone? Sure. You mustn't use calculators during the exam. Students must turn off their phones in the classroom. Do you have to wear a uniform at your school? John can't come because he has to work. I must get up early tomorrow morning. I don't have to take my dog for a walk every day/tomorrow. My parents						
--	--	--	--	--	--	--	--

	let me go out at weekends. They won't let us feed the animals. Our head teacher made us clean our classroom last Friday. John couldn't come because he had to work. He didn't have to come early yesterday. You should slow down, you shouldn't run down the corridor. Заповедни начин. Модални глаголи за изражавање дозволе, забране, правила понашања и присуство/одсуство обавезе – can/can't, must/mustn't, have to/don't/doesn't have to, had to/didn't have to, should/shouldn't. Let/Make + инфинитивна основа глагола. (Интер)културни садржаји: понашање на јавним местима; значење знакова и симбола. Is this your dog? No, it's Steve's dog. Whose house is this? It's Jane and Sally's house. They're Jane's and Sally's bags. These are the children's toys. That's my parents' car. This is my blanket. This blanket is mine. This isn't your card. It's hers. I've got/I have a ruler. Have you got/Do you have a pen? Sally hasn't got /doesn't have an umbrella. Саксонски генитив са именицом у јединици и множини (правилна и неправилна множина) – my friend's/ friends'/ children's books. Присвојне заменице mine, yours... Питања са Whose. (Интер)културни садржаји: породица и пријатељи; однос према						
--	--	--	--	--	--	--	--

	својој и туђој имовини. I love working with people. I don't like skiing. I'm bad at it. What do/don't you like doing? Peter hates watching horror films. He enjoys playing video games. I can't/couldn't stand the heat. My favourite sport is tennis. What's your favourite sport? What are your hobbies and interests? Fifteen out of thirty people like tennis – eight boys and seven girls. Придевско-предлошке фразе – interested in, good/bad at, crazy about... Глаголи like/love/hate/enjoy/can't stand + глаголска именица Питања са What, Who, Why ... (Интер)културни садржаји: уметност, књижевност за младе, стрип, музика, филм. I love working with people. I don't like skiing. I'm bad at it. What do/don't you like doing? Peter hates watching horror films. He enjoys playing video games. I can't/couldn't stand the heat. My favourite sport is tennis. What's your favourite sport? What are your hobbies and interests? Fifteen out of thirty people like tennis – eight boys and seven girls. Придевско-предлошке фразе – interested in, good/bad at, crazy about... Глаголи like/love/hate/enjoy/can't stand + глаголска именица Питања са What, Who, Why ... (Интер)културни садржаји: уметност, књижевност за младе,						
--	---	--	--	--	--	--	--

	стрип, музика, филм. How many people are there (in the park)? There are two men/women and three children (in the park). How much fruit do we have? There isn't much fruit in the bowl. There aren't many books on the shelves. A lot of/Lots of people went to the match. A lot of/Lots of snow falls in winter. There were loads of apples on the table. There is a little lemonade in the bottle. There are a few apples. How much is this? It's € 2,365 (two thousand, three hundred and sixty-five euros). That's £ 245 (two hundred and forty-five pounds)/ \$300 (three hundred dollars). In my school, 60% of children eat junk food. Основни бројеви преко 1000. Правилна множина именица. Множина именица које се завршавају на -y, -f/fe: strawberries, shelves, knives... Множина именица које се завршавају на -o: kilos, potatoes... Синкретизам јединице и множине: sheep, fish... Најчешћи облици неправилне множине (men, women, children, people, feet, teeth, mice). Бројиве и небројиве именице – rounds, money... Квантификатори – much, many, a lot of, lots of, loads of, a few, a little. Питања са How much/many. (Интер)културни садржаји: друштвено окружење; валуте циљних култура.						
--	--	--	--	--	--	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА: српски језик, географија, историја, ликовна и музичка култура, информатика, час одељењског старешине, верска настава и грађанско васпитање, физичко и здравствено васпитање....

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ: кроз све наставне теме, настава страног језика у свим разредима повезана је са свим предметима који се уче у основној школи

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам	Диференцирани задаци кроз уџбеник и радну свеску који се користи у настави; израда програма ИОП 3 за надарене ученике
Најефикасније методе и облици рада	демонстрација; -кооперативно; -интеракција. -дијалог; -игра; -индивидуално. - фронтално -групни рад -материјал са интернета; - е-уџбеник
Избор наставних средстава	У свим разредима користе се уџбенички комплети „English Plus“, друго издање, издавачке куће „Нови Логос“
Које потенцијале локалне средине ћу користити и како	/
Активности и стратегије за мотивисање ученика	Дозвољавање напредовања по сопственом темпу; рад на добрим особинама ученика; безбедна средина; самоевалуација; развијање креативности; награда и казна
Могући застоји у раду	/
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/ специфичности	/
Праћење напредовања ученика/начин, време, критеријуми праћења	Напредовање ученика прати се по темама; критеријуми за праћење: активност на часу, уредност при изради домаћих задатака, усвајање граматике и вокабулара, способност разумевања и преношења поруке, медијација
Остале специфичности школе које могу да утичу на остваривање наставног процеса	/

Стандарди образовних постигнућа за крај основног образовања налазе се у школском програму за осми разред.

ПРЕДМЕТ: Ликовна култура

Разред: 6

Годишњи фонд часова: 36

Циљ: Циљ наставе и учења ликовне културе је да ученик развија визуелно опажање ,стваралачко мишљење и естетске критеријуме како би био оспособљен за визуелну комуникацију и креативно решавање проблема,као и одговоран однос према наслеђу визуелне културе свог и других народа

Тема Број часова по теми	Садржаји	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере остварености исхода	Међупредметне компетенције
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		
1. Боја(20)	Мешање боја,пигменти боје,дејство и симболика боје,валер,градација, контраст	· Препозна боје спектра, зна које су основне, а које су изведене боје. · Објасни спектар боја. · Уочи мешање боја помоћу обојене светлости. · Препозна нове појмове: луминообјекти и витраж, пигмент, гумиарабика, суви пастел и уљани пастел. · Користи суви пастел у свом ликовном раду. · Уочи и упореди разноврсне примере из света уметности који илуструју различите приступе решавању истог или сличног ликовног проблема. · Повезује усвојена знања о бојама и пигментима с природним окружењем. · Разликује хроматске и ахроматске боје, примарне, секундарне и терцијарне боје. · Користи интернет за проналажење примера везаних за наставну тему. · Разликује светлину, тон, валер, интензитет – засићеност, нијансу, контраст и волумен.	Монолошка,дијалогска,интерактивна,разговор,тражење одговора путем реалне ситуације. Индивидуални,фронтални и рад у пару Цртачки и сликарски прибор,дигитални видео и апликације,уметничке фотографије	Прати упуства наставника,разговара,коментарише,црта,слика и скицира,синтезира,искуства,креира,утврђује нова сазнања	Мотивише, даје упуства,класификује,информише, подстиче креативност код ученика.имплицира,оплећеује дечији свет маште	Естетска анализа приоритетне области Практичан рад ученика по нивоима постигнућа могућности и склоности Дискусија Естетска анализа процеса реализације	Компетенција за учење Дигитална компетенција Решавање проблема Естетичка компетенција
2.Комуникација(5)	Улога уметности у свакодневном животу.Теме, мотиви и поруке у визуелним уметностима.Уметност некад и сад	· Препознаје и разликује мотив, тему, поруку, жанр сцену, апстрактна уметност · Разликује постојање различитих тема у визуелним уметностима (религијска, митолошка, историјска). · Разуме различиту улогу и	Монолошка,дијалогска,интерактивна,разговор,тражење одговора путем реалне ситуације. Индивидуални,фронтални и рад у пару Цртачки прибор,дигитални видео и апликације,уметничке	Прати упуства наставника,разговара,коментарише,црта,слика и скицира,синтезира	Мотивише, даје упуства,класификује,информише, подстиче креативност код ученика.им	Естетска анализа приоритетне области Практичан рад ученика по нивоима постигнућа могућности и	Компетенција за учење Дигитална компетенција Решавање проблема Естетичка компетенција

		намену уметничких дела кроз историју · Разуме појмове: визуелна комуникација, фотографија, дигитална фотографија, фонтови, графички дизајн, знак – лого, мртва природа, пејзаж, портрет. · Самостално користи нова знања о митолошким мотивима у свом ликовном раду	фотографије	искуства,к реира,утв рђује нова сазнања	плицира,оп лемењује дечији свет маште.Пом аже код изградње сопственог ликовног израза и аутентично ст доживљаја	склоности Дискусија Естетска анализа процеса реализације	
3.Текстура(5)	Тактилна текстура,визуелна текстура.Грађевине ,паркови и скулптуре	· Уочи разлике између тактилне и визуелне текстуре. · Разликује колаж, деколаж и асамблаж. · Уочи и упореди разноврсне примере из света уметности који илуструју наставну тему. · Повезује усвојена знања о текстури с појавама у природи и окружењу	Монолошка,дијалoшка,инт ерактивна,разговор,тражењ е одговора путем реалне ситуације. Индивидуални,фронтални и рад у пару Цртачки ,вајарски и сликарски прибор и материјали,дигитални видео и апликације,уметничке фотографије	Прати упуства наставник а,разговар а,комент рише,црта ,слика и скицира,с интетише искуства,к реира,утв рђује нова сазнања	Мотивише, даје упуства,кла сификује,и нформише, подстиче кративност код ученика.им плицира,оп лемењује дечији свет маште	Естетска анализа приоритетне области Практичан рад ученика по нивоима постигнућа могућности и склоности Дискусија Естетска анализа процеса реализације	Компетенција за учење Дигитална компетенција Решавање проблема Естетичка компетенција
4.Уобразиље(3)	Уобразиље,митови и легенде у уметничким делима,у свету маште	· Разуме нове појмове: машта, уобразиља, фантазија, имагинација. · Користи машту у самосталном стваралачком раду – · Препознаје постојање фантастике, маште, надреалних тема у визуелним уметностима, · Уочава и упоређује разноврсне примере који илуструју наставну тему, · Дискутује о свом и раду других у групи, уме да процени свој рад и рад других у групи. · Користи препоруке наставника за свој ликовни рад.	Монолошка,дијалoшка,инт ерактивна,разговор,тражењ е одговора путем реалне ситуације. Индивидуални,фронтални и рад у пару Цртачки ,вајарски и сликарски прибор и материјали,дигитални видео и апликације,уметничке фотографије	Прати упуства наставник а,разговар а,комент рише,црта ,слика и скицира,с интетише искуства,к реира,утв рђује нова сазнања.	Мотивише, даје упуства,кла сификује,и нформише, подстиче кративност код ученика.им плицира,оп лемењује дечији свет маште	Естетска анализа приоритетне области Практичан рад ученика по нивоима постигнућа могућности и склоности Дискусија Естетска анализа процеса реализације. Презентација	Компетенција за учење Дигитална компетенција Решавање проблема Естетичка компетенција
5.Простор(3)	Простор.Обликова ње школског простора	· Разуме, именује и описује појмове простор, ентеријер,	Монолошка,дијалoшка,тра жење одговора путем реалне	Прати упуства наставник	Мотивише, даје упуства,кла	Естетска анализа приоритетне	Компетенција за учење Дигитална

		функционалност, амбијент, дизајн ентеријера. · Наводи примере простора у свакодневном окружењу. · Активно посматра, уочава, упоређује и анализира простор, предмете и бића у њему · Изражава своје идеје о ентеријеру у ликовном раду.	ситуације, интеракција са окружењем	а, разговара, коментарише, црта, слика и скицира, синтетише искуства, креира, утврђује нова сазнања.	сификује, информише, подстиче креативност код ученика. имплицира, оплемењује дечији свет маште	области Практичан рад ученика по нивоима постигнућа могућности и склоности Дискусија Естетска анализа процеса реализације. Презентација	компетенција Решавање проблема Естетичка компетенција
--	--	--	-------------------------------------	--	--	---	---

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА: Српски језик и књижевност, историја, информатика и рачунарство...

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ: Културно наслеђе Срба и другог народа кроз историју народа и језичке културе

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам	Индивидуална карактеристике, моторичке способности и релевантне чи усвојеног програма ликовне културе 5. разреда
Најефикасније методе и облици рада	Интерактивна, монолошка, дијалогска и рад у пару или мањој групи
Избор наставних средстава	Цртачки, сликарски, вајарски прибор и материјали
Које потенцијале локалне средине ћу користити и како	Локалитет села и историјско поднебље
Активности и стратегије за мотивисање ученика	Особена потреба наставника да ученик добије повратну информацију о постицајно биће за развој-
Могући застоји у раду	Развој моторике и социолошки аспекти.
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/ специфичности	Прилагођавање програма и времену индивидуалном процесу реализације практичног рада.
Праћење напредовања ученика/начин, време, критеријуми праћења	На сваком часу, кроз практичан рад и естетску анализу
Остале специфичности школе које могу да утичу на остваривање наставног процеса	Развијање креативне атмосфере у школи и неговање колективне свести о позитивним рефлексима од сваког појединца.

СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА

Наставни предмет: Ликовна култура

Разред: 6.

Назив наставне теме	Стандарди образовних постигнућа по нивоима		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
1. Боја			

2. Комуникација 3. Текстура 4. Уобразиње 5. Простор	ЛИК.ОО.О.1.1.-Ученици повезују и користе у раду материјале и прибор са традиционалним техникама, ЛИК.ОО.О.1.2.-бирају и описују медиј и одговарајућу технику/апликацију којом најефикасније могу да изразе своја запажања, идеје и имагинацију. ЛИК.ОО.О.1.3.-Разматрају значај занимања у визуелним уметностима и утицај визуелне уметности на развој локалне и шире заједнице. ЛИК.ОО.О.2.1.-Ученици истражују и примењују у стваралачком раду изражајне могућности традиционалних материјала, алата, техника и савремених уређаја који се користе за обликовање визуелних садржаја. ЛИК.ОО.О.2.2.- Обликују ликовне радове од рециклираних материјала, употребљених предмета и амбалаже. ЛИК.ОО.О.2.3.-Повезују уметничка занимања са продуктом/делом визуелних уметности који уочавају у различитим ситуацијама. ЛИК.ОО.О.3.1.-Ученици изражавају своје идеје, доживљаје, осећања и машту, мотиве и поруке користећи различита средства и технике визуелних уметности. ЛИК.ОО.О.3.2.-Указују на улогу визуелне уметности у очувању животне средине у различитим животним и радним ситуацијама.	ЛИК.ОО.С.1.1.-Ученици објашњавају примену елемената и принципа у компоновању визуелних уметности. ЛИК.ОО.С.1.2.- Испољавају одговоран однос када објашњавају комуникативну функцију визуелних уметности и утицај на друштво и појединце. ЛИК.ОО.С.1.3.- Објашњавају која искуства, садржаје и естетске доживљаје имају као подстицај за развијање креативних идеја. ЛИК.ОО.С.1.4.-Објашњавају значај визуелних уметности, археолошког локалитета, музеја и експоната за културни идентитет, лични развој, као и развој локалне и шире заједнице. ЛИК.ОО.С.2.1.-Ученици плански примењују основна знања о материјалима, медијима, техникама, ликовним елементима, принципима, пропорцијама и плановима приликом обликовања ликовних радова. ЛИК.ОО.С.2.2.-Препознају улогу и вредности визуелне уметности као саставни део свакодневног живота, нарочито као средство комуникације и као изражавање позитивне поруке која мотивише друге. ЛИК.ОО.С.2.3.-Препознају и представљају појаве са којима се свакодневно срећу користећи начела компоновања док стварају ликовне радове. ЛИК.ОО.С.2.4.-Самостално истражују различите изворе информација или наслеђе културе и користе одабрани појам, текст, визуелне, аудитивне и аудио-визуелне информације као подстицај за стварање оригиналног ликовног рада ЛИК.ОО.С.3.1.-Ученици тумаче садржај ликовних дела, визуелних информација у свом раду и радовима других, уочавајући различита значења и идеје. ЛИК.ОО.С.3.2.-Описују усмено свој рад, естетски доживљај уметничких дела, својства материјала, техника и принципа компоновања (дизајна), природу и урбану средину користећи јасне и примерене појмове и изразе. ЛИК.ОО.С.3.3-Уважавају различитост у естетским доживљајима и начинима визуелног изражавања испољавајући разумевање и емпатију.	ЛИК.ОО.Н.1.1.-Ученици тумаче значај кључних карактеристика епохе, стила, правца или покрета у визуелним уметностима. ЛИК.ОО.Н.1.2.- Повезују водеће уметнике и њихова најпознатија дела смештајући их у епоху или друштвени контекст. ЛИК.ОО.Н.1.3. Процењују и наводе повезаност визуелне уметности, науке и других врста уметности. ЛИК.ОО.Н.2.1.-.Ученици анализирају форму и садржај уметничког дела према одабраним критеријумима, користе релевантне изворе за истраживање и селектовање података и информација на матерњем и страном језику. ЛИК.ОО.Н.2.2.- Смишљају једноставне интердисциплинарске пројекте који обједињују различите врсте уметности или уметност и науку. ЛИК.ОО.Н.3.1.-Ученици разумеју специфичности као и сличности различитих уметничких дисциплина. ЛИК.ОО.Н.3.2.-Активно траже места и изворе где могу додатно проширити знања и интересовања и развијати своје вештине. ЛИК.ОО.Н.3.3.Прате и посећују догађаје културе у заједници, подстичу друге да се укључе у културни и уметнички живот заједнице или као публика или као учесници.
--	--	---	---

ПРЕДМЕТ: Музичка култура

Разред: шести

Годишњи фонд часова: 36

Циљ: Циљ учења Музичке културе је да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, естетске критеријуме, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.

Тема Број часова по теми	Садржаји	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере остварености исхода
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника	
ЧОВЕК И МУЗИКА	Човек у праисторији Улога музике у првобитном друштву. Човек и ритуал: улога музике у ритуалу (музичко-антрополошка истраживања). Магијска моћ музике. Елементи музичког тока: покрет, ритам (ритам као основа ритуала), коло/групни плес. Покрет: порекло плеса. Слушање/доживљај ритма телом. Најстарија фолклорна музичка традиција у Србији и светске баштине. Човек Антикe Божанска природа музике: – митолошка свест античког човека; – музички атрибути богова; – музика и држава. Музика у храму и музика на двору; Примери различитих инструмената и музичких облика у античким цивилизацијама. Улога и место музике у античким цивилизацијама: Индија, Сумер/ Вавилон, Кина, Египат, Грчка, Рим. Појава првих нотација, пентатоника.	– наведе начине и средства музичког изражавања у праисторији и античком добу; – објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања; – искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу човека; – реконструише у сарадњи са другима начин комуникације кроз музи- ку у смислу ритуалног понашања и пантеизма ; – идентификује утицај ритуалног понашања у музици савременог доба (музички елементи, наступ и сл.); – класификује инструменте по начину настанка звука; – опише	дијалoшкa, монолошкa, демонстрaтивнa Фронтални Индивидуални Рад у пару Групни рад Основна наставна средства су: клавир, комплет Орфовог инструментарија за све ученике, табла са линијским системима, квалитетни уређај за слушање музике, а пожељни су и компјутер, уређај за емитовање, Ди-ви-ди са пратећом опремом. Очигледна наставна средства су: слике појединачних инструмената,	Слуша, пише, пева, анализира, одговара, дискутује, описује, свира, ствара, пројектује, анализира	Планира, предаје, објашњава, пише, пева, свира, прати, вреднује	Начин провере и оцeне треба да подстиче ученика да напредује и активно учествује у свим видовима музичке активности. Постигнућа ученика ће се оцењивати усменом провером, краћим писаним проверама и провером практичног рада и уметничког и стваралачког ангажовања. Поред ових традиционалних начина оцењивања наставник ће користити и друге начине као што су: допринос ученика за време групног рада, израда креативних задатака на задату тему, рад на

		основне карактеристике удараљки; – препозна везу између избора врсте инструмента и догађаја, односно прилике када се музика изводи; – изражава се покретима за време слушања музике; – вербализује свој доживљај музике; – идентификује ефекте којима различити елементи музичке изражајности (мелодија, ритам, темпо, динамика) утичу на тело и осећања; – анализира слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте; – илуструје примере коришћења плесова и музике према намени у свакодневном животу (војна музика, обредна музика, музика за забаву...); – критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље; – понаша се у складу са правилима музичког бонтона; – пева и свира самостално и у групи; – примењује правилну технику певања (правилно дисање, држање тела, артикулација); – кроз свирање и покрет развија	гудачког и симфонијског оркестра, слике страних и домаћих композитора и извођача, угледних и значајних посленика из области музичке уметности, квалитетни снимци примера		пројекту (ученик даје решење за неки проблем и одговара на конкретне потребе), специфичне вештине
--	--	--	---	--	--

		сопствену координацију и моторику; – користи различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције; – искаже своја осећања у току извођења музике; – примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; – учествује у школским приредбама и манифестацијама; – користи могућности ИКТ-а за слушање музике и извођење; – користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; – изражава своје емоције осмишљавањем мањих музичких целина; – комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; – учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката.				
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	Најстарији инструменти: тело, удараљке, дувачки, жичани. Удараљке – настанак, првобитни облик и развој. Ритмичке удараљке као најједноставнија					

	група инструмената. Мелодијске удараљке.					
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Елементи музичке изражајности – темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената. Слушање вокалних, вокално-инструменталних и кратких инструменталних композиција, домаћих и страних композитора. Слушање дела најстарије фолклорне традиције српског и других народа. Слушање народних и уметничких дела инспирисаних фолклором народа и народности, различитог садржаја, облика и расположења, као и музичких прича.					
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	Певање песама по слуху самостално и у групи. Певање песама из нотног текста солмизацијом. Извођење једноставних ритмичких и мелодијских мотива (у стилу) музике старих цивилизација певањем. Певање песама у комбинацији са покретом. Свирање песама и лакших инструменталних дела по слуху на инструментима Орфовог инструментарија и/или на другим инструментима. Свирање дечијих, народних и уметничких композиција из нотног текста. Извођење дечијих, народних и уметничких игара. Извођење једноставних ритмичких и мелодијских мотива (у стилу) музике старих цивилизација на инструментима или покретом.					
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	Креирање пратње за песме ритмичким и звучним ефектима, кори- стећи притом различите изворе звука. Креирање покрета уз музику коју ученици изводе. Осмишљавање музичких питања и одговора, ритмичка допуњалка, мелодијска допуњалка са потписаним текстом, састављање мелодије од понуђених мотива. Импровизација мелодије на задати текст; Импровизација дијалога на инструментима Орфовог инструментарија и другим инструментима. Израда једноставних музичких инструмената. Реконструкција музичких догађаја у стилу					

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА: Српски језик и књижевност, Историја, Страни језици, Математика, Биологија, Географија, Информатика и рачунарство, Верска настава, Грађанско васпитање

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

ИСТОРИЈА (биографије композитора, епохе у музици),

ВЕРСКА НАСТАВА (црквена музика),

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО (гледање и прављење ПП презентација за час)

МАТЕМАТИКА (метрика, такт)

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам	Карактер, темперамент, брзина усвајања знања, ако је ученику неопходна помоћ и подршка увек је ту консултација са ПП службом. Као музички педагог тражим педагошки метод како ученика да заинтересујем и ангажујем да активно учествује у слободној активности. Ако је то ученик са развојним сметњама, укључујем циљане вежбе за изазове са којима се суочавају и остале ученике као подршка.
Најефикасније методе и облици рада	Методе: Дијалог, демонстрација, практичан рад Облици рада: Фронтални, Индивидуални, групни
Избор наставних средстава	Клавир, компјутер, видео бим, Орфов инструментариј, посебно наручена дидактичка средства за наставу слободних активности, за што већи ангажман ученика кроз игру.
Које потенцијале локалне средине ћу користити и како	Сарадња са Музичком школом „Божидар Трудић“ из Смедеревске Паланке
Активности и стратегије за мотивисање ученика	Посећивање представа и концерата, организовање истих, дата слобода ученицима за осмишљавање игара и корелација са осталим предметима
Могући застоји у раду	Трема, страх од јавног наступа, немотивисаност за предмет и његову практичну примену кроз живот, евентуални застоји у настави због пандемиолошке ситуације у свету и код нас.
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/специфичности	Темпо рада тече без специфичности, из разлога што су ученици на време обавештени више пута
Праћење напредовања ученика/начин, време, критеријуми праћења	Начин: Педагошка свеска, ПП служба, разговор с родитељима, разредним старешином Време: Од почетка наставе слободних активности Критеријуми: Активност на часовима, креативност, заинтересованост, интеракција, знање, ангажовање, самостално иступање и групни рад
Остале специфичности школе које могу да утичу на остваривање наставног процеса	Добра опремљеност школе која нам даје неизмерне могућности за рад

СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА

Назив наставне теме	Стандарди образовних постигнућа по нивоима		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Теорија muzike	МУЗ.ОО.О.1.1. Примењују ноте, нотне вредности, ознаке за метар, динамику, темпо и остала изражајна средства музичке уметности. – МУЗ.ОО.О.1.3. Дефинишу поделу инструмената према начину добијања звука и идентификују врсту инструмента према изгледу. – МУЗ.ОО.О.2.2. Изводе једноставну ритмичку пратњу коју су осмислили на ритмичким инструментима – МУЗ.ОО.О.2.3. Реагују покретима и изражавају се ликовним илустрацијама за време слушања музике. – МУЗ.ОО.О.3.1. Понашају се у складу са правилима музичког бонтонa у различитим музичким приликама. – МУЗ.ОО.О.3.3. Усмено или писмено описују осећања и утисак о музичком делу. – МУЗ.ОО.О.3.4. Учествоју у припремању културних манифестација, испољавајући способност комуникације и сарадње са члановима тима. – МУЗ.ОО.О.3.5. Објашњавају важност очувања музичког наслеђа.	– МУЗ.ОО.С.1.1. Користе музичку терминологију у тумачењу музичких појмова. – МУЗ.ОО.С.1.4. Тумаче коришћење инструмената, инструменталних група у музичком делу у односу на звучне специфичности и техничке могућности. – МУЗ.ОО.С.2.1. Разумеју улогу и место музике у народним обредима и обичајима свог и других народа. – МУЗ.ОО.С.2.3. Препознају инструмент или групу у музичкој композицији. – МУЗ.ОО.С.2.5. Изражавају доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност). – МУЗ.ОО.С.2.6. Импровизују једноставну мелодију и ритмичку пратњу користећи тело као инструмент. – МУЗ.ОО.С.3.1. Примењују и контролишу технику певања (држање тела, дисање, говорни апарат, дикција, артикулација). – МУЗ.ОО.С.3.2. Учешћем у групном музицирању испољавају и развијају толеранцију, самопоуздање, мултикултуралност, осећај припадности, поштовање различитости. – МУЗ.ОО.С.3.4. Образлажу мишљење о музичком делу, усмено или писано.	– МУЗ.ОО.Н.1.2. Анализирају извођачке и техничке могућности инструмената у музичком делу, колористику и боју тона, висину и покретљивост/ виртуозност. – МУЗ.ОО.Н.1.3. Представљају начин повезаности музике (тематски, стилски, жанровски и сл.) са другим уметностима и областима ван уметности (књижевност, сценски покрет, ликовна уметност, религија, историја, медицина, спорт...). – МУЗ.ОО.Н.1.4. Користе могућности ИКТ-а за самостално истраживање аудио и видео записа музичких емисија из живота композитора и израду презентација. – МУЗ.ОО.Н.2.2. Класификују избор музичких дела према тематском, литерарном или ликовном садржају. – МУЗ.ОО.Н.2.3. Комуницирају у групи импровизујући мање музичке целине гласом, мелодијским инструментом или покретом. – МУЗ.ОО.Н.3.1. Учествоју у креирању и реализацији културних манифестација, негујући тимску сарадњу и дајући критички осврт на изабране и/или изведене композиције.

ПРЕДМЕТ: ИсторијаРазред: **шести**Годишњи фонд часова: **72**

Циљ: Циљ учења историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне основна историјска знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

Тема Број часова по теми	Садржаји	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере остварености исхода	Међупредметне компетенције
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		
ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ (3)	Основне одлике периода средњег века и новог века (појмови средњи век, нови век, преиндустријско доба, хронолошки и просторни оквири). Историјски извори за историју средњег века и раног новог века и њихова сазнајна вредност (писани и материјални).	образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; пореди историјске појаве; наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку; на основу датих примера, изводи закључак о повезаности наци- оналне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава); сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; приказује на историјској карти динамику	- Монолошко - дијалогска метода, - демонстративна метода, - илустративна метода, - текстуална уџбеник, школски историјски атлас, историјске зидне карте, пројектор, ЦД, интернет, литература, фронтални, индивидуални, групни, исраживачки	- Активно слуша - Упознаје нове наставне садржаје - Препознаје и именује историјске појмове и догађаје - Наводи и понавља, - дефинише и закључује Предлаже, дискутује, Истражује,	Одређује садржаје за реализацију циљева и исхода Организује и реализује наставни час Објашњава, обавештава, предлаже и подстиче Мисаоно активира и подстиче ученике Прати ток ученичких активности на часу Процењује рад ученика и сопствени рад	Усмена провера, писмена провера, вршњачко оцењивање Израда пројекта	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција, дигитална компетенција, решавање проблем
ЕВРОПА, СРЕДОЗЕМЉЕ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ (20)	Велика сеоба народа и стварање нових држава у Европи (германска и словенска племена, Бугари, Мађари, Викинзи). Најзначајније државе раног средњег века (Франачка држава, Византијско царство, Арабљани). Религија у раном средњем веку (христијанизација и хришћанска црква, Велики раскол, ислам). Феудално друштво	Велика сеоба народа и стварање нових држава у Европи (германска и словенска племена, Бугари, Мађари, Викинзи). Најзначајније државе раног средњег века (Франачка држава, Византијско царство, Арабљани). Религија у раном средњем веку (христијанизација и хришћанска црква, Велики раскол, ислам). Феудално друштво					

	(структура, друштвене категорије, вазални односи). Српске земље и Балканско полуострво (досељавање Срба и Хрвата, односи са староседеоцима и суседима, формирање српских земаља, християнизација, ширење писмености). Истакнуте личности: Јустинијан, Карло Велики, кнез Властимир, цар Симеон, Јован Владимир, Василије II, краљ Михаило, Тирило и Методије.	различитих историјских појава и промена; на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у средњем и раном новом веку; идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку; разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих					
ЕВРОПА, СРЕДОЗЕМЉЕ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ (29)	Државно уређење (типови европских монархија; република). Сусрети и прожимања цивилизација и народа (хришћанство, ислам, јудаизам, Крсташки ратови, најзначајнији путописци и њихова путовања – Марко Поло, Ибн Батута и др). Српске земље и суседи (краљевина и царство, деспотовина, аутокефална црква, односи са Византијом, Угарском, Бугарском, Венецијом, османска освајања у југоисточној Европи). Свакодневни живот у Европи и српским земљама (двор и дворски живот, живот на селу и граду – занимања, родни односи, правоверје и јереси, куга). Опште одлике средњовековне културе	различитих историјских појава и промена; на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у средњем и раном новом веку; идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку; разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих					

	(верски карактер културе, ви- тешка култура, културне области, школе и универзитети, проналасци; писана и визуелна култура код Срба, легенде – Косовска, о краљу Артуру...). Истакнуте личности: Фридрих Барбароса, Ричард Лавље Срце, Саладин, Стефан Немања, Стефан Првовенчани, Сава Немањић, краљ Милутин, Стефан Душан, кнез Лазар и кнегиња Милица, Твртко I Котроманић, Стефан Лазаревић, деспот Ђурађ, султанија Мара, Ђурађ Кастриот Скендербег, Балшићи, Црнојевићи, Мехмед II Освајач.	верских учења у средњем и раном новом веку; на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историј- ских чињеница, као и историјске од легендарних личности; образлаже најважније последице научно- техничких открића у периоду средњег и раног новог века; идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног					
ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У РАНОМ НОВОМ ВЕКУ (Преиндустријско доба) (20)	Преиндустријско доба (хронолошки оквири, научна и техничка открића, штампа, промене у начину производње, банкарство, успон градова – примери Фиренце, Венеције, Антверпена...). Велика географска открића и колонизација (истакнути морепловци и њихова путовања, сусрет са ваневропским цивилизацијама – Северна и Јужна Америка, Индија, Африка, Кина, Јапан, Аустралија; после- дице). Опште одлике културе раног новог века (основна обележја хуманизма и ренесансе; књижевност, политичка мисао, промене у свакодневном животу, обичаји и веровања – прогон „вештица”...). Реформација и	производње у средњем и раном новом веку; илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног					

	противреформација (узроци, протестантизам, католич-ка реакција – улога језуита; верски сукоби и ратови). Појава апсолутистичких монархија (промене у државном уређењу, централизација државе, положај владара). Врхунац моћи Османског царства (освајања, држава и друштво). Живот Срба под османском, хабзбуршком и млетачком влашћу (обнова Пећке патријаршије; мењање верског и културног идентитета – исламизација, покатоличавање, унијаћење; учешће у ратовима, отпори и сеобе, положај и привилегије, Војна крајина). Истакнуте личности: Јохан Гутенберг, Изабела Кастиљска, Кри-стифор Колумбо, Фернандо Магелан, Леонардо да Винчи, Мике-ланђело Буонароти, Николо Макијавели, Никола Коперник, Исак Њутн, Мартин Лутер, Карло V и Филип II Хабзбуршки, Елизабета I, Вилијам Шекспир, Луј XIV, Сулејман Величанствени, Мехмед-паша Соколовић, Арсеније III Црнојевић, Арсеније IV Јовановић.	новог века у савременом друштву; користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим исто-ријским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.					
--	--	--	--	--	--	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА: Српски језик и књижевност, Географија, Ликовна култура, Верска настава, Грађанско васпитање

Међупредметно повезивање:

Географија: Учење о географским карактеристикама Европе у средњем веку, о трговинским путем, насељима и важним градовима тог времена (нпр. Константинопољ, Београд, Ати).

Анализирање утицаја тих географских особитости на културни и политички развој.

Српски језик: Читање одломака из средњовековне књижевности (нпр. „Житије светог Саве“, народне епске песме о Немањићима).

Ликовна култура: Илустрације и фреске из српских манастира – представљање религијских сцена и владара.

Музичка култура: Слушање средњовековне црквене музике (нпр. византијска хорска музика).

Грађанско васпитање: Дискусија о тадашњим друштвеним слојевима, праву и обавезама.

Верска настава: Проучавање живота и дела светитеља (нпр. Свети Сава), развој хришћанства, значај манастира као верских и културних центара.

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам	Специфичне потребе ученика петог разреда на часовима историје проистичу из њихове развојне доби, претходног знања, интересовања и индивидуалних разлика. У овом узрасту ученици први пут систематски улазе у свет историје као научне дисциплине, што захтева посебан приступ у настави. Њихове потребе уважавам кроз развијање осећаја за временску димензију, визуелизацију и конкретне примере, активно учење и уважавање разлика у темпу и стилу учења.
Најефикасније методе и облици рада	Коришћење мултимедијалних садржаја, интерактивне игре и квизови, групни рад и дискусије, додељивање истраживачких задатака, редовно понављање и повезивање градива.
Избор наставних средстава	Уџбеник, атласи, мултимедијални материјали, књиге и енциклопедије.
Које потенцијале локалне средине ћу користити и како	Историјски споменици и локалитети, локални музеји и збирке, сарадња са локалним установама и удружењима.
Активности и стратегије за мотивисање ученика	Активно учење кроз игру и симулацију. Пројектна и тимска настава. Увођење савремених технологија. Теренска настава и учење ван учионице. Повезивање са савременим животом. Индивидуализација наставе.
Могући застоји у раду	Недостатак мотивације код ученика, преоптерећеност градивом, недовољно развијене вештине читања и разумевања, недостатак наставних средстава и услова за рад, пасивност ученика у настави, разлике у предзнању и интересовањима и емоционалне и социолошке баријере.
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/специфичности	Темпо рада на часовима историје у основној школи одређује се према узрасту ученика, сложености наставног садржаја и броју часова предвиђених планом и програмом. Он мора бити пажљиво усклађен како би омогућио квалитетно усвајање знања, развијање вештина и подстицање интересовања за предмет.
Праћење напредовања ученика/начин, време критеријуми праћења	Време праћења на сваком часу, периодично, тематски и сумативно. Начин праћења - посматрање и бележење активности на часу, провера знања, самооцењивање и вршњачко оцењивање. Критеријуми за праћење напредовања - знање и разумевање садржаја, вештине и компетенције, однос према раду и предмету.
Остале специфичности школе које могу да утичу на остваривање наставног процеса	Просторни и материјално-технички услови школе, број ученика у одељењу, културни и друштвени контекст локалне заједнице.

Стандарди образовних постигнућа за крај 6 разреда

Општа предметна компетенција (ОПК)

Ученици учењем историје: стичу знања о прошлости и садашњости и развијају вештине и ставове; оспособљавају се да ефикасно и одговорно комуницирају о

историјским и другим темама у различитим ситуацијама школског и ваншколског окружења; развијају основне аналитичке вештине неопходне за критичко сагледавање савременог света, његових историјских корена и актуелних цивилизацијских токова. Настава историје омогућава ученицима: овладавање основним научним принципима у истраживању и њиховој даљој примени у различитим ситуацијама, као и да, посредством специфичних историјских знања и вештина, комуникације на матерњем, али и употребом страних језика, пре свега у претраживању извора и информација на интернету, развијају лични и групне идентитете (национални, државни, европски). Настава и учење историје припрема ученике за одговорно учешће у демократском друштву брзих политичко-социјалних, технолошких и економских промена, оспособљава их да самостално, као и кроз удруживање и сарадњу, развијају способност комуникације и да на креативан и предузимљив начин доприносе да се, у складу са узрастом, одговори на савремене изазове на локалном, регионалном, европском и глобалном нивоу. Учење историје: омогућава упознавање са историјским и савременим променама и изградњу историјске свести утемељене у резултатима историјске науке; подстиче изградњу демократских вредности које подразумевају поштовање људских права, исказивање иницијативе и проактивног приступа у унапређивању интеркултуралног дијалога и сарадње, одговорног односа према разноврсној културно- историјској баштини, као и толерантности према другачијим ставовима и погледима на свет.

Основни ниво

Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)

Ученици: користе основне појмове из историје цивилизације у излагању историјске наратије у образовном и свакодневном контексту; издвајају и описују кључне појаве, догађаје, процесе и личности из прошлости и садашњости и повезују их са временским и просторним оквирима; именују раздобља прошлости, историјске периоде и уређују их према хронолошком редоследу; показују историјски простор на историјској карти; разликују узроке од последица кључних догађаја; објашњавају значај научних открића, технолошких изума и уметничких дела за развој цивилизације.

Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)

Ученици класификују историјске изворе и описују њихову улогу у реконструкцији прошлости; користе различите историјске и друге изворе информација у елементарном истраживању; издвајају, у изворима информација, податке који су кључни за тему на којој раде; читају податке са карте, из графикана и табела; препознају стереотипе, пропаганду и манипулацију у изворима; откривају различите погледе, вишеструке перспективе на исти догађај, појаву или личност; идентификују историјске теме у уметничким и књижевним делима.

Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)

Ученици разумеју различита значења појма историја и објашњавају повезаност историје са другим наукама и резултатима њиховог изучавања; препознају историјске корене у савременим друштвеним појавама и институцијама; познају историјски развој људских права и објашњавају кључне појаве, догађаје и процесе као и улогу личности у њиховом развоју; објашњавају значај културно-историјског наслеђа и савремене историјске културе за формирање личног и групних идентитета; издвајају репрезентативне примере културно-историјског наслеђа сопственог и других народа; учествују у активностима чији је циљ неговање сећања на значајне личности, појаве и догађаје, као и очување културне баштине у непосредном окружењу.

Исходи образовног циклуса (ИОЦ) – за крај првог циклуса обавезног образовања:

Основни ниво		
СПК 1	СПК 2	СПК 3
<i>Ученици:</i>	<i>Ученици:</i>	<i>Ученици:</i>
– ИСТ.ОО.О.1.1. Именују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације и повезују их са описима њиховог значења. – ИСТ.ОО.О.1.2. Користе основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације у излагању историјске наратије, у дискусији, дијалогу или дебати о историјским темама уз уважавање мишљења саговорника. – ИСТ.ОО.О.1.3. Разликују и именују основне временске одреднице и наводе раздобља прошлости и	– ИСТ.ОО.О.2.1. Именују историјске изворе према основној подели и наводе њихову улогу у реконструкцији прошлости. – ИСТ.ОО.О.2.2. Прикупљају информације из различитих извора и издвајају кључне податке у вези са одређеном темом. – ИСТ.ОО.О.2.3. Проналазе и читају једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте (наведена легенда), табеле и/или графикана.	– ИСТ.ОО.О.3.5. Наводе и примерима илуструју културно-историјско наслеђе сопственог и других народа. – ИСТ.ОО.О.3.3. Наводе и објашњавају значај кључних појава, догађаја, процеса и личности за развој људских права и друштва заснованог на њиховом поштовању. – ИСТ.ОО.О.3.5. Наводе и примерима илуструју културно-историјско наслеђе сопственог и других народа. – ИСТ.ОО.О.3.6. Препознају и описују утицај културно-историјске баштине на изградњу идентитета. – ИСТ.ОО.О.3.7. Објашњавају на карактеристичним примерима значај неговања сећања на кључне личности, догађаје и појаве из прошлости народа, државе и институција. – ИСТ.ОО.О.3.8. Учествују у активностима посвећеним очувању културно-историјске баштине у свом окружењу.

историјске периоде према хронолошком редоследу. – ИСТ.ОО.О.1.4. Смештају годину у одговарајућу деценију, век, миленијум, еру, а појаву, догађај и личност у одговарајући историјски период или век и рачунају временску удаљеност између догађаја. – ИСТ.ОО.О.1.5. Наводе и описују кључне појаве, догађаје, процесе и личности из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.6. Лоцирају на историјској карти простор одигравања		
--	--	--

Средњи ниво

Специфична предметна компетенција 1 (СПК1) Ученици издвајају специфичности појмова из историје цивилизације и повезују их са појмовима из других наставних предмета; објашњавају утицај кључних појава, догађаја, процеса и личности на развој друштва, државе, привреде и културе у прошлости и садашњости; повезују и објашњавају узроке и последице појава, догађаја и процеса у различитим историјским периодима; доводе у везу и објашњавају међусобни утицај географских карактеристика, друштвених и културних појава, уметничких и научно-технолошких достигнућа у националној и општој историји у различитим временским и просторним оквирима.
Специфична предметна компетенција 2 (СПК2) Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2) Ученици: селекују и процењују историјске изворе и друге изворе информација према релевантности и сазнајној вредности за одређену тему; идентификују вишеструке перспективе на одређене историјске појаве, догађаје и процесе; уочавају сложеност појединих историјских појава и процеса; анализирају сличности и разлике у изворима који се односе на исту појаву, догађај или личност; доводе у везу стереотипе и пропаганду са историјским околностима у којима су настали; разликују митове, легенде и уметничке представе од историјских чињеница; планирају и спровode истраживање на одређену тему; представљају резултате истраживања усмено, писано у различитим симболичким модалитетима уз коришћење дигиталних технологија.
Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)

Исходи образовног циклуса (ИОЦ) – за крај првог циклуса обавезног образовања:

Средњи ниво		
СПК 1	СПК 2	СПК 3
Ученици:	Ученици:	Ученици:
– ИСТ.ОО.С.1.1. Издвајају и описују специфичности основних појмова историјске науке и појмова из историје цивилизације. – ИСТ.ОО.С.1.2. Повезују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације са појмовима из других наставних предмета. – ИСТ.ОО.С.1.3. Прецизно одређују којој деценији,	– – ИСТ.ОО.С.2.1. Селекују историјске изворе према основној подели и повезују их са местима где се чувају. – ИСТ.ОО.С.2.2. Издвајају и процењују прикупљене информације са становишта релевантности и сазнајне вредности за одређену тему.	– ИСТ.ОО.С.3.4. Идентификују улогу митова и легенди у изградњи идентитета. – ИСТ.ОО.С.3.5. Препознају значај локалне културне баштине у ширим цивилизацијским оквирима и учествују у њеном очувању и афирмацији. – ИСТ.ОО.С.3.6. Повезују културно-

веку, миленијуму и историјском периоду припада одређена личност, појава, догађај и процес. – ИСТ.ОО.С.1.4. Описују кључне карактеристике појава, догађаја, процеса и личности и објашњавају њихов утицај на развој друштва, државе, привреде и културе. – ИСТ.ОО.С.1.5. Препознају и лоцирају историјски простор на географској карти и на примерима описују како су одлике географског простора утицале на одређене историјске догађаје и процесе. – ИСТ.ОО.С.1.6. Објашњавају узроке и последице кључних појава, догађаја и процеса из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.С.1.7. Доводе у међусобну везу друштвене, културне, научно-технолошке и уметничке појаве у националној и општој историји.	– ИСТ.ОО.С.2.3. Разврставају историјске информације у различитим симболичким модалитетима према релевантности за тему истраживања. – ИСТ.ОО.С.2.4. Анализирају стереотипе, пропаганду и пристрасност у изворима доводећи их у везу са историјским контекстом. – ИСТ.ОО.С.2.5. Издвајају и анализирају сличности и разлике у изворима информација који се односе на исту историјску појаву, догађај или личност. – ИСТ.ОО.С.2.6. Разликују митове и легенде од историјских чињеница. – ИСТ.ОО.С.2.7. Разликују историјски наратив од уметничке представе о историјској личности, догађају, појави и процесу.	историјску и природну баштину са историјским и савременим контекстом и активно учествују у њиховом очувању.

Напредни ниво

Специфична предметна компетенција 1 (СПК1) Ученици: имају развијен речник појмова и користе га за објашњавање специфичности појмова из историје цивилизације као и у комуникацији у школском и ваншколском окружењу; процењују значај историјских појава, догађаја, процеса и личности и повезују их са одговарајућим хронолошким и просторним оквиром; анализирају повезаност појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје и процењују значај те повезаности за развој друштва и државе у националним оквирима; формулишу аргументе и објашњавају узроке и последице промена које су кроз историју доживљавала друштва, државе, културе, привреда и народи; процењују утицај научно-технолошких и уметничких достигнућа на живот појединца и група у прошлости и садашњости.
Специфична предметна компетенција 2 (СПК2) Ученици: претражују изворе информација за одређену тему на матерњем и страном језику; критички просуђују историјске, али и савремене изворе информација, њихову садржину, веродостојност и поузданост; селекују и анализирају податке о догађају, појави, процесу, личности и постављају хипотезу; формулишу истраживачко питање и, у складу са његовом природом, бирају одговарајуће методолошке принципе историјске науке; доносе закључке и резултате представљају на различите начине – усмено, писано, табеларно, графички уз коришћење дигиталних технологија; реконструишу и приказују промене на историјско-географском простору поређењем историјских карата са савременим политичким картама; разликују научну од уметничке интерпретације историјског догађаја, појаве и/или личности.
Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)

Исходи образовног циклуса (ИОЦ) – за крај првог циклуса обавезног образовања:

Напредни ниво		
СПК 1	СПК 2	СПК 3
Ученици:	Ученици:	Ученици:
– ИСТ.ОО.Н.1.1. Наводе и објашњавају специфичности основних појмовима историјске науке и појмова из историје	– ИСТ.ОО.Н.2.1. Анализирају значај историјских догађаја, појава, личности на основу мерила вредности времена	– ИСТ.ОО.Н.3.3. Анализирају и приказују развој савремених друштвених појава и/или институција током прошлости и садашњости и наводе промене које су уочили.

цивилизације, кључних појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.Н.1.2. Повезују личности, појаве, догађаје и процесе и смештају их у прецизне хронолошке и/или просторне оквири. – ИСТ.ОО.Н.1.3. Процењују значај појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје уз навођење специфичних детаља. – ИСТ.ОО.Н.1.4. Анализирају на карактеристичним примерима повезаност појава, догађаја, процеса и личности из националне историје са појавама, процесима, догађајима и личностима из опште историје и процењују значај те везе за државу и друштво у националном оквиру. – ИСТ.ОО.Н.1.5. Повезују појаве, догађаје и процесе са динамиком промена граница на одређеном простору у различитим историјским периодима. – ИСТ.ОО.Н.1.6. Аргументовано објашњавају, на примерима, узроке и последице промена које су кроз историју доживљавала друштва, државе, привреде, културе и народи. – ИСТ.ОО.Н.1.7. Повезују знања из историје са знањима из других наставних предмета при описивању и објашњавању научно-технолошких и уметничких достигнућа.	одигравања, а не на основу савременог контекста. – ИСТ.ОО.Н.2.2. Одређују из ког историјског периода и са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене информације о особинама периода или географског простора. – ИСТ.ОО.Н.2.3. Реконструишу промене на историјско-географском простору поређењем савремених политичких карата са историјским картама других периода.	. – ИСТ.ОО.Н.3.6. Покрећу и спроводе активности које су усмерене на неговање сећања на значајне личности, појаве и догађаје из прошлости локалне средине/народа/државе.
---	---	---

ПРЕДМЕТ: ГЕОГРАФИЈА

Разред: 6.

Годишњи фонд часова: 72

Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демограф-ским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма

Кључни појмови садржаја: географска карта, становништво, насеља, привреда, држава, регије, Европа.

Тема Број часова по теми	Садржаји	Исходи	Начиностваривањаисхода			Начинпровер еоствареност иисхода	Међупредметнеко мпетенције
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активностуч еника	Активностнаст авника		
ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА – 2 часа	Друштвена географија, предмет проучавања и подела.	– успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса; – одређује математичко географски положај на Земљи; – анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте; – оријентише се у простору користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе; – доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора; – анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света; – анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности	Облицирада: Фронтални, групни, индивидуални, радупаровима. Наставнеметоде: Монолошка, дијалошкаметода, демонстративнаметода, текстуална, илустративна, учењепутемоткрића Дискусија истраживачка Наставнасредства: Табла, слике, уџбеник, географскиатлас, картасвета, картаЕвропе, енциклопедија	активнослуша - упознајенове наставнесадржаје - препознајеименујегеографскепојмовеи појаве - наводиипонавља - дефинишеизакључује - дискутује - истражује - самовреднују	-одређује садржаје за реализацију циљева и исхода -организује и реализује наставни час -објашњава, обавештава, предлагаје и подстиче -мисаоно активира и подстиче ученике -прати ток ученичких активности на часу -процењује рад ученика и сопствени рад	- усменма провера постигнућа - писмена провера - вршњачко оцењивање - оцењивањепроекта - немакарта	-Учење –Комуникација –Сарадња – Одговоран однос према околини –Рад са подацима и информацијама –Дигитална –Естетичка –Предузимљивост и оријентација ка предузетништву – Одговоранодноспремаоколини

		између припадника различитих социјалних, етничких и културних група; – анализира географски положај насеља; – објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету; – доводи у везу типове насеља и урбане и руралне процесе са структуром становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима; – уз помоћ географске карте анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности; – доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине; – вреднује алтернативе за одрживи развој у својој локалној средини, Србији, Европи и свету; – објасни политичко-географску структуру државе; – представи процесе који су довели до формирања савремене политичко-географске карте света; – објасни како се издвајају географске регије; илустрирају помоћу карте најважније географске објекте, појаве и процес на простору					
--	--	---	--	--	--	--	--

		оруЕвропе.					
ГЕОГРАФСКА КАРТА 13 часова	Географска/картогرافска мрежа. Географска ширина и географска дужина, часовне зоне. Појам карте и њен развој кроз историју. Елементи карте (математички, географски и допунски). Картографски знаци и методе за представљање рељефа на карти. Подела карата према садржају и величини размера. Оријентација у простору и оријентација карте, мерење на карти, сателитски навигациони системи.						
СТАНОВНИШТВО 10 часова	Основни појмови о становништву: демографски развитак и извори података о становништву. Број и распоред становништва на Земљи. Природно кретање становништва. Миграције становништва. Структуре становништва: биолошке и друштвено-економске. Савремени демографски процеси у Србији, Европи и свету.						
	Појам и настанак						

НАСЕЉА 7 часова	првих насеља. Положај и географски размештај насеља. Величина и функције насеља. Типови насеља. Урбанизација. Град – унутрашња структура и односи са околним простором. Село и рурални процеси.						
ПРИВРЕДА 12 часова	Привреда, привредне делатности и сектори привреде. Пољопривреда и географски простор. Индустрија и географски простор. Саобраћај, туризам и географски простор. Ванпривредне делатности. Развијени и неразвијени региони и државе и савремени геоекономски односи у свету. Концепт одрживог развоја.						
ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОНИ ПРОЦЕСИ 16 часова	Појам и настанак првих држава. Географски положај државе. Величина и компактност територије државе. Појам и функција државних граница. Главни град. Облик владавине. Политичко-географска карта Европе после						

	Другог светског рата. Политичко-географска карта света после Другог светског рата. Територијални интегритет и спорови. Интеграциони процеси.						
ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ 12 часова	Географске регије и регионална географија. Положај и границе Европе. Природне карактеристике Европе. Становништво Европе. Насеља Европе. Привреда Европе. ГеографскерегијеЕвропе.						

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА: Биологија, Математика, Историја

У 6. разреду, настава географије корелира са предметима попут Српског језика и књижевности, Ликовне културе, Музичке културе, Верске наставе, Грађанског васпитања, Физике и Технике и технологије.

Ево како се географија повезује са другим предметима у 6. разреду:

Српски језик и књижевност:

Коришћење географских термина, читање географских текстова, описивање локација и процеса.

Ликовна култура:

Цртање географских карата, скица, приказа природних појава, грађевина и насеља.

Музичка култура:

Упознавање са народном музиком различитих крајева света и њиховим утицајем на културу.

Верска настава:

Истраживање места и локација битних за одређене вере, као и њихов утицај на културу.

Грађанско васпитање:

Проучавање локалне заједнице, људских права и одговорности према околини.

Физика:

Разумевање природних процеса као што су Земљина ротација, револуција, климатски појави и други физички феномени.

Техника и технологија:

Истраживање како се технологија примењује у географији, на пример, у картографији, навигацији и анализи података.

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам	Рад са ученицима шестог разреда захтева уважавање њихових узрастних одлика, као и чињенице да је ово друга година њиховог учења предмета Њихова спонтана искуствена знања треба повезивати са научним сазнањима која се садржајима школских предмета уводе у наставу језика географије
Најефикасније методе и облици рада	Методе су: монолошка, дијалогска, демонстративна, илустрациона Облици рада су: фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад
Избор наставних средстава	Географска карта, атлас, глобус, фотографије, илустрације, статистички материјал, дигитални уџбеник, CD
Које потенцијале локалне средине ћу користити и како	Животна средина ученика, природно окружење-опис природе, биљке, животиње, годишња доба
Активности и стратегије за мотивисање ученика	Тематски дани везани за обележавање значајних датума, континуирано оцењивање, примена ИКТ у настави, дигитални уџбеник, сајтови презентације. Настава треба да обезбеди сигурну, подстицајну и подржавајућу средину за учење
Могући застоји у раду	Непредвиђене епидемиолошке, елементарне и друге ванредне околности, изостајање ученика са наставе, нередовно испуњавање радних обавеза, дигитална опремљеност и компетенција ученика Социолошки аспекти окружења ученика
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/ специфичности	Прилагођавање садржаја, техника, метода и темпа рада у зависности од специфичности у одељења(израда ИОП1, ИОП2, ИОП3 и индивидуализација
Праћење напредовања ученика/начин, време, критеријуми праћења	Начин: формативно вредновање и сумативно оцењивање континуирано оцењивање са сталном повратном информацијом Време на крају сваког часа, теме, тромесечја, полугодишта Критеријуми: да ли је ученик усвојио појмове и повезао их у целину
Остале специфичности школе које могу да утичу на остваривање наставног процеса	Техничко-материјални услови школе, неговање традиције и положај школе подстичу учење о предузетништву, поштовању културе свога и другог народа, развој међупредметних компетенција за учење, решавање проблема

СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА

Наставни предмет: географија

Разред: 6.

Назив наставне теме	Стандарди образовних постигнућа по нивоима		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Становништво, насеља и	– ГЕО.ОО.О.1.6. Изводе закључке о демографском	– ГЕО.ОО.С.1.3. Упоредјују, проналазе	– ГЕО.ОО.Н.1.1. Изводе закључке о утицајима

привреда Географска карта	(природно и механичко кретање, структуре становништва), насеобинском (сеоска и градска насеља и урбанизација) и привредном развоју (привредне и ванпривредне делатности). – ГЕО.ОО.О.1.7. Објашњавају основне политичко-географске појмове (држава, државна територија, географски положај и границе државе). – ГЕО.ОО.О.2.1. Илуструју цртежом, скицом или моделом положај небеских тела у Сунчевом систему. – ГЕО.ОО.О.2.2. Очитавају вредности температуре ваздуха, ваздушног притиска и количине падавина помоћу аналогних и дигиталних мерних инструмената. – ГЕО.ОО.О.2.3. Очитавају податке са графикана, табела и тематских карата. – ГЕО.ОО.О.2.4. Одређују стране света помоћу компаса и природних и антропогених објеката у простору и на географској карти. – ГЕО.ОО.О.2.5. Препознају и читају математичке, географске и допунске елементе карте. – ГЕО.ОО.О.2.6. Уз помоћ апликација инсталираних на	сличности и разлике у садржају, размери, намени и просторном обухвату географских карата. – ГЕО.ОО.С.1.7. Анализирају факторе настанка и развоја држава у Европи и свету у ближој и даљој прошлости. – ГЕО.ОО.С.2.3. Израђују графиконе, табеле, схеме и тематске карте (картограме) над основом коју представља нема карта. – ГЕО.ОО.С.2.5. Израчунавају вредности основних демографских показатеља (стопе наталитета, морталитета, природног прираштаја, имиграције, емиграције, миграционог салда, укупне промене броја становника и густине насељености) на основу готових статистичких података. – ГЕО.ОО.С.3.2. Заступају друштвено прихватљиве ставове (поштовање различитости, толеранција, итд.) у анализи географских феномена. – ГЕО.ОО.С.3.4. Образлажу примену географских знања у свакодневном животу. – ГЕО.ОО.Н.2.6. Анализирају географске карте тумачењем размере, садржине, намене и просторног обухвата. – ГЕО.ОО.Н.2.7. Мере дужине и површине на географским картама крупног размера.	појава у Сунчевом систему на географски омотач Земље. – ГЕО.ОО.Н.1.2. Уочавају контрасте у области демографских промена, развоја привреде и процеса урбанизације у репрезентативним регијама Србије, Европе и света. – ГЕО.ОО.Н.2.1. Доносе закључке о просторним и узрочно-последичним везама између физичко-географских фактора (рељеф, клима, воде и земљиште) и друштвено-географских елемената (становништво, привреда, насеља и држава) на основу информација са географских карата. – ГЕО.ОО.Н.2.3. Доводе у везу демографске промене са трансформацијом насеља и привредним развојем на основу израчунавања вредности друштвено-географских показатеља. – ГЕО.ОО.Н.3.1. Дискутују о демографским (депопулација, емиграција), еколошким (загађење животне средине), економским (сиромаштво, незапосленост), урбаним (бесправна градња) и руралним (деаграризација) проблемима, тако што аргументовано износе свој став поштујући
---	--	--	--

	паметним телефонима и другим ИКТ уређајима одређују свој апсолутни и релативни положај. – ГЕО.ОО.О.2.7. Уз помоћ апликација инсталираних на паметним телефонима и другим ИКТ уређајима проналазе основне географске објекте у расположивим географским базама података. – ГЕО.ОО.О.3.4. Анализирају занимања у којима географска знања имају важну улогу у циљу професионалне оријентације.		
--	--	--	--

ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА

Разред: **6**

Годишњи фонд часова:**72**

Циљ: упознавање ученика са природним појавама и основним законима природе, стицање основе научне писмености, оспособљавање за уочавање и распознавање физичких појава и активно стицање знања о физичким феноменима кроз истраживање, усвајање основа научног метода и усмеравање према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Тема Број часова по теми	Садржаји	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере остварености исхода	Међупредметне компетенције
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		
1. Увод у физику Укупно: 4	- Физика као природна наука и методе којима се она служи (посматрање, мерење, оглед...) - Огледи који илуструју различите физичке појаве.	– стекне појам о начину како физика истражује природу – зна да разликује појмове физичких тела од супстанција од којих се састоје тела – разликује врсте кретања	Наставне методе: Дијалогска и илустративно-демонстрациона, фронтални, индивидуални и групни Облик рада: Фронтални,	Посматрају, прате, слушају, сарађују међусобно, повезују, сазнају, проверавају знање, активно	Подучава, усмерава, демонстрира и илуструје, проверава, помаже код решавања сложених задатака, вреднује, ...	Усмено одговарање, израда задатака, израда лабораторијских вежби, тестирање, ...	– Компетенција за учење – Рад са подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Решавање проблема – Комуникација

		према облику путање и према промени брзине и одређује средњу брзину; – објашњава узајамно деловање тела у непосредном додиру (промена брзине, правца и смера кретања, деформација тела) и узајамно деловање тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично и магнетно деловање); – разликује деловање силе Земљине тежине од тежине тела; – повезује масу и инерцију, разликује масу и тежину тела, препознаје их у свакодневном животу и решава различите проблемске задатке (проблемске ситуације); – демонстрира утицај трења и отпора средине на кретање тела и примењује добре и лоше стране ових појава у свакодневном животу; – демонстрира појаву инерције тела, деформације тела под дејством силе, узајамно деловање наелектрисаних тела и узајамно деловање магнета, притисак чврстих тела и течности; – разликује преношење силе притиска кроз чврста тела и течности и наводи примере примене	индивидуални, групни, у паровима Наставна средства: Уџбеник са збирком задатака и лабораторијским вежбама, збирка задатака (дигитални уџбеници), табла креда	учествују у процесу наставе и оцењивања, ...		– Сарадња – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву – Компетенција за учење – Рад са подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Решавање проблема – Комуникација – Сарадња – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву
2. Кретање Укупно: 14	- Кретање у свакодневном животу. - Релативност кретања. - Појмови и величине којима се описује кретање (путања, пут, време, брзина, правац и смер кретања). - Подела кретања према облику путање и брзини тела. - Зависност пређеног пута од времена код равномерног праволинијског кретања. - Променљиво праволинијско кретање. - Средња брзина. - Систематизација и обнављање градива. Демонстрациони огледи - Кретање куглице по Галилејевом жлебу. - Кретање мехура ваздуха (или куглице) кроз вертикално постављену дугу провидну цев с течностима					
3. Сила Укупно: 14	- Узајамно деловање двају тела у непосредном					– Компетенција за учење – Рад са

	додиру и последице таквог деловања: покретање, заустављање и промена брзине тела, деформација тела (истезање, сабијање, савијање), трење при кретању тела по хоризонталној подлози и отпор при кретању тела кроз воду и ваздух. - Узајамно деловање двају тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично, магнетно). - Сила као мера узајамног деловања двају тела, правац и смер деловања. - Процена интензитета силе демонстрационим динамометром. - Сила Земљине теже (тежина тела). - Систематизација и обнављање градива. Демонстрациони огледи - Истезање и сабијање еластичне опруге. - Трење при клизању и котрљању. - Слободно падање. - Привлачење и одбијање наелектрисаних тела. - Привлачење и одбијање магнета.	(хидраулична преса, кочнице аутомобила, ходање по снегу...); – познаје примену хидростатичког притисака (принцип рада водовода, фонтане); – изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега); – процењује вредност најмањег подеока код мерних инструмената (односно, тачност мерења); – мери тежину, дужину, време, запремину и масу и на основу мерених вредности одређује густину и притисак; – одређује средњу вредност мерене величине и грешку мерења; – решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (брзина, тежина, густина, притисак чврстих тела и течности...).					подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Решавање проблема – Комуникација – Сарадња – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву
4. Мерење	- Основне и						– Компетенција

Укупно: 13	изведене физичке величине и њихове јединице. - Међународни систем мера. - Мерење дужине, запремине и времена. - Појам средње вредности мерене величине и грешке при мерењу. - Мерни инструменти. Демонстрациони огледи - Мерење дужине (метарска трака, лењир), запремине (балон, мензура) и времена (часовник, хронометар, секундометар). - Приказивање неких мерних инструмената (вага, термометри, електрични инструменти). Лабораторијске вежбе 1. Мерење запремине чврстих тела неправилног облика помоћу мензуре. 2. Мерење еластичне силе при истезању и сабијању опруге.						за учење – Рад са подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Решавање проблема – Комуникација – Сарадња – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву
5. Маса и густина Укупно: 15	- Инертност тела. - Закон инерције (Први Њутнов закон механике). - Маса тела на основу појма о инертности и о узајамном деловању тела. - Маса и тежина као						– Компетенција за учење – Рад са подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Решавање проблема – Комуникација

	различити појмови. - Мерење масе тела вагом. - Густина тела. - Одређивање густине чврстих тела. - Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине. - Систематизација и обнављање градива. Демонстрациони огледи - Илустровање инертности тела. - Судари двеју кугли (а) исте величине, од истог материјала, (б) различите величине, од истог материјала, (в) исте величине, од различитог материјала. - Мерење масе вагом. - Течности различитих густина у истом суду – „течни сендвич”. Лабораторијске вежбе - Одређивање густине чврстих тела правилног и неправилног облика. - Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине.						– Сарадња – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву
6. Притисак Укупно: 12	- Притисак чврстих тела. - Притисак у мирној течности. Хидростатички притисак.						– Компетенција за учење – Рад са подацима и информацијама – Дигитална

	- Спојени судови. - Атмосферски притисак. - Торичелијев оглед. - Зависност атмосферског притиска од надморске висине. - Барометри. - Преношење спољњег притиска кроз течности и гасове у затвореним судовима. - Паскалов закон и његова примена. - Систематизација и синтеза градива. Демонстрациони огледи - Зависност притиска од величине додирне површине и тежине тела. - Стаклена цев с покретним дном за демонстрацију хидростатичког притиска. - Преношење притиска кроз течност (стаклена цев с мембраном, Херонова боца, спојени судови). - Хидраулична преса. - Огледи који илуструју разлику притисака ваздуха (како се ваздух може „видети”, како свећа може да гори под водом...). Лабораторијска вежба 1. Одређивање зависности						компетенција – Решавање проблема – Комуникација – Сарадња – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву
--	--	--	--	--	--	--	--

	хидростатичког притиска од дубине воде.						
--	---	--	--	--	--	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА: Биологија, математика, географија, техника и технологија, хемија, информатика и рачунарство

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

- коришћење математичких знања за израчунавање величина, графиконе и формуле
- примена алгебре и геометрије у решавању задатака из механике, електростатике, кинематике

2. Информатика и рачунарство

- коришћење рачунара и симулација за моделирање физичких појава (PhET, Algodoo)
- израда дигиталних презентација и пројеката о експериментима

3. Хемија

- повезивање кроз експерименте који укључују физичке и хемијске процесе (нпр. топлотне промене, електролиза)

4. Биологија

- проучавање физичких процеса у живим организмима (нпр. крвни притисак, кретање течности, акустика у слуху)

5. Географија

- примена физичких појмова у природним појавама (нпр. клима, кретање ваздуха и воде, магнетно поље Земље)

6. Техничко и информатичко образовање / Пројектна настава

- израда механичких и електронских модела, роботике и апликација које илуструју физичке законе

Начин остваривања повезивања:

- интегрисани пројекти и огледи који комбинују знања из више предмета
- примена знања из математике за мерења и анализу резултата експеримената
- коришћење рачунара и софтвера за визуелизацију физичких појава
- међупредметни часови и радионице (нпр. STEM активности, научни пројекти)

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам	Ученици са различитим предзнањем из физике: • диференцирани задаци (основни и напредни ниво), • рад у паровима или малим групама. Ученици са тешкоћама у учењу: • постепено увођење нових појмова, • честа визуелна подршка. Ученици са посебним интересовањима и талентима: • израда експеримената и пројеката, • учешће на такмичењима. Ученици са сметњама у развоју или инвалидитетом: • прилагођена лабораторијска опрема, • додатно време за задатке. Ученици са потешкоћама у пажњи и концентрацији: • кратке и разноврсне активности,
---	---

	• комбинирање теорије и практичног рада.
Најефикасније методе и облици рада	Методе рада: • Демонстративно-илустративна метода (приказ експеримената и огледа). • Експериментална метода (самостални или групни огледи). • Дискусија и објашњавање физичких појмова. • Пројектна настава (мини-пројекти, модели, физички експерименти). Облици рада: • Фронтални рад, групни рад, индивидуални рад, онлајн рад.
Избор наставних средстава	• Лабораторијска опрема (мерни инструменти, волтметри, амперметри, магнети...). • Дијаграми, шеме и таблице. • Симулације и апликације за физику (PhET, Algodoo). • Рачунари и мултимедијални материјали. • Пројектор и интерактивна табла.
Које потенцијале локалне средине ћу користити и како	• Сарадња са локалним факултетима и научним институтима. • Библиотеке за приступ стручним књигама и приручницима. • Посете локалним лабораторијама, сајмовима и музејима науке. • Учесће у локалним такмичењима и научним пројектима. • Родитељи као гости за представљање примене физике.
Активности и стратегије за мотивисање ученика	• Практични огледи и експерименти који визуализују појмове. • Пројектна настава и тимски рад на моделима или пројектима. • Симулације и интерактивни задаци на рачунару. • Такмичења и квизови знања. • Повезивање градива са свакодневним животом и интересовањима ученика. • Награђивање креативних и успешних радова.
Могући застоји у раду	• Недостатак потребне лабораторијске опреме. • Технички проблеми са лабораторијском опремом. • Различит ниво предзнања ученика. • Недовољна мотивација или губитак интересовања. • Организација групног рада и неравномерна подела задатака. • Недостатак времена за сложене експерименте. • Различити стилови учења ученика.
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/ специфичности	• Увођење нових појмова: умерен темпо уз демонстрације. • Практичне вежбе: корак по корак, са провером разумевања. • Сложени експерименти и пројекти: спорији темпо, подела на фазе. • Прилагођавање темпа различитим нивоима ученика. • Технички застоји могу утицати на темпо.
Праћење напредовања ученика/начин, време, критеријуми праћења	• Праћење активности на часовима, кратки тестови и пројекти. • Посматрање рада на експериментима и повезивање са ситуацијама из свакодневног живота. • Лабораторијске вежбе и израда извештаја.

	Критеријуми: разумевање појмова, самосталност, квалитет радова, тимски рад, редовност.
Остале специфичности школе које могу да утичу на остваривање наставног процеса	- Инфраструктура (лабораторије, интернет, мултимедија). - Опремљеност кабинета лабораторијским инструментима - Лабораторијски инструменти (старост и квалитет инструмената). - Стручност наставника. - Приступ ученика ресурсима ван школе. - Школска култура (подстицање експеримената, пројеката). - Локална заједница и институције. - Прилагођавање предмету и сложеним темама.

СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА

Наставни предмет: Физика

Разред: 6.

Назив наставне теме	Стандарди образовних постигнућа по нивоима		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Увод у физику	– ФИЗ.ОО.О.2.1. Наводена начиненакојесеприроднепојавемогуистратежити и објаснити.		– ФИЗ.ОО.Н.3.4. Повезујудостигнућа из физике са историјским, друштвеним и географским контекстом њиховог настанка.
Кретање	– ФИЗ.ОО.О.1.1. Разликују врсте кретања према облику путање и промени брзине – ФИЗ.ОО.О.3.1. Примењују основна знања о кретању у ситуацијама из свакодневног живота. – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у истраживањима, пројектима и другим активностима.	– ФИЗ.ОО.С.1.1. Примењују релације измеђ физичких величина које масе описује механичко кретање. – ФИЗ.ОО.С.1.2. Објашњавају разлику измеђ скаларних и векторских физичких величина. – ФИЗ.ОО.С.2.1. Формулишу једноставна истраживачка питања уз саветовање наставника. – ФИЗ.ОО.С.2.5. Анализирају податке добијене експериментом и истраживањем и изводе закључке. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критички и одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења физике.	– ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке и постављају задатке, начин решавања, тачност решења и физички смисао добијених решења. – ФИЗ.ОО.Н.2.4. Критички преиспитују усклађеност резултата и закључака истраживања са физичким законима и принципима, – ФИЗ.ОО.Н.2.5. Примерима илуструју да се научна знања у датом дисциплини стално проверавају, критички преиспитују и потврђују или мењају на основу истраживања и аргумената.
Сила	– ФИЗ.ОО.О.1.2. На једноставним примерима анализирају зајамно деловање тела. – ФИЗ.ОО.О.2.4.	– ФИЗ.ОО.С.2.1. Формулишу једноставна истраживачка питања уз саветовање наставника.	– ФИЗ.ОО.Н.1.1. Анализирају утицај односа сила на кретање тела. – ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у

	На основу упутства реализују једноставне експерименте и описују њихов ток. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавају физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI). – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у истраживањима, пројектима и другим активностима.	– ФИЗ.ОО.С.2.5. Анализирају податке добијене експериментом и истраживањем и изводе закључке. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критички и одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења физике.	поставља задатка, начин решавања, тачност решења и физички смисао добијених решења. – ФИЗ.ОО.Н.2.4. Критички преиспитују усклађеност резултата и закључака истраживања са физичким законима и принципима, – ФИЗ.ОО.Н.2.5. Примерима илуструју да се научна знања у датом дисциплини стално проверавају, критички преиспитују и потврђују или мењају на основу истраживања и аргумената.
Мерење	– ФИЗ.ОО.О.2.2. Интерпретирају табеларни и графички приказ података у физичким истраживањима и свакодневном животу. – ФИЗ.ОО.О.2.3. Очитавају мерну скалу и записују резултат мерења. – ФИЗ.ОО.О.2.4. На основу упутства реализују једноставне експерименте и описују њихов ток. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавају физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI). – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у истраживањима, пројектима и другим активностима.	– ФИЗ.ОО.С.2.1. Формулишу једноставна истраживачка питања уз усмеравање наставника. – ФИЗ.ОО.С.2.2. Безбедно и правилно користе различите методе, технике и процедуре за прикупљање података. – ФИЗ.ОО.С.2.3. Табеларно и графички систематизују резултате истраживања и мерења. – ФИЗ.ОО.С.2.4. Представљају резултат мерења средњом вредношћу. – ФИЗ.ОО.С.2.5. Анализирају податке добијене експериментом и истраживањем и изводе закључке. – ФИЗ.ОО.С.2.6. Разликују и користе префиксе нано, микро, мили, кило, мега и гига. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критички и одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења физике.	– ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у поставци задатка, начин решавања, тачност решења и физички смисао добијених решења. – ФИЗ.ОО.Н.2.3. Израчунавају апсолутну и релативну грешку директно мерених физичких величина и правилно записују резултат мерења. – ФИЗ.ОО.Н.2.4. Критички преиспитују усклађеност резултата и закључака истраживања са физичким законима и принципима, анализирају одбијање потврђују њихово важење и дискутују о разлозима одступања. – ФИЗ.ОО.Н.2.5. Примерима илуструју да се научна знања у датом дисциплини стално проверавају, критички преиспитују и потврђују или мењају на основу истраживања и аргумената.
Маса и густина	– ФИЗ.ОО.О.2.4. На основу упутства реализују једноставне експерименте и описују њихов ток. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавају физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI). – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у истраживањима, пројектима и другим	– ФИЗ.ОО.С.1.4. Разликују појмове маса и тежина – ФИЗ.ОО.С.1.7. Примењују концепт густине при објашњавању појава из свакодневног живота. – ФИЗ.ОО.С.2.1. Формулишу једноставна истраживачка питања уз усмеравање наставника. – ФИЗ.ОО.С.2.5.	– ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у поставци задатка, начин решавања, тачност решења и физички смисао добијених решења. – ФИЗ.ОО.Н.2.4. Критички преиспитују усклађеност резултата и закључака истраживања са физичким законима и принципима, Анализирају одбијање потврђују њихово важење и дискутују о разлозима одступања.

	активностима.	Анализирају податке добијене експериментом истраживањем и изводе закључке. – ФИЗ.ОО.С.2.6. Разликују и користе префиксе нано, микро, мили, кило, мега и гига. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критичкии одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења физике.	– ФИЗ.ОО.Н.2.5. Примерима илустрјује научна знања у датој дисциплини стално проверавају, критички преиспитују и потврђују или мењају основу истраживања и аргумената.
Притисак	– ФИЗ.ОО.О.2.4. На основу упутства реализују једноставне експерименте и описују њихов ток. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавају физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI). – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у истраживањима, пројектима и другим активностима	– ФИЗ.ОО.С.1.6. Изводе закључке о утицају одговарајућих физичких величина на вредност притиска. – ФИЗ.ОО.С.2.1. Формулишу једноставна истраживачка питања уз смеравање наставника. – ФИЗ.ОО.С.2.5. Анализирају податке добијене експериментом истраживањем и изводе закључке. – ФИЗ.ОО.С.2.6. Разликују и користе префиксе нано, микро, мили, кило, мега и гига. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критичкии одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења физике.	– ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у поставци задатка, начин решавања, тачност решења и физички смисао добијених решења. – ФИЗ.ОО.Н.2.4. Критички преиспитују усклађеност резултата и закључака истраживања са физичким законима и принципима, Анализирају одбијање потврђују њихово важење и дискутују о разлозима одступања. – ФИЗ.ОО.Н.2.5. Примерима илустрјује научна знања у датој дисциплини стално проверавају, критички преиспитују и потврђују или мењају основу истраживања и аргумената.

Разред: ШЕСТИГодишњи фонд часова: **144**

Циљ учења математике је да ученик, стицањем математичких знања и вештина, развије способности апстрактног и критичког размишљања, изгради позитиван однос према математици, овлада математичким језиком и писменим изражавањем, као и да стечено знање примени у даљем образовању и решавању проблема из свакодневног живота.

Осим тога, наставом математике поставља се чврст темељ за даљи развој математичких концепата.

Тема	Садржаји	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере оствареног исхода	Међупредметне компетенције
			Наставне методе, облици рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		
1. Цели бројеви	- Скуп целих бројева - Апсолутна вредност броја - Упоредивање целих бројева - Сабирање и одузимање целих бројева - Множење и дељење целих бројева	Ученик препознаје и записује целе бројеве (позитивне и негативне) у различитим контекстима. - Разуме и приказује целе бројеве на бројевној прави. - Разликује природне, нула и негативне целе бројеве. - Примењује појам целих бројева у свакодневним ситуацијама (температура, надморска висина, дугови и сл.). - Ученик објашњава значење апсолутне вредности броја. - Израчунава апсолутну вредност датог целог броја. - Упоредљује целе бројеве помоћу њихове апсолутне вредности. - Примењује апсолутну вредност у реалним ситуацијама (удаљеност од нуле и сл.). - Ученик упоређује два цела броја и користи знакове $<$, $>$, $=$. - Уме да постави целе бројеве у растући или опадајући низ. - Разуме везу између положаја броја на бројевној прави и његове вредности. - Решава задатке у којима је потребно упоредити вредности у свакодневним контекстима	Монолошко–дијалогска Фронтални Уџбеник Збирка задатака Табла Геометријски прибор	Ученици прате наставу Укључују се у дискусију Одговарају на питања Дају сагледане Редовно ораде омањим задацима Самостално жбају одговоре	Наставник свакодневно прати и бележи активност ученика на часу као и редовну израду задатака Задаје, прегледа и оцењује контролне и писмене задатке	Писмене провере Усмено испитивање	- Ученик самостално и активно приступа учењу математике и преузима одговорност за сопствени напредак. - Примењује различите стратегије учења и повезује нова знања са претходним. - Развија упорност и мотивацију у савладавању математичких изазова. - Ученик уочава и вреднује лепоту логичке структуре и уређености математичког мишљења. - Развија осећај за естетику кроз уређено и прецизно решавање математичких задатака. - Изражава креативност у приступу решавању проблема и представљању

		(нпр. промене температуре, ниво мора и сл.). - Ученик изводи операције сабирања и одузимања целих бројева. - Примењује правила за сабирање и одузимање бројева са различитим предзнацима. - Решава задатке са целим бројевима у реалним ситуацијама. - Повезује алгебарски запис са геометријском интерпретацијом на бројевној прави. - Ученик множи и дели целе бројеве, поштујући правила предзнака. - Разуме и примењује правила множења и дељења бројева са различитим знаковима. - Решава текстуалне задатке који укључују множење и дељење целих бројева. - Примењује знања у практичним контекстима (финансије, мерења и сл.).					решења - Ученик развија свест о одговорности према окружењу кроз анализу података и процену реалних ситуација. - Примењује математичка знања у контекстима који се односе на одрживи развој, штедњу ресурса и планирање. - Разуме значај тачности и поузданости података у доношењу одговорних одлука. - Ученик јасно и прецизно комуницира користећи математички језик, симболе и термине. - Уме да објасни поступке и решења задатака усмено и писмено. - Сарађује са другима у групном раду, поштујући туђе идеје и аргументе - Ученик показује иницијативу и самосталност у решавању математичких проблема. - Развија способности планирања, организовања и доношења одлука. - Повезује математичке садржаје са реалним
2. Троугао	- Појам троугла - Збир углова у троуглу - Однос страница и углова у троуглу - Неједнакост троугла - Увод у геометријске конструкције - Конструкција троуглова - Подударност троуглова - Ставови подударности троуглова - Примена ставова подударности троуглова	- Ученик препознаје и дефинише троугао као геометријску фигуру са три странице и три угла. - Разликује врсте троуглова према странама (једнакостранични, једнакокраки, разностранични) и угловима (оштроугли, правоугли, тупоугли). - Означава елементе троугла (темена, странице, углове) и користи одговарајућу ознаку у цртежима. - Ученик открива и примењује правило да је збир унутрашњих углова у троуглу 180°. - Израчунава непознате углове у троуглу користећи збир углова. - Решава задатке који укључују примену збира углова у различитим врстама троуглова. - Ученик уочава везу између величине угла и дужине стране насупрот том					

		углу. - Примењује правило: већи угао лежи насупрот дужој страни и обрнуто. - Упоређује странице и углове у троуглу на основу тих односа. - Ученик примењује неједнакост троугла: збир дужи било које две странице је већи од дужине треће стране. - Одређује да ли је могуће конструисати троугао на основу датих дужи. - Решава задатке у којима је потребно проверити услове неједнакости троугла. - Ученик разуме значај и примену геометријских конструкција у математици. - Користи геометријске алате (лењир, шестар) прецизно и правилно. - Припрема скице и планове конструкција пре извођења. - Ученик конструише троуглове на основу задатих елемената (ССС, СУС, УСС и сл.). - Примењује поступке и правила конструкције у складу са условима задатка. - Прецизно означава и проверава елементе конструкције. - Ученик препознаје подударне троуглове и објашњава шта значи да су два троугла подударна. - Наводи услове подударности троуглова и примењује их у конкретним примерима. - Поређењем елемената доказује подударност датих троуглова. - Ученик наводи и примењује ставове подударности (ССС, СУС, УСУ, УСС). - Одлучује који став подударности се примењује у конкретној ситуацији. - Решава задатке који укључују доказивање подударности троуглова помоћу ставова. - Ученик примењује ставове подударности у решавању геометријских задатака. - Изводи закључке на основу подударности (једнакост страница, углова и сл.).					и економским ситуацијама и препознаје њихову примену у предузетничком контексту. - Ученик прикупља, организује, анализира и тумачи податке. - Користи различите изворе информација (табеле, графиконе, дијаграме) за решавање задатака. - Оцењује поузданост података и доноси закључке на основу анализе. - Ученик примењује логичко размишљање у идентификовању и решавању различитих математичких проблема. - Креативно приступа задацима, испитује више могућих решења и оцењује њихову ефикасност. - Упорно и самостално ради на проналажењу решења, уз критичко разматрање грешака и корекцију поступака.
--	--	---	--	--	--	--	---

		- Користи подударност као средство за доказивање геометријских тврђења и особина фигура.					
3. Рационални бројеви	- Скуп рационалних бројева - Упоредивање рационалних бројева - Децимални запис рационалног броја - Сабирање и одузимање рационалних бројева - Множење и дељење рационалних бројева - Једначине и неједначине са рационалним бројевима - Правоугли координатни систем - Директна и обрнута пропорционалност - Пропорције - График зависности међу величинама - Графички приказ података	- Ученик разуме појам рационалног броја као количника два цела броја (други број различит од нуле). - Разликује рационалне и ирационалне бројеве. - Представља рационалне бројеве на бројевној прави. - Разуме везу између скупова природних, целих и рационалних бројева - Ученик упоређује два рационална броја и користи одговарајуће симболе ($<$, $>$, $=$). - Уређује скуп рационалних бројева по величини. - Визуелно приказује упоређивање на бројевној прави. - Ученик претвара рационалне бројеве из разломљеног у децимални запис и обрнуто. - Разликује коначан и бесконачан периодичан децимални запис. - Примењује децималне записе у рачунању и реалним ситуацијама. - Ученик сабира и одузима рационалне бројеве у разломљеном и децималном облику. - Примењује правила за рачунање са бројевима различитих предзнака. - Решава текстуалне и применљиве задатке помоћу сабирања и одузимања рационалних бројева - Ученик множи и дели рационалне бројеве у различитим записима. - Разуме и примењује правила предзнака при множењу и дељењу. - Решава сложеније изразе и проблемске задатке користећи множење и дељење. - Ученик решава линеарне једначине и неједначине са једном непознатом. - Примењује поступак трансформације чланова ради изолације непознате. - Тумачи решење једначина и неједначина у контексту реалних ситуација. - Ученик разуме појам координатног					

		система и означава тачке у равни. - Уписује и чита координате тачака у првом и свим квадрантима. - Решава задатке који укључују проналажење растојања и односа међу тачкама у координатном систему. - Ученик препознаје и разликује директну и обрнуту пропорционалност. - Израчунава једну величину на основу друге у директној или обрнутој пропорцији. - Решава проблеме из свакодневног живота у којима се јавља пропорционална зависност. - Ученик разуме појам пропорције и примењује својство унакрсног множења. - Решава пропорције и примењује их у различитим контекстима. - Израчунава непознате чланове пропорције. - Ученик приказује везу између две величине графички у координатном систему. - Препознаје карактеристике графика директне и обрнуте пропорционалности. - Тумачи значење тачака на графику у реалним ситуацијама. - Ученик представља податке графички: стубичастим дијаграмом, линијским графиком, кругом и сл. - Анализира, тумачи и упоређује графички приказане податке. - Користи графички приказ за доношење закључака и решавање задатака.					
4. Четворо угао	- Појам четвороугла - Збир углова четвороугла - Паралелограм - Правоугаоник, ромб и квадрат - Конструкција паралелограма - Операције са векторима - Трапез - Конструкција трапеза	- Ученик препознаје четвороугао као геометријску фигуру ограничену са четири дужи. - Именује и означава елементе четвороугла (странице, темена, углови, дијагонале). - Разликује врсте четвороуглова на основу својстава (паралелост, једнакост страница, углова и др.). - Ученик утврђује да је збир унутрашњих углова у сваком четвороуглу 360°.					

	- Делтоид	- Израчунава непознате углове у четвороуглу на основу познатих. - Примењује правило о збиру углова у решавању задатака. - Ученик утврђује да је збир унутрашњих углова у сваком четвороуглу 360°. - Израчунава непознате углове у четвороуглу на основу познатих. - Примењује правило о збиру углова у решавању задатака. - Ученик описује својства правоугаоника, ромба и квадрата као посебних врста паралелограма. - Разликује и упоређује ове фигуре на основу страница, углова и дијагонала. - Примењује својства ових четвороуглова у задацима и конструкцијама. - Ученик конструише паралелограм на основу различитих комбинација датих елемената (страница, углова, дијагонала). - Прецизно користи геометријске алате (шестар, лењир, троугао) у конструкцијама. - Проверава тачност конструкције на основу својстава паралелограма. - Ученик разуме појам вектора (правце, дужину, смер). - Врши сабирање и одузимање вектора графички. - Примењује векторе у геометријским конструкцијама и доказивањима. - Ученик дефинише и препознаје трапез као четвороугао са једним паром паралелних страница. - Разликује врсте трапеца: правоугли, једнакокраки и разностранични. - Наводи и примењује својства трапеца (осе симетрије, једнакост углова и страница код једнакокраког трапеца). - Ученик конструише различите врсте трапеца на основу датих података. - Користи својства трапеца приликом конструкције (паралелност основица, једнакост кракова и углова). - Прецизно означава све елементе фигуре и проверава тачност конструкције.					
--	------------------	--	--	--	--	--	--

		- Ученик препознаје и дефинише делтоид као четвороугао са два пара једнаких суседних страница. - Уочава и користи својства делтоида (дијагонале су нормалне, једна је оса симетрије). - Примењује својства делтоида у решавању задатака и конструкцијама.					
5. Површине троуглова и четвороуглова	- Мерење површине - Површина паралелограма - Површина троугла - Површина трапеца - Површина четвороугла чије су дијагонале узајамно нормалне	- Ученик разуме појам површине као величине која описује простор који фигура заузима. - Разликује различите јединице за мерење површине и врши њихову конверзију. - Препознаје ситуације у којима се мери и израчунава површина. - Поређује површине различитих фигура на основу мерења или процене - Ученик разуме формулу за површину паралелограма: $P = a \cdot h$, где је а основица, а h висина. - Примењује формулу у задацима са познатим дужинама. - Решава проблемске задатке који укључују површину паралелограма. - Поставља и израчунава непознате елементе паралелограма (основица, висина, површина). - Ученик примењује формулу за површину троугла - Разуме значење основице и висине у троуглу. - Израчунава површину троугла различитих врста (разностран, једнакокрак, једнакостраничан, правоугли). - Примењује знање у текстуалним и реалним проблемским задацима. - Ученик користи формулу за површину трапеца $P = \frac{(a+b) \cdot h}{2}$, где су а и b основице, а h висина. - Разуме појам основица и висине у трапезу и правилно их идентификује. - Израчунава површину различитих врста трапеца. - Примењује знање у практичним ситуацијама и сложенијим задацима. - Ученик разуме формулу:					

		$P = \frac{d_1 \cdot d_2}{2}$, где су d_1 и d_2 дијагонале четвороугла које се секу под правим углом. - Примењује ову формулу на делтоид и сличне четвороуглове. - Израчунава површину фигура на основу познатих дужина дијагонала. - Повезује облик и особине фигуре са одговарајућом формулом за површину.					
--	--	--	--	--	--	--	--

Корелација са другим предметима:

Физика, хемија, биологија (Употреба бројева и јединица мере; Прорачуни у експериментима (брзина, густина, запремина, концентрација); Симетрија и обрасци у природи (цветови, снежне пахуље)).

Информатика и рачунарство (Алгоритамско мишљење, решавање проблема корак по корак; Графички прикази у дигиталним алатима. Програмирање – услови, понављања (везе са логиком и низовима)).

Техника и технологија (Практична примена мерења и прорачуна (пројекти, макете); Склопови и модели – просторне фигуре; Конструкције у приручним материјалима).

Историја и географија (Временске линије (хронологија, редослед догађаја); Мерење раздаљина на географским картама, размера; Статистички подаци о становништву, графички прикази).

Ликовна и музичка култура (Геометријске фигуре и тела у цртежу; Симетрија, орнаменти, шаре; Ритам...)

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам?	- Ученици са тешкоћама у учењу имају потребу за додатним објашњењем и темпом прилагођеним њиховим могућностима. Уважавање тих потреба остварујем индивидуалним радом, понављањем градива и визуелним приказом наставних садржаја. - За ученике који показују висок ниво интересовања и напредније знање, припремам задатке вишег нивоа сложености како бих их додатно мотивисала и подстакла развој. - Ученицима са слабијим фокусом омогућавам чешће паузе, рад у краћим интервалима и примену активности које укључују покрет и практичан рад. - Ученике којима је потребна емоционална подршка подстичем позитивном повратном информацијом, пружам осећај сигурности и охрабрујем их кроз разговор и разумевање.
Најефикасније методе и облици рада?	Наставне методе: - Монолошка метода: користим је при увођењу нових појмова и поступака. Омогућава јасан преглед градива и усмеравање пажње ученика. - Дијалогска метода: поспешује активно учешће ученика кроз постављање питања, дискусију и заједничко формулисање закључака. Посебно је ефикасна при утврђивању и обради сложенијих садржаја. - Демонстративна метода: примењујем је уз употребу наставних средстава (геометријски прибор,

	дигиталне алатке, макете) ради приказивања математичких процеса, посебно у геометрији. - Илустративна метода: укључује графичке приказе, дијаграме, скице и цртеже као визуелну подршку у разумевању апстрактних појмова, што нарочито помаже ученицима са визуелним стилом учења. Облици рада: - Фронтални облик користим за дефинисање новог градива и увођење у тему. Омогућава равномерно усмеравање наставног процеса и контролу динамике часа. - Индивидуални рад пружа могућност сваком ученику да ради сопственим темпом, што је посебно значајно приликом вежбања и провере знања. - Рад у пару подстиче сарадничко учење, развија комуникацијске вештине и олакшава решавање сложенијих задатака кроз размену мишљења. - Групни рад омогућава диференциран приступ, подстицање тимског рада и развијање логичког мишљења кроз заједничко решавање проблема и мини-пројекте.
Наставна средства	- Школска табла и маркери у више боја – користим их за визуелно јасније представљање садржаја, истицање кључних делова решења, разликовање елемената у геометрији и подстицање визуелног памћења код ученика. - Штампани материјали – уџбеници, радне свеске, збирке задатака, додатни листићи за вежбање и провере знања. - Геометријски прибор – лењир, троугао, шестар, угломер и други прибор за цртање и мерење, посебно важан у настави геометрије. - ИКТ средства – рачунар, лаптоп, пројектор, интерактивна табла и интернет. Користим их за приказивање презентација, дигиталних задатака, симулација и едукативних видео-садржаја. - Образовни софтвер и апликације – GeoGebra, Wolfram Alpha, Kahoot!, PowerPoint, као и платформе за учење на даљину (Google Classroom). - Модел и макете – употреба тродимензионалних модела тела (пирамиде, призме, ваљак, купе, лопте) за боље разумевање запремина и површина.
Активности и стратегије за мотивисање ученика:	- Повезивање градива са свакодневним животом – трудим се да ученицима покажем примену математике у стварним ситуацијама (нпр. мерење, куповина, процене, архитектура), како би увидели сврсисходност знања. - Игре и такмичарске активности – у наставу уводим квизове, математичке изазове и задатке на време, што подстиче ангажовање и развија позитиван такмичарски дух. - Похвала и подстицајна повратна информација – редовно истичем труд, напредак и постигнућа ученика, чиме градим њихово самопоуздање и унутрашњу мотивацију. - Диференцирани задаци – прилагођавам задатке нивоу знања ученика, чиме омогућавам да сваки

	ученик доживи успех и напредак у складу са својим могућностима. - Интерактивне и ИКТ активности – коришћење дигиталних алата (GeoGebra, Kahoot!, PowerPoint) чини наставу динамичнијом и ближом интересовањима ученика. - Истраживачка настава – подстичем ученике да самостално или у групама решавају проблеме, праве презентације или моделе, чиме развијају и мотивацију и креативност. - Уважавање интересовања ученика – на часовима дајем примере који су блиски интересовањима ученика (нпр. спорт, технологија, уметност), како бих повећала релевантност садржаја. - Пружање избора – омогућавам ученицима да, у појединим активностима, бирају начин решавања задатака, редослед рада или формат представљања резултата.
Могући застоји у раду:	- Неуједначен ниво предзнања ученика – ученици долазе са различитим степеном усвојених појмова, што може отежати увођење нових наставних садржаја и захтева додатну диференцијацију наставе. - Недовољна мотивација ученика – неки ученици показују слабо интересовање за наставу математике, што утиче на њихово активно учешће и залагање у раду. - Тешкоће у савладавању апстрактних појмова – посебно у темама као што су алгебарске формуле, функције или геометријска својства, што може довести до пасивности и неуспеха. - Слаба концентрација код ученика –што захтева честе промене активности и методичке прилагодбе. - Непотпуна сарадња са родитељима – отежана комуникација или неукљученост родитеља може утицати на напредак ученика и праћење домаћих обавеза. - Чести оправдани или неоправдани изостанак ученика – доводе до празнина у знању и потребе за додатним индивидуалним радом.
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/ специфичности	- Темпо рада прилагођавам сложености наставне јединице и нивоу предзнања ученика. У увођењу апстрактнијих појмова (нпр. алгебарске формуле, функције, Питагорина теорема) радим спорије, са више примера и визуелизација, како би се обезбедило разумевање основе. - Код наставних тема које су наставак претходног градива (нпр. сабирање/одузимање разломака, мерење површине), темпо је бржи јер се надовезује на већ усвојене појмове. - У темама које садрже више формула (нпр. површине и запремине геометријских тела), темпо рада је успорен и нагласак је на постепеном увежбавању кроз разноврсне задатке и примену формула у контексту. - У сложенијим темама примењујем корак по корак приступ, при чему се сваки део градива обрађује кроз мини-целине, уз примену различитих метода и активности (демонстрација, практични примери, рад у пару). - Темпо се успорава уколико је приметна недовољна мотивисаност или разумевање ученика, а у тим случајевима организујем додатне активности, подршку и понављање.

	- Специфичност у раду примећује се и у потреби за честом диференцијацијом, нарочито у хетерогеним одељењима, где прилагођавам темпо различитим нивоима знања и стиловима учења. - Теме које укључују практичан рад или реалне задатке (нпр. статистика, мерење) омогућавају нешто бржи темпо и активније учешће ученика, што доприноси бољем усвајању.
Праћење напредовања ученика /начин, време, критеријуми праћења	Начин праћења: Ученици се прате кроз континуирану формативну и сумативну процену. Примењујем задатке различитог нивоа тежине, усмена испитивања, радне листове, кратке тестове, домаће задатке, као и посматрање активности на часу и учешћа у дискусији. Време праћења: Напредовање се прати током целог полугодишта – кроз уводне активности, обраду нових садржаја, вежбање и провере знања. Посебну пажњу посвећујем напредовању у кључним моментима – после обраде наставне целине, пред контролне и писмене задатке. Критеријуми праћења: Оцењује се разумевање појмова, примена наученог у новим ситуацијама, тачност и прецизност у решавању задатака, логичко мишљење, самосталност у раду, напредак у односу на претходни ниво знања и активност на часу. Диференцирам критеријуме у складу са индивидуалним могућностима ученика. Посебна пажња посвећује се ученицима са потешкоћама у учењу и ученицима са изузетним способностима, чији се напредак прати прилагођеним задацима и додатним облицима подршке или изазова. Резултати праћења служе као основа за даље планирање наставе, прилагођавање метода рада и обезбеђивање подршке ученицима који не напредују очекиваним темпом.
Остале специфичности школе које могу да утичу на остављање наставног процеса	Хетероген састав ученика – различит ниво предзнања, радних навика и мотивације условљава потребу за диференцираним приступом и чешћом индивидуализацијом наставе. Мањи или већи број ученика у одељењу – утиче на динамику часа, могућност интеракције, као и на фокусираност и квалитет индивидуалног праћења ученика. Недовољна или ограничена опремљеност наставним средствима и ИКТ опремом – може отежати реализацију савремених метода наставе и коришћење дигиталних алата. Активности школе (пројекти, манифестације, ваннаставне активности) – могу утицати на редован ритам наставе, али и представљати прилику за повезивање наставних садржаја са практичним и креативним радом ученика. Подршка стручне службе и колегијалност наставника – повољно утичу на решавање проблема у учењу и понашању, као и на планирање интердисциплинарних активности. Сарадња са родитељима – степен укључености родитеља у школски живот ученика значајно утиче на њихову одговорност, мотивацију и напредак.

СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА

Наставни предмет: **математика**

Разред: **шести**

Назив наставне теме	Стандарди образовних постигнућа по нивоима		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	– МАТ.А.ОО.О.1.2. Извршавају и правилно користе рачунске операције, њихова својства и релације у скупу природних, целих и рационалних бројева. – МАТ.А.ОО.О.1.4. Користе директну и обрнуту пропорционалност у познатом контексту. – МАТ.А.ОО.О.1.5. Решавају једноставне линеарне једначине и неједначине. – МАТ.ОО.О.2.4. Примењују једноставне математичке процедуре при решавању математичког захтева једноставног познатог контекста. – МАТ.ОО.О.2.9. Усвајају основне математичке концепте кроз вежбу, упорност, уредност, систематичност и одговарајући интелектуални напор. – МАТ.ОО.О.2.10. Схватају да грешке нису неуспех, већ део процеса учења. – МАТ.ОО.О.3.1. Користе основни математички језик. – МАТ.ОО.О.3.3. Имају темеље за даље школовање, у којем ће имати потребу за базичним аритметичким, алгебарским и геометријским знањима.	– МАТ.А.ОО.С.1.2. Имају шира знања о својствима природних, целих и рационалних бројева и усвојили су појам делове повезују у реалног броја, укључујући разлику између рационалних и ирационалних бројева. – МАТ.А.ОО.С.1.3. Решавају линеарне једначине и неједначине, као и системе линеарних једначина са две непознате. – МАТ.ОО.С.3.1. Адекватно користе математички језик и разумеју његову улогу у научној комуникацији. – МАТ.ОО.С.3.5. Интегришу своје математичко знање удруге предмете, посебно у природним наукама, што им омогућава боље разумевање тих садржаја.	– МАТ.А.ОО.Н.1.2. Ефикасно манипулишу бројевним и целим алгебарским изразима. – МАТ.А.ОО.Н.1.3. Оспособљени су за елементарно математичко моделирање у познатом контексту. – МАТ.ОО.Н.3.2. Јасно изражавају своје математичке мисли и идеје. – МАТ.ОО.Н.3.3. Користе аналитичке и логичке животним ситуацијама. – МАТ.ОО.Н.3.4. Припремљени су за наставак образовања у дисциплинама које Математичких компетенција. – МАТ.ОО.Н.3.5. Спровodeћи поступке доказивања, развијају способност критичког мишљења и аналитичког расуђивања. – МАТ.ОО.Н.3.6. Користе математичко- логичка знања и вештине у критичком и конструктивном дијалогу у вези са различитим друштвеним и природним

	– МАТ.ОО.О.3.4. Разумеју да је математичко знање важно за друге дисциплине и науке. – МАТ.ОО.О.3.8. Развијају уредност, систематичност и прецизност.		
ТРОУГАО	– МАТ.Г.ОО.О.1.6. Препознају основне геометријске објекте у равни и простору и знају њихова основна својства. – МАТ.Г.ОО.О.1.8. Користе јединице мере за геометријски прибор и дужину, површину, запремину, масу, време и углове. – МАТ.Г.ОО.О.1.9. Изводе најједноставније геометријске конструкције. – МАТ.Г.ОО.О.1.10. Препознају подударне и симетричне геометријске фигуре у равни. – МАТ.ОО.О.2.7. Употребљавају геометријски прибор и калкулатор. – МАТ.ОО.О.3.5. Користе знања из алгебре и геометрије за разумевање облика и величина, као и за сналажење у простору, што им помаже да уоче и опишу околину, уметничка дела, архитектонска остварења	– МАТ.Г.ОО.С.1.5. Израчунавају и процењују мерне величине геометријских објеката, користе разлагања на једноставније објекте, служе се различитим јединицама мере. – МАТ.Г.ОО.С.1.7. Знају и користе основна тврђења (ставове подударности и сличности, итд.) о геометријским фигурама (угао, троугао, четвороугао, многоугао и круг) у једноставнијим проблемима. – МАТ.Г.ОО.С.1.8. Конструирају једноставне геометријске фигуре. – МАТ.Г.ОО.С.1.9. Знају и користе основне изометријске трансформације и пресликавају фигуре конструкцијски или уз помоћ дате квадратне мреже. – МАТ.ОО.С.3.6. Користе знања из алгебре и геометрије у техничком образовању, уметности и другим областима.	– МАТ.Г.ОО.Н.1.4. Израчунавају и процењују мерне величине геометријских објеката када потребни елементи нису непосредно дати. – МАТ.Г.ОО.Н.1.5. Конструирају геометријске фигуре, по потреби примењујући више познатих тврђења. – МАТ.ОО.Н.2.4. Користе апстракцију без ослањања на конкретизацију. – МАТ.ОО.Н.2.8. Показују радозналост за апстрактне математичке концепте и виде их као интелектуални изазов.
РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ	– МАТ.А.ОО.О.1.2. Извршавају и правилно користе рачунске операције, њихова својства и релације у скупу природних, целих и рационалних бројева. – МАТ.С.ОО.О.1.11. Елементарно тумаче табеларно или графички представљене податке.	– МАТ.А.ОО.С.1.2. Имају шира знања о својствима природних, целих и рационалних бројева и усвојили су појам делове повезују у реалног броја, укључујући разлику између рационалних и ирационалних бројева. – МАТ.А.ОО.С.1.3. Решавају линеарне једначине и неједначине, као и системе линеарних	– МАТ.А.ОО.Н.1.2. Ефикасно манипулишу бројевним и целим алгебарским изразима. – МАТ.А.ОО.Н.1.3. Оспособљени су за елементарно математичко моделирање у познатом контексту. – МАТ.ОО.Н.3.2. Јасно изражавају своје математичке мисли и

	– МАТ.ОО.О.2.4. Примењују једноставне математичке процедуре при решавању математичког захтева једноставног познатог контекста. – МАТ.ОО.О.3.3. Имају темеље за даље школовање, у којем ће имати потребу за базичним аритметичким, алгебарским и геометријским знањима. – МАТ.А.ОО.О.1.5. Решавају једноставне линеарне једначине и неједначине. – МАТ.ОО.О.3.1. Користе основни математички језик.	једначина са двете познате. – МАТ.ОО.С.3.1. Адекватно користе математички језик и разумеју његову улогу у научној комуникацији. – МАТ.ОО.С.3.5. Интегришу своје математичко знање удруге предмета, посебно у природним наукама, што им омогућава боље разумевање тих садржаја.	идеје. – МАТ.ОО.Н.3.3. Користе аналитичке и логичке животним ситуацијама.
ЧЕТВОРОУГАО	– МАТ.Г.ОО.О.1.6. Препознају основне геометријске објекте у равни и простору и знају њихова основна својства. – МАТ.Г.ОО.О.1.8. Користе јединице мере за геометријски прибор и дужину, површину, запремину, масу, време и углове. – МАТ.Г.ОО.О.1.9. Изводе најједноставније геометријске конструкције. – МАТ.Г.ОО.О.1.10. Препознају подударне и симетричне геометријске фигуре у равни. – МАТ.ОО.О.2.7. Употребљавају геометријски прибор и калкулатор. – МАТ.ОО.О.3.5. Користе знања из алгебре и геометрије за разумевање облика и величина, као и за сналажење у простору, што им помаже да уоче и опишу околину, уметничка дела,	– МАТ.Г.ОО.С.1.5. Израчунавају и процењују мерне величине геометријских објеката, користе разлагања на једноставније објекте, служе се различитим јединицама мере. – МАТ.Г.ОО.С.1.7. Знају и користе основна тврђења (ставове подударности и сличности, итд.) о геометријским фигурама (угао, троугао, четвороугао, многоугао и круг) у једноставним проблемима. – МАТ.Г.ОО.С.1.8. Конструирају једноставне геометријске фигуре. – МАТ.Г.ОО.С.1.9. Знају и користе основне изометријске трансформације и пресликавају фигуре конструкцијски или уз помоћ дате квадратне мреже. – МАТ.ОО.С.3.6. Користе знања из алгебре и геометрије	– МАТ.Г.ОО.Н.1.4. Израчунавају и процењују мерне величине геометријских објеката када потребни елементи нису непосредно дати. – МАТ.Г.ОО.Н.1.5. Конструирају геометријске фигуре, по потреби примењујући више познатих тврђења. – МАТ.ОО.Н.2.4. Користе апстракцију без ослањања на конкретизацију. – МАТ.ОО.Н.2.8. Показују радозналост за апстрактне математичке концепте и виде их као интелектуални изазов.

	архитектонска остварења	у техничком образовању, уметности и другим областима.	
ПОВРШИНА ТРОУГЛОВА И ЧЕТВОРОУГЛОВА	– МАТ.Г.ОО.О.1.6. Препознају основне геометријске објекте у равни и простору и знају њихова основна својства. – МАТ.Г.ОО.О.1.8. Користе јединице мере за геометријски прибор и дужину, површину, запремину, масу, време и углове. – МАТ.ОО.О.2.7. Употребљавају геометријски прибор и калкулатор. – МАТ.ОО.О.3.5. Користе знања из алгебре и геометрије за разумевање облика и величина, као и за сналажење у простору, што им помаже да уоче и опишу околину, уметничка дела, архитектонска остварења	– МАТ.Г.ОО.С.1.5. Израчунавају и процењују мерне величине геометријских објеката, користе разлагања на једноставније објекте, служе се различитим јединицама мере. – МАТ.Г.ОО.С.1.7. Знају и користе основна тврђења (ставове подударности и сличности, итд.) о геометријским фигурама (угао, троугао, четвороугао, многоугао и круг) у једноставнијим проблемима. – МАТ.Г.ОО.С.1.8. Конструирају једноставне геометријске фигуре. – МАТ.Г.ОО.С.1.9. Знају и користе основне изометријске трансформације и пресликавају фигуре конструкцијски или уз помоћ дате квадратне мреже. – МАТ.ОО.С.3.6. Користе знања из алгебре и геометрије у техничком образовању, уметности и другим областима.	– МАТ.Г.ОО.Н.1.4. Израчунавају и процењују мерне величине геометријских објеката када потребни елементи нису непосредно дати. – МАТ.ОО.Н.2.4. Користе апстракцију без ослањања на конкретизацију. – МАТ.ОО.Н.2.8. Показују радозналост за апстрактне математичке концепте и виде их као интелектуални изазов.

ПРЕДМЕТ: БИОЛОГИЈА

Разред: **шести**

Годишњи фонд часова: **72**

Циљ учења *Биологије* је да ученик изучавањем живих бића у интеракцији са животном средином развија одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.

Тема / Број часова по теми	Међупредметне компетенције	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере остварено- сти исхода	Међупредметне компетенције
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		
1. Јединство грађе и функције као основе живота (36 часова)	-компетенција за учење; -комуникација; -дигитална компетенција; -одговоран однос према околини; -одговоран однос према здрављу; -одговорно учешће у демократском друштву; -предузимљивост и орјентација ка предузетништву -рад са подацима и информацијама; -решавање проблема; -сарадња; -естетичка компетенција	- упореди грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелија и нивоу организма; - повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма; - одреди положај органа човека и њихову улогу; - цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама; - користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање препарата; - хумано поступа према организмима које истражује; - користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. - табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; - разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени	Наставне методе: метода усменог излагања, дијалогска метода, демонстративно- илустративна метода, метода читања, писања и рада на тексту. Облик рада: Фронтални, индивидуални, групни, у паровима. Наставна средства: Уџбеник радног карактера, свеска, радни листићи, слике, шеме и фотографије.	Слуша, памти, поставља питања, одговара на постављена питања, пише и црта у свесци, решава задатке у уџбенику, истражује, наводи примере, повезује научено са применом у животу...	Објашњава, наводи примере, црта и пише на табли, помаже у решавању задатака, проверава тачност задатака, оцењује...	Усмене провере и петнаесто- минутни тестови	Компетенци-ја за учење; Комуникаци-ја; Дигитална компетенција Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Одговорно учешће у демократ-ском друштву; Предузим- љивост и орјентација ка предузетни- штву; Рад са подацима и информаци- јама; Решавање проблема; Сарадња; Естетичка компетенција
2. Живот у екосистему (16 часова)	-компетенција за учење; -комуникација; -дигитална компетенција;	-направи разлику између животне средине, станишта, популације екосистема и еколошке	Наставне методе: метода усменог излагања, дијалогска метода,	Слуша, памти, поставља питања,	Објашњава, наводи примере, црта и пише на табли, помаже	Усмене провере и петнаесто- минутни тест	Компетенци-ја за учење; Комуникаци-ја; Дигитална компетенција

	-одговоран однос према околини; -одговоран однос према здрављу; -одговорно учешће у демократском друштву; -предузимљивост и орјентација ка предузетништву; -рад са подацима и информацијама; -решавање проблема; -сарадња; -естетичка компетенција;	нише; - размотри односе међу члановима једне популације, као и односе између различитих популација на конкретним примерима; -илуструје примерима међусобни утицај живих бића и узајамни однос са животном средином; - истражи утицај средине на испољавање особина, поштујући принципе научног метода; - користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. - табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; - разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени	демонстративно-илустративна метода, метода читања, писања и рада на тексту. Облик рада: Фронтални, индивидуални, групни, у паровима. Наставна средства: Уџбеник радног карактера, свеска, радни листићи, слике, шеме и фотографије.	одговара на постављена питања, пише и црта у свесци, решава задатке у уџбенику, истражује, наводи примере, повезује научено са применом у животу...	у решавању задатака, проверава тачност задатака, оцењује...		Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Одговорно учешће у демократ-ском друштву; Предузимљивост и орјентација ка предузетништву; Рад са подацима и информацијама; Решавање проблема; Сарадња; Естетичка компетенција
3. Наслеђивање и еволуција (6 часова)	-компетенција за учење; -комуникација; -дигитална компетенција; -одговоран однос према околини; -одговоран однос према здрављу; -одговорно учешће у демократском друштву; -предузимљивост и орјентација ка предузетништву; комуникација -рад са подацима и информацијама; -решавање проблема; -сарадња	-идентификује примере природне и вештачке селекције у окружењу и у задатом тексту/илустрацији; -повеже еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом; - користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. - табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; - разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та	Наставне методе: метода усменог излагања, дијалогска метода, демонстративно-илустративна метода, метода читања, писања и рада на тексту. Облик рада: Фронтални, индивидуални, групни, у паровима. Наставна средства: Уџбеник радног карактера, свеска, радни листићи, слике, шеме и фотографије.	Слуша, памти, поставља питања, одговара на постављена питања, пише и црта у свесци, решава задатке у уџбенику, истражује, наводи примере, повезује научено са применом у животу...	Објашњава, наводи примере, црта и пише на табли, помаже у решавању задатака, проверава тачност задатака, оцењује...	Усмене провере и петнаесто-минутни тест	Компетенци-ја за учење; Комуникаци-ја; Дигитална компетенција Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Одговорно учешће у демократ-ском друштву; Предузимљивост и орјентација ка предузетништву;

	-естетичка компетенција;	знања може да примени					Рад са подацима и информацијама; Решавање проблема; Сарадња; Естетичка компетенција
4. Порекло и разноврсност живота (6 часова)	-компетенција за учење; -дигитална компетенција; -одговоран однос према околини; -одговоран однос према здрављу; -одговорно учешће у демократском друштву; -предузимљивост и орјентација ка предузетништву; комуникација -рад са подацима и информацијама; -решавање проблема, сарадња -естетичка компетенција.	- групише организме према особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи; - одреди положај непознате врсте на „дрвету живота”, на основу познавања општих карактеристика једноћелијских и вишећелијских организама; - користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. - табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; - разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени.	Наставне методе: метода усменог излагања, дијалогска метода, демонстративно-илустративна метода, метода читања, писања и рада на тексту. Облик рада: Фронтални, индивидуални, групни, у паровима. Наставна средства: Уџбеник радног карактера, свеска, радни листићи, слике, шеме и фотографије.	Слуша, памти, поставља питања, одговара на постављена питања, пише и црта у свесци, решава задатке у уџбенику, истражује, наводи примере, повезује научено са применом у животу...	Објашњава, наводи примере, црта и пише на табли, помаже у решавању задатака, проверава тачност задатака, оцењује...	Усмене провере и петнаесто-минутни тест	Компетенција за учење; Комуникација; Дигитална компетенција Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Одговорно учешће у демократском друштву; Предузимљивост и орјентација ка предузетништву; Рад са подацима и информацијама; Решавање проблема; Сарадња; Естетичка компетенција
5. Човек и здравље (8 часова)	-компетенција за учење; -комуникација; -дигитална компетенција; -одговоран однос према околини; -одговоран однос према здрављу; -одговорно учешће у демократском друштву;	- прикупи податке о радовима научника који су допринели изучавању људског здравља и изнесе свој став о значају њихових истраживања; - одржава личну хигијену и хигијену животног простора у циљу спречавања инфекција;	Наставне методе: метода усменог излагања, дијалогска метода, демонстративно-илустративна метода, метода читања, писања и рада на тексту. Облик рада: Фронтални,	Слуша, памти, поставља питања, одговара на постављена питања, пише и црта у свесци, решава задатке у	Објашњава, наводи примере, црта и пише на табли, помаже у решавању задатака, проверава тачност задатака, оцењује...	Усмене провере и петнаесто-минутни тест	Компетенција за учење; Комуникација; Дигитална компетенција Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Одговорно

	-предузимљивост и орјентација ка предузетништву; -рад са подацима и информацијама; -решавање проблема; -сарадња; -естетичка компетенција;	- доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; -збрине површинске озледе коже, укаже прву помоћ у случају убода инсеката, сунчанице и топлотног удара и затражи лекарску помоћ кад процени да је потребна; - повеже узроке нарушавања животне средине са последицама по животну средину и људско здравље и делује личним примером у циљу заштите животне средине; - користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. - табеларно и графички представи прикупље неподатке и изведе одговарајуће закључке; - разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени	индивидуални, групни, у паровима. Наставна средства: Уџбеник радног карактера, свеска, радни листићи, слике, шеме и фотографије.	уџбенику, истражује, наводи примере, повезује научено са применом у животу...			учешће у демократ-ском друштву; Предузимљивост и орјентација ка предузетништву; Рад са подацима и информацијама; Решавање проблема; Сарадња; Естетичка компетенција
--	--	--	--	--	--	--	---

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА:

Математика

Физичко и здравствено васпитање

Информатика и рачунарство

Географија

Техника и технологија

Ликовна култура

Српски језик и књижевност

Грађанско васпитање

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

-српски језик и књижевност – израда домаћих задатака есејског типа, рад са текстом и обрада текста приликом израде презентација, читање и разумевање текста, издвајање кључних најважнијих појмова;

-математика – рад са табелама, решавање Венових дијаграма, однос површине и запремине у биолошким системима

- физика - физичке појаве у телу организама, притисак, брзина;
- информатика и рачунарство – примена ИКТ технологија у изради домаћих задатака, прикупљању података и информација, фотографија и видео клипова;
- ликовна култура – израда паноа, плаката, цртежа, модела;
- географија – употреба географских карти за одређивање распрострањености одређених група животиња, биоми, пољопривреда.
- грађанско васпитање – обрда тема које се односе на пол, род и сексуалност.
- физичко васпитање (здрави стилови живота)
 - ликовна култура (цртежи и мапе ума, креативна рециклажа)

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам	Потреба за додатним временом за рад (дати ученику више времена), потреба за већом пажњом (чешће ангажовати ученика на радним задацима)
Најефикасније методе и облици рада	Дијалoшка метода и рад у паровима
Избор наставних средстава	Уџбеник радног карактера, свеска, радни листићи, слике, шеме и фотографије.
Које потенцијале локалне средине ћу користити и како	Предавање на тему заштите здравља од стране здравствених радника ДЗ.
Активности и стратегије за мотивисање ученика	Постављање јасних циљева, пружање позитивних повратних информација, коришћење разноврсних наставних метода, стварање пријатног окружења...
Могући застоји у раду	Не очекујем их.
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/ специфичности	Наставне теме се реализују темпом који је дат у годишњем плану.
Праћење напредовања ученика/начин, време, критеријуми праћења	Усмено и писмено одговарање, тестови и квизови знања, појединачна активност ученика на часу и активност читавог одељења, разумевање текста и издвајање кључних појмова, попуњавање табела и прављење шема на основу понуђених података, извођење закључка из литературе, провера цртежа, домаћих радова и радних свезака, решавање проблемских ситуација, извештавање у писаној форми о посматраном објекту или процесу, експерименту, самостални ученички радови (панои, презентације, реферати, есеји, практични радови: збирке природног материјала, макете...)

СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА

Наставни предмет: Биологија

Разред: шести

Назив наставне теме	Стандарди образовних постигнућа по нивоима		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
1. Јединство грађе и функције као основа живота	БИО.ОО.О.1.1. Примењују критеријуме за разликовање живих бића од неживе природе. – БИО.ОО.О.1.2. Идентификују положај, изглед и функцију органа у људском телу. БИО.ОО.О.2.1. Поштују безбедносна правила приликом практичног и теренског рада. – БИО.ОО.О.2.2. Активно учествују у тимском раду и уважавају мишљења других.	– БИО.ОО.С.1.2. Објашњавају основе животних процеса на свим нивоима биолошке организације. – БИО.ОО.С.1.3. Повезују изглед, грађу и функционисање живих бића са условима животне средине на очигледним примерима. – БИО.ОО.С.2.1. Истражују допринос научника развоју биологије и значај научних открића за развој друштва. – БИО.ОО.С.2.2. Постављају једноставна истраживачка питања о биолошким појавама	– БИО.ОО.Н.2.1. Постављају хипотезе које ће моћи да провере користећи научни приступ за проучавање биолошких појава и процеса. – БИО.ОО.Н.2.3. Анализирају податке, објашњавају трендове и изводе закључке.

	– БИО.ОО.О.3.4. Развивају радозналост према природи. – БИО.ОО.О.3.8. Развивају способност вербалног изражавања чињеница, идеја, ставова и мишљења о биолошким појавама. – БИО.ОО.О.3.9. Критички и одговорно користе дигиталне технологије у активностима у вези са истраживањем биолошких појава и процеса. – БИО.ОО.О.3.10. Критички и конструктивно процењују свој рад и учење, као и рад других. – БИО.ОО.О.3.11. Развивају поверење у закључке засноване на научним доказима	и процесима. – БИО.ОО.С.2.3. Користе једноставне методе, технике и процедуре за сакупљање и систематизацију података истраживања. – БИО.ОО.С.2.4. Графички и табеларно приказују резултате истраживања користећи научни језик. – БИО.ОО.С.2.5. Примењују знања из математике, природних и друштвених наука у истраживачком и експерименталном раду. – БИО.ОО.С.2.6. Користе више различитих релевантних извора информација током истраживачког рада. – БИО.ОО.С.2.7. Истражују живи свет на терену: прикупљају узорке, фотографишу, прате појаве и процесе, врше мерења. – БИО.ОО.С.2.10. Микроскопирањем уочавају кључне структуре организама. – БИО.ОО.С.3.3. Артикулисано и аргументовано заступају научни поглед на свет у писаној и усменој форми. – БИО.ОО.С.3.5. Планирају, воде и вреднују сопствено учење, чиме развијају самопоуздање и истрајност.	
2. Живот у екосистему	– БИО.ОО.О.1.3. Примерима илуструју узроке и последице штетног деловања антропогеног фактора на живи свет и животну средину. - БИО.ОО.О.2.1. Поштују безбедносна правила приликом практичног и теренског рада. – БИО.ОО.О.2.2. Активно учествују у тимском раду и уважавају мишљења других. – БИО.ОО.О.2.4. Посматрају, уочавају, прате и описују појаве у животу организама из окружења и презентују резултате истраживања. – БИО.ОО.О.2.5. Уз помоћ наставника изводе једноставне експерименте у којима се истражује утицај спољашње и унутрашње средине на процесе код живих бића. – БИО.ОО.О.3.4. Развивају радозналост према природи. – БИО.ОО.О.3.5. Представљају на креативан начин право на здраву животну средину и обавезу да је штите од нарушавања.	– БИО.ОО.С.1.4. Анализирају како различити фактори спољашње и унутрашње средине утичу на животне процесе. – БИО.ОО.С.1.9. Увиђају узајамне утицаје између делова екосистема. – БИО.ОО.С.2.1. Истражују допринос научника развоју биологије и значај научних открића за развој друштва. – БИО.ОО.С.2.2. Постављају једноставна истраживачка питања о биолошким појавама и процесима. – БИО.ОО.С.2.3. Користе једноставне методе, технике и процедуре за сакупљање и систематизацију података истраживања. – БИО.ОО.С.2.4. Графички и табеларно приказују резултате истраживања користећи научни језик. – БИО.ОО.С.2.5. Примењују знања из математике, природних и друштвених наука у истраживачком и експерименталном раду. – БИО.ОО.С.2.6. Користе више различитих релевантних извора информација током истраживачког рада. – БИО.ОО.С.2.7. Истражују живи свет на терену: прикупљају узорке, фотографишу,	– БИО.ОО.Н.1.6. Критички вреднују антропогени утицај на животну средину и биодиверзитет. – БИО.ОО.Н.2.1. Постављају хипотезе које ће моћи да провере користећи научни приступ за проучавање биолошких појава и процеса. – БИО.ОО.Н.2.3. Анализирају податке, објашњавају трендове и изводе закључке. – БИО.ОО.Н.3.1. Иницирају, осмишљавају и учествују у реализацији активности са циљем подизања свести о очувању здравља, квалитета животне средине и значају одрживог развоја. – БИО.ОО.Н.3.2. Израђују процедуре активности за очување биодиверзитета.

	– БИО.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују у активностима које имају за циљ очување здравља, животне средине и биодиверзитета непосредне околине. – БИО.ОО.О.3.8. Развијају способност вербалног изражавања чињеница, идеја, ставова и мишљења о биолошким појавама. – БИО.ОО.О.3.9. Критички и одговорно користе дигиталне технологије у активностима у вези са истраживањем биолошких појава и процеса. – БИО.ОО.О.3.10. Критички и конструктивно процењују свој рад и учење, као и рад других. – БИО.ОО.О.3.11. Развијају поверење у закључке засноване на научним доказима.	прате појаве и процесе, врше мерења. – БИО.ОО.С.2.9. Приказују односе, појаве и процесе у различитим екосистемима на различите креативне начине. – БИО.ОО.С.3.3. Артикулисано и аргументовано заступају научни поглед на свет у писаној и усменој форми. – БИО.ОО.С.3.4. Изражавају критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиливима живота, климатским променама, загађивању животне средине и изумирању биљних и животињских врста. – БИО.ОО.С.3.5. Планирају, воде и вреднују сопствено учење, чиме развијају самопоуздање и истрајност.	
3. Наслеђивање и еволуција	- БИО.ОО.О.2.1. Поштују безбедносна правила приликом практичног и теренског рада. – БИО.ОО.О.2.2. Активно учествују у тимском раду и уважавају мишљења других. – БИО.ОО.О.3.4. Развијају радозналост према природи. – БИО.ОО.О.3.8. Развијају способност вербалног изражавања чињеница, идеја, ставова и мишљења о биолошким појавама. – БИО.ОО.О.3.9. Критички и одговорно користе дигиталне технологије у активностима у вези са истраживањем биолошких појава и процеса. – БИО.ОО.О.3.10. Критички и конструктивно процењују свој рад и учење, као и рад других. – БИО.ОО.О.3.11. Развијају поверење у закључке засноване на научним доказима.	– БИО.ОО.С.1.5. Објашњавају значај полног размножавања и наслеђивања особина за разноврсност живог света. – БИО.ОО.С.2.1. Истражују допринос научника развоју биологије и значај научних открића за развој друштва. – БИО.ОО.С.2.2. Постављају једноставна истраживачка питања о биолошким појавама и процесима. – БИО.ОО.С.2.3. Користе једноставне методе, технике и процедуре за сакупљање и систематизацију података истраживања. – БИО.ОО.С.2.4. Графички и табеларно приказују резултате истраживања користећи научни језик. – БИО.ОО.С.2.5. Примењују знања из математике, природних и друштвених наука у истраживачком и експерименталном раду. – БИО.ОО.С.2.6. Користе више различитих релевантних извора информација током истраживачког рада. – БИО.ОО.С.2.7. Истражују живи свет на терену: прикупљају узорке, фотографишу, прате појаве и процесе, врше мерења. – БИО.ОО.С.3.3. Артикулисано и аргументовано заступају научни поглед на свет у писаној и усменој форми. – БИО.ОО.С.3.5. Планирају, воде и вреднују сопствено учење, чиме развијају самопоуздање и истрајност.	– БИО.ОО.Н.1.2. Објашњавају функцију генетичког материјала у ћелији (хромозом, ДНК, РНК, ген) и пренос наследне информације кроз генерације. – БИО.ОО.Н.2.1. Постављају хипотезе које ће моћи да провере користећи научни приступ за проучавање биолошких појава и процеса. – БИО.ОО.Н.2.3. Анализирају податке, објашњавају трендове и изводе закључке.
4. Порекло и	БИО.ОО.О.2.1. Поштују безбедносна	– БИО.ОО.С.1.6. Одређују положај главних	– БИО.ОО.Н.1.3. Конструирају

разноврсност живота	правила приликом практичног и теренског рада. – БИО.ОО.О.2.2. Активно учествују у тимском раду и уважавају мишљења других. – БИО.ОО.О.3.4. Развијају радозналост према природи. – БИО.ОО.О.3.8. Развијају способност вербалног изражавања чињеница, идеја, ставова и мишљења о биолошким појавама. – БИО.ОО.О.3.9. Критички и одговорно користе дигиталне технологије у активностима у вези са истраживањем биолошких појава и процеса. – БИО.ОО.О.3.10. Критички и конструктивно процењују свој рад и учење, као и рад других. – БИО.ОО.О.3.11. Развијају поверење у закључке засноване на научним доказима.	група на Дрвету живота на основу познавања основних карактеристика организама, разликујући сличност и сродност међу њима. – БИО.ОО.С.2.1. Истражују допринос научника развоју биологије и значај научних открића за развој друштва. – БИО.ОО.С.2.2. Постављају једноставна истраживачка питања о биолошким појавама и процесима. – БИО.ОО.С.2.3. Користе једноставне методе, технике и процедуре за сакупљање и систематизацију података истраживања. – БИО.ОО.С.2.4. Графички и табеларно приказују резултате истраживања користећи научни језик. – БИО.ОО.С.2.5. Примењују знања из математике, природних и друштвених наука у истраживачком и експерименталном раду. – БИО.ОО.С.2.6. Користе више различитих релевантних извора информација током истраживачког рада. – БИО.ОО.С.2.7. Истражују живи свет на терену: прикупљају узорке, фотографишу, прате појаве и процесе, врше мерења. – БИО.ОО.С.3.3. Артикулисано и аргументовано заступају научни поглед на свет у писаној и усменој форми. – БИО.ОО.С.3.5. Планирају, воде и вреднују сопствено учење, чиме развијају самопоуздање и истрајност.	филогенетски низ на основу истраживања сродничких односа појединих група и њиховог еволутивног порекла. – БИО.ОО.Н.2.1. Постављају хипотезе које ће моћи да провере користећи научни приступ за проучавање биолошких појава и процеса. – БИО.ОО.Н.2.3. Анализирају податке, објашњавају трендове и изводе закључке.
5. Човек и здравље	БИО.ОО.О.2.1. Поштују безбедносна правила приликом практичног и теренског рада. – БИО.ОО.О.2.2. Активно учествују у тимском раду и уважавају мишљења других. – БИО.ОО.О.3.3. Усвајају навике и знања који доприносе заштити и очувању сопственог здравља и здравља других људи. – БИО.ОО.О.3.4. Развијају радозналост према природи. – БИО.ОО.О.3.8. Развијају способност вербалног изражавања чињеница, идеја, ставова и мишљења о биолошким појавама. – БИО.ОО.О.3.9. Критички и одговорно користе дигиталне технологије у активностима у вези са истраживањем биолошких појава и процеса. – БИО.ОО.О.3.10. Критички и	– БИО.ОО.С.1.12. Критички вреднују важност здравих стилова живота у превенцији болести. – БИО.ОО.С.2.1. Истражују допринос научника развоју биологије и значај научних открића за развој друштва. – БИО.ОО.С.2.2. Постављају једноставна истраживачка питања о биолошким појавама и процесима. – БИО.ОО.С.2.3. Користе једноставне методе, технике и процедуре за сакупљање и систематизацију података истраживања. – БИО.ОО.С.2.4. Графички и табеларно приказују резултате истраживања користећи научни језик. – БИО.ОО.С.2.5. Примењују знања из математике, природних и друштвених наука у истраживачком и експерименталном раду. – БИО.ОО.С.2.6. Користе више различитих	– БИО.ОО.Н.2.1. Постављају хипотезе које ће моћи да провере користећи научни приступ за проучавање биолошких појава и процеса. – БИО.ОО.Н.2.3. Анализирају податке, објашњавају трендове и изводе закључке. – БИО.ОО.Н.3.1. Иницирају, осмишљавају и учествују у реализацији активности са циљем подизања свести о очувању здравља, квалитета животне средине и значају одрживог развоја. – БИО.ОО.Н.3.3. Примерима илуструју значај биотехнолошких производа и процеса у превенцији и лечењу

	конструктивно процењују свој рад и учење, као и рад других. – БИО.ОО.О.3.11. Развијају поверење у закључке засноване на научним доказима.	релевантних извора информација током истраживачког рада. – БИО.ОО.С.2.7. Истражују живи свет на терену: прикупљају узорке, фотографишу, прате појаве и процесе, врше мерења. – БИО.ОО.С.3.3. Артикулисано и аргументовано заступају научни поглед на свет у писаној и усменој форми. – БИО.ОО.С.3.4. Изражавају критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиливима живота, климатским променама, загађивању животне средине и изумирању биљних и животињских врста. – БИО.ОО.С.3.5. Планирају, воде и вреднују сопствено учење, чиме развијају самопоуздање и истрајност.	многих болести, производњи хране и заштити животне средине.
--	---	---	--

Предмет:	ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА
Циљ:	Циљ наставе и учења <i>технике и технологије</i> је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.
Разред	Шести
Годишњи фонд часова	72 часа

Наставни предмет техника и технологија намењен је развоју основних техничких компетенција ученика ради његовог оспособљавања за живот и рад у свету који се технички и технолошки брзо мења. Један од најважнијих задатака је да код ученика развија свест о томе да примена стечених знања и вештина у реалном окружењу подразумева стално стручно усавршавање и целоживотно учење, као и да је развијање предузимљивости један од важних предуслова личног и професионалног развоја.

Глобални/тематски план:

Наставна тема	Број часова по теми	Број часова	
		Обраде	Остали типови
Животно и радно окружење	6	4	2
Саобраћај	8	6	2
Техничка и дигитална писменост	18	8	10
Ресурси и производња	20	10	10
Конструкторско моделовање	20	0	20
Укупно часова	72	28	44

Предметни исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	Тема/област	Садржаји	Компетенције Опште међупредметне компетенције	Начини и поступци остваривања програма
- упознавање са развојем и значајем грађевинарства и урбанизма - препознавање савремене културе становања - класификује кућне инсталације - повезује развој и значај грађевинарства и урбанизма - разуме начин функционисања и примене кућних инсталација - анализира карактеристике савремене културе становања - разуме просторно и урбанистичко планирање	1. Животно и радно окружење	-Значај и развој грађевинарства. -Просторно и урбанистичко планирање. -Култура становања у: урбаним и руралним срединама, објектима за индивидуално и колективно становање, распоред просторија, -Уређење стамбеног простора. -Кућне инсталације.	- компетенција за учење - одговорно учешће у демократском друштву - естетичка компетанција - комуникација - одговоран однос према околини - одговоран однос према здрављу - предузимљивост и оријентација ка предузетништву - рад са подацима и информацијама - решавање проблема - сарадња - дигитална компетенција	- Уз помоћ медија потребно је, у најкраћим цртама, приказати историјски развој грађевинарства и повезати га са побољшањем услова живљења (по могућству интерактивно). - Потребно је нагласити значај урбанизма и просторног планирања (на основу посматрања планова, макета, слика насеља, треба објаснити значај околине стана са хигијенског и естетског становишта). - Користите рачунарске мапе за одређивање положаја грађевинских објеката у односу на околину. - Посматрање и анализе примера, навести ученике да анализирају и закључују како се култура становања разликује у зависности од врста насеља (рурално и урбано насеље) и стамбених објеката, које су карактеристике и посебности, као и како се одређује распоред просторија у стану са аспекта функционалности, удобности и економичности. - Обезбедити ако је могуће створити услове за ситуационо учење кроз компјутерску симулацију, што ће упознати ученике са врстама и наменом кућних инсталација и правилном употребом. У случају да то није могуће анализирати планове одговарајућих инсталација и начин функционисања, након тога одговарајућим скицама и цртежима проверити да ли су ученици разумели поменућу тематику.
- класификује врсте саобраћајних објеката према намени - познаје правила безбедног понашања и кретања пешака и бициклисте у саобраћају - повезује неопходност изградње прописне инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају - повезује коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и безбедношћу путника и робе - демонстрира правилно и безбедно понашање пешака и бициклисте на саобраћајном полигону и/или уз помоћ рачунарске симулације	2. Саобраћај	-Саобраћајни системи. -Саобраћајни објекти. -Управљање саобраћајном сигнализацијом. -Правила безбедног кретања пешака и возача бицикла у јавном саобраћају.	-компетенција за учење -одговорно учешће у демократском друштву -одговоран однос према околини -одговоран однос према здрављу -решавање проблема -сарадња	- Безбедност учесника у саобраћају зависи и од прописне инфраструктуре (опреме пута, обележавања и сигнализација, квалитет израде саобраћајних објеката) као и прилагођавања постојећим условима (брзина). Кроз примере симулације, а који су доступни на Интернету, ученике довести у ситуацију да препознају сигурносне ризике и предвиде опасне ситуације у саобраћају. - Уз помоћ мултимедијалних примера објаснити како се управља саобраћајем коришћењем ИКТ и колико такво управљање утиче на безбедност путника и робе. - Са аспекта безбедности учесника у саобраћају обратити пажњу на учешће пешака и возача бицикла у јавном саобраћају. За реализацију ових садржаја користити мултимедије као и саобраћајне полигоне практичног понашања у саобраћају у оквиру школе (ако постоје). Ако школа нема просторне могућности за израду саобраћајног полигона, користе дворишта, шири ходници или физкултурне сале ради остваривања овог исхода.

-скицира просторни изглед грађевинског објекта - чита и црта грађевински технички цртеж уз помоћ наставника - користи рачуарске апликације за техничко цртање грађевинских објеката уз помоћ наставника - креира дигиталну презентацију уз помоћ наставника - чита и црта грађевински технички цртеж - користи рачуарске апликације за техничко цртање грађевинских објеката - самостално креира дигиталну презентацију и представља је - користи рачуарске апликације за техничко цртање грађевинских објеката уважавајући потребе савремене културе становање - успешно креира дигиталну презентацију и презентује је	3. Техничка и дигитална писменост	-Приказ грађевинских објеката и техничко цртање у грађевинарству. -Техничко цртање помоћу рачунара. -Представљање идеја и решења уз коришћење дигиталних презентација. -	- компетенција за учење - одговорно учешће у демократском друштву - естетичка компетанција - комуникација - одговоран однос према околини - одговоран однос према здрављу - предузимљивост и оријентација ка предузетништву - рад са подацима и информацијама - решавање проблема - сарадња -дигитална компетенција	- На почетку реализације области укратко поновити која су знања и вештине из техничког цртања ученици усвојили у претходном разреду. - Ученике оспособити за рад у рачунарској апликацији за техничко цртање примереној њиховом узрасту и потребама. - Објаснити правила и симболе који се користе у техничком цртању у области грађевинарства. Приликом израде техничких цртежа на папиру и помоћу рачунара користити индивидуални облик рада. - Ученици треба да развијају вештине визуелног опажања и разумевања релацијских односа између објеката и предмета, стога је примерено задати им да скицирају просторни изглед одређеног грађевинског објекта који им је познат. - Представити могућности и рад са једноставним рачунарским апликацијама за 3Д приказ грађевинских објеката. - Ученицима објаснити појам пресека коришћењем наставних помагала и рачунарске симулације - Упознати ученике са радом у рачунарској апликацији за унутрашње уређење стана наглашавајући функционалност и естетску вредност решења. - Израда мини-пројеката хоризонталног и вертикалног пресека стана у коме ученици живе и уређење стана према истим. Скица може бити израђена на папиру или помоћу рачунара. Ученици своја решења скице грађевинског објекта и унутрашњег уређења стана самостално представљају током редовне наставе. - Користити дигиталне презентације које ће ученици изградити. Акценат треба да буде на дизајну мултимедијалних елемената презентације, начину представљања решења (ток презентације) и развоју вештине комуникације (контакт са публиком), а не на техници израде презентације. Обезбедити простор за дискусију и давање вршњачке повратне информације на основу успостављених критеријума.
---	---	---	---	--

- препознаје основне грађевинске материјале - препознаје грађевинске и пољопривредне машине и алате - описује занимања у области грађевинарства пољопривреде - израђује модел грађевинске и пољопривредне машине уз помоћ наставника - повезује коришћење грађевинских материјала са утицајем на животну средину - повезује алате и машине са врстама грађевинских и пољопривредних радова - повезује значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије - повезује гране пољопривреде са одређеном врстом производње хране - израђује модел грађевинске и пољопривредне машине - реализује активност која указује на важност рециклаже - образлаже на примеру коришћење обновљивих извора енергије и начине њиховог претварања у корисне облике енергије - успешно израђује модел грађевинске и пољопривредне машине	4. Ресурси и производња	-Подела, врсте и карактеристике грађевинских материјала. -Техничка средства у грађевинарству и пољопривреди. - Организација рада у грађевинарству и пољопривреди. -Обновљиви извори енергије и мере за рационално и безбедно коришћење топлотне енергије. -Рециклажа материјала у грађевинарству и пољопривреди и заштита животне средине -Моделовање машина и уређаја у грађевинарству, пољопривреди или модела који користи обновљиве изворе енергије	- компетенција за учење - одговорно учешће у демократском друштву - естетичка компетанција - комуникација - одговоран однос према околини - одговоран однос према здрављу - предузимљивост и оријентација ка предузетништву - рад са подацима и информацијама - решавање проблема - сарадња - дигитална компетенција	-На почетку рада на овој области упознати ученике са основном поделом грађевинских материјала (према пореклу и намени). Врсте, начин производње, основне карактеристике грађевинских материјала и њихову примену објаснити на елементарном нивоу, без улажења у детаље. - Показати угледне примере појединих грађевинских материјала, а предавање поткрепити сликама, проспектима или мултимедијом. - Упознати ученике са конструктивним елементима грађевинског објекта (темељ, зидови, међуспратна конструкција, степенице и кров) уз међусобно функционално повезивање и начине изградње. Направити везу између конструктивних делова грађевинског објекта и материјала за њихову изградњу. Користити мултимедијалне презентације и одговарајуће цртеже за проверу усвојености знања. - Уз помоћ мултимедије или слика упознати ученике са врстама грађевинских објеката у оквиру нискоградње, високоградње и хидроградње. Потребно је да ученици повежу делове конструкције и начине градње грађевинског објекта са њиховом наменом. - Оспособити ученике да препознају и повезују алате и машине са врстама грађевинских радова (основна подела грађевинских машина и алата и њихове најважније карактеристике). Користити слике, цртеже и мултимедијалне презентације. - Указати на значај планирања избора материјала за изградњу грађевинског објекта и његове изолације још током пројектовања, са аспекта рационалне потрошње енергије и уштеде топлотне енергије. Повезати значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије. Користити мултимедијалне презентације и узорке одговарајућих материјала. - Упознати ученике са врстама грејања у кући/стану. Кроз разговор са ученицима и уз изношење различитих примера из живота, ученике упутити на правилно и безбедно коришћење уређаја за загревање и климатизацију простора у кући/стану, а све са циљем рационалне потрошње енергије. Посебно нагласити значај великих могућности коришћења обновљивих и алтернативних извора енергије за загревање стана/куће. За реализацију овог дела наставне теме користити мултимедијалне презентације. - Упознати ученике са организацијом рада у пољопривредној производњи и најважнијим машинама и уређајима које су неопходне за нормално одвијање производње. Користити разне илустрације модела или мултимедију, да би ученици могли да препознају основне процесе пољопривредне производње са посебним освртом на производњу хране. - Уз помоћ слика, мултимедије или макета ученицима треба представити најважније машине у пољопривреди са њиховим најбитнијим карактеристикама. - Истакнути значај рециклаже материјала и заштите животне средине у грађевинарству и пољопривреди. Пред ученике
--	--------------------------------	--	--	--

- уз помоћ наставника, или успешнијих ученика у тиму, израђује техничку документацију, макету и модел пољопривредне или грађевинске машине - уз помоћ наставника или успешнијих ученика у тиму безбедно изводи радне операције - израђује техничку документацију, макету и модел пољопривредне или грађевинске машине - самостално/тимски врши избор макете/модела грађевинског објекта - самостално проналази информације потребне за израду макете и модела - самостално креира планску документацију користећи програм за обраду текста - припрема и организује радно окружење - самостално израђује макету/модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата, машина у складу са принципима безбедности на раду - успешно израђује техничку документацију, макету и модел пољопривредне или грађевинске машине - успешно израђује макету/модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата, машина у складу са принципима безбедности на раду - учествује у успостављању критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређење модела/макете - одређује реалну вредност израђене макете/модела укључујући оквирну процену трошкова	5. Конструкторско моделовање	-Израда техничке документације. -Израда макете/модела у грађевинарству, пољопривреди или модела који користи обновљиве изворе енергије. -Представљање идеје, поступка израде и решења производа. -Одређивање тржишне вредности производа укључујући и оквирну процену трошкова. -- - Представљање производа и креирање презентације.	- одговорно учешће у демократском друштву - естетичка компетанција - комуникација - одговоран однос према околини - одговоран однос према здрављу - предузимљивост и оријентација ка предузетништву - рад са подацима и информацијама - решавање проблема - сарадња - дигитална компетенција	- Ученици реализују заједничке пројекте примењујући претходно стечена знања и вештине. Потребно је поступно уводити ученике у алгоритме конструкторског моделовања при изради сопственог пројекта, креирању планске документације (листа материјала, неопходан прибор и алат, редослед операција, процена трошкова) до извршавања радних операција, графичког представљања замисли и процене и вредновања. - Ученике могу да се сами опредељују за одређену активност у оквиру дате теме која се односи на израду модела разних машина и уређаја у грађевинарству, израду макете грађевинског објекта или стана на основу плана и предлог за његово уређење као и моделовање машина и уређаја у пољопривредној производњи. Ученици користе податке из различитих извора, самостално проналазе информације о условима, потребама и начину реализације макете/модела користећи ИКТ, израђују макету/модел, поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду. - У пројекат се може укључити и више ученика уколико је рад сложенији, односно ако се ученици за такав вид сарадње одлуче. Ученици учествују у успостављању критеријума за вредновање, процењују свој рад и рад других и предлажу унапређење постојеће макете/модела. У свим сегментима наставе у овој области, код ученика треба развијати предузетнички дух затевима да се врши процена употребљивости и оправданости реализованих решења
--	------------------------------	--	---	--

Кључни појмови садржаја: грађевинарство, пољопривреда, саобраћај, техничка документација, енергетика, предузимљивост и иницијатива.

Техника и технологија је наставни предмет повезан са свим другим наставним предметима, а тим и свим међупредметним темама. Та повезаност произилази из апликативне и интегративне функције технике и технологије. Ради што успешније корелације одговарајућих садржаја, усклађивања терминологије, научног осмишљавања садржаја и рационалног стицања знања, умења и навика, неопходна је стална сарадња са наставницима информатике и рачунарства, физике, математике, хемије, биологије и ликовне културе, у циљу развоја међупредметних компетенција. Посете музејима технике, сајмовима и обиласке производних и техничких објеката треба остваривати увек када за то постоје услови, ради показивања савремених техничких достигнућа, савремених уређаја, технолошких процеса, радних операција и др. Када за то не постоје одговарајући услови, ученицима треба обезбедити мултимедијалне програме у којима је заступљена ова тематика.

Обзиром да је настава технике и технологије теоријско-практичног карактера, часове треба реализовати поделом одељења на 2 (две) групе, уколико одељење има више од 20 ученика. Програм наставне и учења треба остваривати на спојеним часовима.

НАСТАВНА ОБЛАСТ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
Животно и радно окружење	Техника и технологија 5. и 6. разред, Историја (Основи проучавања прошлости)

	Географија (насеља) Информатика и рачинарство Биологија (човек и здравље) Физика (притисак у гасовима и течности)
Саобраћај	Техника и технологија 5. и 6. разред, Природа и друштво 3 разред (Саобраћајнице у окружењу) Информатика и рачунарство (дигитална писменост – употреба ИКТ уређаја) Географија (саобраћај и туризам)
Техничка и дигитална писменост	Техника и технологија 5. и 6. разред, Ликовна култура (Комуникација и Простор) Информатика и рачунарство (Мултимедијалне презентације) Биологија (човек и здравље) Ликовна култура (Комуникација и Простор) Математика(троугао и четвороугао)
Ресурси и производња	Техника и технологија за 5 разред (Материјали) Природа и друштво за 4. разред (наставна тема: Рад, енергија производња и потрошња), Техника и технологија за 5. разред (наставна тема: Ресурси и производња) Информатика и рачунарство (Претраживање интернета и ауторска права) Ликовна култура (Стваралачка уобразиља) Географија (Привреда) Биологија (Живот у еко систему)
Конструкторско моделовање	Техника и технологија за 5. разред (наставна тема: Конструкторско моделовање)Информатика и рачунарство (дигитална писменост – употреба ИКТ уређаја)

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

1. Рад с подацима и информацијама
2. Решавање проблема
3. Сарадња
4. Дигитална компетенција
5. Одговоран однос према здрављу
6. Компетенција за учење
7. Одговорно учешће у демократском друштву
8. Естетичка компетенција
9. Комуникација
10. Одговоран однос према околини

Заступљеност компетенције по наставним областима:

1. **Животно и радно окружење:** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10
2. **Саобраћај:** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10
3. **Техничка и дигитална писменост:** 1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10
4. **Ресурси и производња:** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10
5. **Конструкторско моделовање:** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Напомена: Наведени бројеви, десно од одговарајуће наставне области, указују да се развија и постоји нека од горе наведених компетенција означених бројевима од 1 до 10.

Садржај програма	Број часова	Активности	
		Ученика	Наставника
1. Животно и радно окружење	6	- активно учествују; - присећају се, - повезују ранија са новим знањима; - истражују; - слушају, - упоређују, - анализирају, - закључују, - посматрају, - цртају	-Наставник усмерава учениковоразмишљање,наводећи их тако на одговарајуће закључке; - свара позитивну климу на часу; - подстиче на уважавање других ученика и њиховог мишљења - упућује на различите изворе знања; - Упознаје их са техничким напретком од праисторије до данашњег доба; - прати постигнућа ученика;
2. Саобраћај	8	-слушају, -посматрају, -причају, -описују, -упоређују, -цртају, -израђују моделе	- Упознаје ученике саврстама саобраћаја, - Упознаје ученике са значајем саобраћаја као привредне гране, - Објашњава ученицима одговорности учесника у саобраћају, - Упознаје их са утицајем саобраћаја на заштиту животне средине, - Упознаје их са светлосном сигнализацијом, знаковима и правилима понашања учесника у саобраћају - подстиче ученике да проналазе нове информације и међусобно их размењују - Прати постигнућа ученика
3. Техничка и дигитална писменост	18	- пажљиво прати излагање наставника или осталих ученика -уочава -разликује -упоређује -црта -повезује изглед објекта у простору и равни -повезује ранија знања са новим сазнањима -примењује научено -користи различите изворе знања -пажљиво и одговорно претражује и користи интернет -развија осећај прецизности и уредности	- организатор и реализатор наставе -презентује -утиче на развој свести ученика о значају и примени техничког цртања, као начина комуникације у техници, -истиче неопходност правилног понашања на мрежи (интернету) - развија осећај ученика за простор, тачност, уредност, прецизност и одговорност - прати постигнућа ученика

4. Ресурси и производња	20	-пажљиво прати излагање наставника или осталих ученика -повезује ранија знања -уочава начине примене -разликује -упоређује -анализира -класификује -презентује -оцењује квалитет часа	- организатор иреализатор наставе -презентује -подстиче ученика на истраживање, увиђање, закључивање, упоређивање -развија разумевање за неопходност рационалног коришћења материјала и енергената -помаже у изради модела -подстиче на развој предузетничких способности (економичност и квалитет израде, начин представљања, изградњи и одбрани ставова...) - прати постигнућа ученика
5. Конструкторско моделовање	20	- усваја и примењује знања, - развија вештине, ставове, одговорност и самосталност - проналази потребне информације -уочава -разликује -упоређује -одабира - налази решење - формира идеју - израђује техничку документацију - планира и реализује сопствени производ - ствара (мери, обележава, обрађује...) -контролише -презентује	- упознаје ученике са правилима рада у групи, поделом посла и одговорностима, са динамиком и роковима за реализацију пројектних активности - организатор иреализатор наставе - пажљиви посматрач - помагач када је то потребно - давалац повратне информације - неко ко охрабрује -презентује -саветује и одговара на питања ученика -утиче на развој свести ученика о значају примене теоријских знања за израду предмета који имају употребни карактер и могу се користити у реалном окружењу - упознаје ученике са правилима рада у групи -помаже у избору материјала и алата

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДОВАЊЕ НАСТАВЕ:

У процесу оцењивања поребно је узети у обзир све активности ученика (уредност, систематичност, залагање, самоиницијативност, креативност).

Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, потребно је обавити са групом, тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање).

- У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се процес и продуктивност;
- Приликом сваког вредновања постигнућа ученику ће се дати повратна информација која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат учења;
- Наставник са ученицима договора показатеље на основу којих сви могу да прате напредак учења;
- Ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој рад напредовали;
- Оцењивање треба да постане инструмент за напредовање учења;
- На основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима планира се процес учења и бирају погодне стратегије учења;
- Праћење и информисање ученика о напредовању врши се континуирано дијагностички, формативно и сумативно;
- Напредовање ученика прати се писаним белешкама, а ниво усвојености васпитно-образовних исхода бројчано оцењеном;
- На крају наставне године изражава се закључна оцена наставног предмета која укључује све компоненте.

Вредновање активности, код индивидуалног рада, се врши праћењем заступљености следећих показатеља:

Однос према раду	Активно учествовање у настави	Исказано интересовање и мотивација	Сарадња са другима	Степен самосталности
------------------	-------------------------------	------------------------------------	--------------------	----------------------

Елементи

оцењивања су:

- усвојеност образовних садржаја;
- примена знања и вештина;
- активност ученика.

Ученик у току школске године може добити оцене на основу:

- писмених провера знања (у штампаном или електронском облику)
- усменог испитивања;
- активности на часу;
- домаћих задатака;
- израде презентација;
- израде графичких радова;
- практичног рада/рада у тиму
- пројектних задатака,
- вредновања успеха на различитим нивоима такмичења.

Петнаестоминутне провере знања не морају бити унапред најављене. Резултате петнаестоминутне провере наставник уписује у педагошку свеску.

Оцене на петнаестоминутној провери знања се формирају по следећим критеријумима:

Ученик који на писменој провери оствари бар 85% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 5.

Ученик који на писменој провери оствари бар 70% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 4.

Ученик који на писменој провери оствари бар 55% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 3.

Ученик који на писменој провери оствари бар 30% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 2.

а) Усмено одговарање

Одличан (5)	Врло добар (4)	Добар (3)	Довољан (2)	Недовољан (1)
- примењује знања, укључујући и методолошка, у сложеним и непознатим ситуацијама; самостално и на креативан начин објашњава и критички разматра сложене садржинске целине и информације; процењује вредност теорија, идеја и ставова; - бира, повезује и вреднује различите врсте и изворе података; - формулише претпоставке, проверава их и аргументује решења, ставове и одлуке; - решава проблеме који имају и више	- познавање и разумевање свих наставних садржаја скоро у потпуности - поседује развијену способност анализе и синтезе садржаја - делимични повезује усвојено градиво са другим сличним садржајима - примењује садржај, углавном. без грешке уз давање наставникових примера	- самостална репродукција научених садржаја уз мању помоћ наставника - поседовање способности анализе садржаја - делимично повезивање усвојеног знања са сличним садржајем - примена садржаја са мањим грешкама уз давање наставникових примера	- присећање делова садржаја или основних појмова уз помоћ наставника - делимично памћење и репродукција научених садржаја, али без примера - слабија активност на часу и у усвајању садржаја	- неусвојена већина садржаја, често и до нивоа препознавања - неусвојеност кључних појмова - непостојање потребних предзнања за усвајање нових садржаја, вештина и навика - ретка спремност за исказивање знања, умења

решења, вреднује и образлаже решења и примењене поступке; - континуирано показује заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења, уважава препоруке за напредовање и реализује их.	- заинтересованост за наставне садржаје уз активност на часу - самостално уочавање и исправљање грешака - примена усвојених знања и вештина у новим ситуацијама уз постицај - коришћење различитих извора знања уз постицај	- исправљање грешака уз наставничку помоћ - слабија активност на часу - коришћење једног извора знања (учбеника или записа у свесци)	- изостаје повезивање садржаја унутар предмета - чини грешке и неуочава их - несамосталност у раду, тражење и прихватање помоћи и савета	и вештина - пасивност и незаинтересованост на часу - недостатак интереса за стицањем нових знања, чак и уз велико залагање наставника
--	--	--	--	---

в) Раду тиму

Одличан (5)	Врло добар (4)	Добар (3)	Довољан (2)	Недовољан (1)
- Ученик је посебно мотивисан, креативан, одговоран у раду, поштује друге, редован у извршавању обавеза; - даје креативне примедбе и предлоге; - поштује правила рада; - у презентовању је јасан, тачан и уме да искаже суштину; - уочава битно и разликује га од небитног; - зна добро да организује и води рад у групи; - има високо развијено критичко мишљење.	- мотивисан је и редовно извршава задатке; - решава проблеме користећи научне садржаје, - поштује правила рада - подржава рад групе и потстиче их на рад; - поуздан, марљив и одговоран; - презентује тачне податке.	- у подели задатака групе потребна помоћ наставника; - за рад потребна помоћ, постицај и усмеравање; - спор и непрецизан у презентацији; - теже исказује своје мишљење; - није самосталан, прати друге; - научено градиво примењује погрешно; - делимично поштије правила рада.	- ради на нивоу присећања; - у групи почиње да ради на интервенцију наставника; - задатак не завршава и има грешака; - површан у раду и поштовању правила; - углавном је пасиван у групи.	- незаинтересован за рад, омета друге; - потстицање и помоћ га не мотивишу на рада; - не поштује правила понашања у групи; - тражи пуну пажњу и индивидуалан приступ.

На крају сваког полугодишта уноси се оцена сваком ученику за активност у дневник.

- У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се процес и продуктивност учења
- Приликом сваког вредновања постигнућа ученику ће се дати повратна информација која помаже да разуме грешке побољша свој резултат учења.
- Наставник са ученицима договора показатеље на основу којих сви могу да прате напредак учења
- Ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој раду напредовали.
- Оцењивање треба да постане инструмент за напредовање учења.
- На основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима планира се процес учења и бирају погодне стратегије учења.
- Праћење и информисање ученика о напредовању врши се континуирано дијагностички, формативно и сумативно.
- Напредовање ученика прати се писаним белешкама, а ниво усвојености васпитно-образовних исхода бројчаном оценом.
- На крају наставне године изражава се закључна оцена наставног предмета која укључује све компоненте.

Корелација са другим предметима:

Реализујући наставне садржаје наставници ће посебну пажњу посветити корелацији са предметима: техника и технологија, информатика и рачунарство, биологија, историја, географија, математика, ликовна култура, српски језик. У годишњим плановима рада посебно ће бити прецизирани садржаји и начини корелације.

НЕКИ ОД ПРЕПОРУЧЕНИХ НАЧИНА ПРИЛАГОЂАВАЊА ПРОГРАМА НАСТАВЕ И УЧЕЊА УЧЕНИЦИМА КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ОБРАЗОВНА ПОДРШКА:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања...);
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима;
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја и
- све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем.

СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА

Наставни предмет: Техника и технологија

Разред: 6.

Назив наставне теме	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
-Животно и радно окрућење -Саобраћај -Техничка и дигиталана писменост -Ресурси и прозводња - Конструкторско моделовање	– ТЕХ.ОО.О.1.3. Препознају основне карактеристике и конструктивне елементе грађевинских објеката. – ТЕХ.ОО.О.3.1. Примењују мере заштите на раду ради сопствене и сигурности осталих учесника у процесу рада. ТЕХ.ОО.С.1.4. Познају и поштују правила унутрашњег и спољашњег уређења грађевинског објекта.	– ТЕХ.ОО.С.2.1. На основу анализе симулиране саобраћајне ситуације, увиђају потенцијалне сигурносне ризике за учеснике у саобраћају. ТЕХ.ОО.С.2.2. Самостално или тимски израђују техничку документацију у оквиру мини пројекта користећи прибор за техничко цртање или рачунарске апликације. – ТЕХ.ОО.С.3.3. Креирају рекламни материјал ради промоције самостално или тимски израђеног пројекта. – ТЕХ.ОО.С.3.4. Повезују стечена знања из технике и технологије са сродним садржајима из других наставних предмета. – ТЕХ.ОО.С.2.3. На основу техничких цртежа израђују 3Д моделе користећи одговарајуће софтвере	ТЕХ.ОО.Н.2.1. На основу анализе конструкторског модела, предлажу мере његовог унапређења уз уважавање естетских компоненти. ТЕХ.ОО.Н.3.2. При реализацији сопствених идеја, претходно представљених техничким цртежом или употребом одговарајуће апликације, користе расположиве интерфејсе технологије.

ПРЕДМЕТ: Информатика и рачунарство

Разред: 6.

Годишњи фонд часова:36

Циљ наставе и учења *информатике и рачунарства* је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, производњу дигиталних садржаја и креирање рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Тема број часова по теми	Међупредметне компетенције	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере остварености исхода	Време реализације теме
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		
ИКТ купно: 10	- компетенција за учење - естетичка компетенција - комуникација - одговоран однос према здрављу - предузимљивост и оријентација ка предузетништву - рад са подацима и информацијама - сарадња - дигитална компетенција	... именује основне компоненте рачунара, наведе примере корисничких програма за одређену намену ... користи програм за управљање документима на рачунару ... разуме поступак дељења докумената преко Google диска ... креира текстуални документ, примењује акције едитовања и форматирања и умеће табеле у документ ... креира, уређује и структурира текстуалне документе који садрже табеле ... креира и обрађује дигиталну слику ... примењује алатке за снимање и обраду аудио-записа ... правилно користи ИКТ уређаје ... примењује алатке за снимање и обраду видео-записа ... креира, уређује и структурира дигиталне садржаје (мултимедијалне презентације) који садрже табеле, видео и аудио записе	Наставне методе: - монолошка - дијалошка - текстуална - илустративна - учење путем открића - демонстративна - интерактивна - посматрачка Облик рада: Фронтални, индивидуални, групни, у паровима Наставна средства: - рачунари - помоћна (табла, креда, прибор) - ППТ презентације	- Слуша - Пише - Прати - Уочава - Говори - Пита - Гледа - Размишља - Закључује - Решава - увежбава - учи - контролише - дискутује	- Планира -Организује -Бира садржаје - Реализује - Објашњава - Демонстрира -Даје упутства - Обезбеђује ресурсе - Партнер у учењу - прати рад - вреднује - оцењује	Усмено испитивање, тест, практични радови, вежбе, вршњачко оцењивање	Септембар, октобар, новембар
Дигитална исменост купно: 4	- компетенција за учење - естетичка	... препознаје и објасни функцију основних интернет сервиса					Новембар, децембар

	компетенција - комуникација – рад са подацима и информацијама - сарадња - дигитална компетенција	... ефикасно користи интернет сервисе ...одговорно и правилно користи ИКТ уређаје у мрежном окружењу ... приступа интернету, самостално претражује, проналази и процењује информације и преузима их на свој уређај поштујући ауторска права ...објасни поступак заштите дигиталног производа/садржаја одговарајућом ССлиценцом ... чува и организује податке локално и у облаку ... примењује поступке и правила за безбедно понашање и представљање на мрежи ... поставља резултат свог рада на интернет, ради дељења са другима, уз помоћ наставника					
Рачунарство купно: 15	- компетенција за учење - одговорно учешће у демократском друштву - комуникација -предузимљивост и оријентација ка предузетништву - рад са подацима и информацијама – решавање проблема - сарадња - дигитална компетенција	... разуме разлику између текстуалних и визуелних програмских језика ... објасни и примени одговарајућу програмску структуру (наредбе доделе, учитавања, исписа) ... користи математичке изразе за израчунавања у једноставним програмима ... сврсисходно примењује програмске структуре (уграђене функције) ... креира програм линијске структуре у текстуалном програмском језику ... објасни и примени одговарајућу програмску					Јануар, фебруар, март, април, мај

		структуру ... разуме и предвиђа резултате наредби гранања ... примени одговарајућу програмску структуру ... користи у оквиру програма нумеричке, текстуалне и једнодимензионе низовске вредности ... у визуелном окружењу креира једноставан рачунарски програм који укључује наредбе понављања ... креира једноставан рачунарски програм који укључује наредбе понављања ... разложи сложени проблем на једноставније функционалне целине (потпрограме) ... вреднује своје знање о креирању програма који укључују наредбе понављања, гранања и дефинисане функције у текстуалном програмском језику ... креира програм који укључује математички алгоритам у текстуалном програмском језику					
пројектна настава купно: 7	- одговорно учешће у демократском друштву – комуникација – предузимљивост и оријентација ка предузетништву – рад са подацима и информацијама – сарадња – дигитална компетенција	... сарађује с осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала у вези са темом ... бира и примењује технике и алатке у складу са фазама реализације пројекта ... сарађује с осталим члановима групе у прикупљању и обради материјала и					Децембар, јануар, мај, јун

		формулацији закључака у вези са темом ... сарађује с осталим члановима групе у представљању резултата и закључака ... наведе кораке и опише поступак решавања пројектног задатка ... вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен... вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен ... поставља резултат свог рада на интернет ради дељења са другима, уз помоћ наставника					
--	--	---	--	--	--	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА: Биологија, математика, географија, техника и технологија, хемија

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

1. Математика

- коришћење математичких појмова и операција у програмирању и алгоритмима
- анализа података, графикони и табеле у програмима за обраду података

2. Физика

- симулације физичких процеса и огледа у дигиталном окружењу (PhET, Algodoo)
- програмирање апликација или модела који илуструју физичке законе

3. Хемија и биологија

- креирање дигиталних презентација и мултимедијалних материјала који приказују хемијске и биолошке процесе
- анализа података из експеримената и приказ резултата кроз табеле и графиконе

4. Географија

- коришћење ГИС апликација, симулација климатских промена, приказ кретања водених и ваздушних маса
- израда интерактивних мапа и дигиталних пројеката

5. Техничко и информатичко образовање / Пројектна настава

- програмирање и израда апликација, веб-сајтова, игрица, симулација
- интеграција знања из више предмета у пројектне активности (STEM активности)

Начин остваривања повезивања:

- пројекти и задаци који комбинују знања из више предмета
- коришћење софтвера и дигиталних алата за визуелизацију и анализу података

- интегрисани часови и радионице у којима ученици истражују и примењују знање из различитих области

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам	Ученици са различитим предзнањем из информатике • Припрема задатака различитог нивоа тежине (основни, напредни). • Рад у групама где напреднији ученици могу да помогну другима. Ученици са тешкоћама у учењу • Поступно увођење нових појмова, корак по корак. • Чешћа практична вежбања и визуелна подршка (слике, видео-туторијали). • Кратке и јасне инструкције. Ученици са посебним интересовањима и талентима • Укључивање у сложеније пројекте (израда програма, веб-сајтова). • Подстицање учешћа на такмичењима из информатике. Ученици са сметњама у развоју или инвалидитетом • Коришћење асистивних технологија (екрански читачи, специјализовани софтвер). • Додатно време за израду задатака. • Рад у мањим корацима и чешћа провера разумевања. Ученици који имају потешкоће у пажњи и концентрацији • Кратке и разноврсне активности. • Комбинација практичних и теоријских делова. • Јасна структура часа и визуелни подсетници.
Најефикасније методе и облици рада	Методе рада: • Демонстративно-илустративна метода – наставник показује поступак рада на рачунару, а ученици прате и затим самостално примењују. • Метод практичних радова – самостално решавање задатака на рачунару (програмирање, рад у програмима). • Разговор и дискусија – размена идеја и заједничко решавање проблема. • Метод пројектне наставе – ученици реализују мини-пројекте (нпр. презентација, веб-страница, апликација). • Игролика метода (game-based learning) – квизови знања, такмичења у брзини решавања задатака. Облици рада: • Фронтални рад – увођење нових појмова и упутства за све ученике. • Групни рад – сарадња у мањим тимовима на заједничком задатку или пројекту. • Индивидуални рад – самостално вежбање ученика за рачунаром, решавање задатака по нивоу. • Онлајн рад – коришћење платформи (Google Classroom, Moodle, Teams) за домаће задатке, квизове и пројекте.
Избор наставних средстава	Рачунари и мрежна опрема • индивидуални рад ученика за рачунаром • могућност примене софтвера и интернет ресурса Софтверски пакети • канцеларијски пакети (обрада текста, табеле, презентације) • окружења за програмирање (Scratch, Python)

	• графички и мултимедијални програми Интернет и едукативне платформе • Google Classroom за онлајн наставу и домаће задатке • едукативни сајтови, видео-туторијали, интерактивни квизови Пројектор и интерактивна табла • за фронтални рад и демонстрацију поступака • визуелизација сложених појмова (алгоритми, мрежни системи) Дидактички материјали • радни листићи и упутства • приручници за ученике и наставнике
Које потенцијале локалне средине ћу користити и како	Локалне образовне установе (библиотеке, школе, факултети, културни центри) • коришћење библиотека за приступ стручној литератури и приручницима из области информатике • сарадња са другим школама на заједничким ИКТ пројектима Институције и организације у локалној заједници • гостујућа предавања стручњака за ИКТ (нпр. програмера, администратора, дизајнера) • посете локалним ИТ компанијама ради упознавања са применом информатике у пракси Локална инфраструктура • коришћење школске и градске интернет мреже за истраживачки рад • учешће у локалним радионицама, хакатонима и ИТ такмичењима Медији и културне установе • сарадња са локалним медијима за израду школских дигиталних часописа или веб-сајтова • израда мултимедијалних материјала за промоцију културних догађаја у месту Родитељи и локална заједница • укључивање родитеља који раде у области ИКТ као гостију на часу • презентације успешних локалних примера примене информатике у свакодневном животу
Активности и стратегије за мотивисање ученика	Практична примена знања • израда веб-сајтова, мултимедијалних презентација или малих програма који су блиски интересовањима ученика (нпр. игре, квизови, блогови). Игролике активности (game-based learning) • такмичења у решавању задатака или квизови знања путем рачунарских алата (Kahoot, Quizizz, Scratch игрице). Пројектна настава • рад у мањим тимовима на пројектима који имају видљив резултат (нпр. школски дигитални часопис, веб-презентација школе). Повезивање са реалним животом • показивање примене информатике у различитим областима (медицина, дизајн, наука, економија). • позивање стручњака из локалне заједнице да представе свој рад. Подстицај креативности • давање могућности ученицима да сами бирају тему пројекта или начина презентације.

	- уметање елемената уметности и дизајна (графика, музика, видео) у информатичке пројекте. Препознавање и награђивање успеха - истицање успешних ученичких радова на школском сајту или паноу. - награђивање активног учешћа похвалама, поенима или симболичним признањима. Интерактивне методе рада - ученици се смењују у улози наставника (peer teaching). - дискусија и тимска решења проблема уместо пасивног слушања.
Могући застоји у раду	Технички проблеми - неисправни рачунари, проблеми са софтвером или интернет конекцијом - решење: припрема резервних уређаја/материјала, офлајн задаци у случају нестанка интернета Неједнак ниво предзнања ученика - део ученика брзо савладава градиво, док други заостају - решење: диференцирани задаци (основни и напредни ниво), парови „ученик–ментор“ у групама Недовољна мотивација ученика - губљење интересовања ако садржај делује сувопарно или превише апстрактно - решење: повезивање наставе са практичним и занимљивим примерима из свакодневног живота, коришћење играликих активности Проблеми у организацији групног рада - неравномерна подела задатака, неки ученици се не ангажују довољно - решење: јасно дефинисане улоге у тиму и вредновање индивидуалног доприноса Недостатак времена за реализацију сложенијих пројеката - пројекти захтевају више часова него што је планирано - решење: подела пројекта на мање фазе, део активности пребацити као домаћи рад или тимски онлајн рад Различити стилови учења - неки ученици боље разумеју кроз практичан рад, други кроз визуелна упутства - решење: комбиновање метода (демонстрација, рад за рачунаром, видео-материјали, радни листови)
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/ специфичности	Увођење нових појмова и теоријских садржаја - темпо умерен, уз више примера и демонстрација - кратки теоријски блокови у комбинацији са практичним задацима Практичне вежбе за рачунаром - рад се одвија у корацима: наставник демонстрира → ученици понављају → самосталан рад - темпо прилагођен тако да сви ученици стигну да изврше основни задатак, а напреднији добијају додатне изазове Теме које захтевају сложено логичко размишљање (програмирање, алгоритми) - спорији темпо рада, уз честе провере разумевања - коришћење визуелних алата (нпр. Scratch) као увод у апстрактније језике програмирања Пројектна настава - флексибилан темпо: пројекти се реализују у више фаза

	• део активности се може обављати ван наставе (онлајн сарадња, домаћи задаци) Разлике у темпу ученика • обезбеђивање „основног нивоа“ који сви морају да постигну • диференцирани задаци: једноставни за ученике који теже прате, додатни задаци за напредније Специфичности наставе информатике • потреба за више времена при техничким радовима (подешавања, инсталације, евентуално решавање проблема) • неопходна пауза у темпу рада ако се јаве технички застоји (интернет, софтвер, хардвер).
Праћење напредовања ученика/начин, време, критеријуми праћења	Начин праћења: • Континуирано праћење на часу – посматрање самосталног рада ученика, активност у групама, учешће у дискусијама. • Провере знања – кратки тестови, квизови, практични задаци током и на крају теме. • Пројекти и практични радови – евалуација пројеката, веб-страница, мултимедијалних презентација или програма. • Онлајн активности – праћење домаћих задатака и квизова на платформама (Google Classroom, Moodle, Teams). Време праћења: • Током часа – кратке провере разумевања, питања и дискусија. • На крају теме или блока – писмени тестови или завршни практични задаци. • Континуирано – праћење напретка кроз пројекте и домаће задатке током више недеља. Критеријуми праћења: • Разумевање појмова – могућност примене теорије у пракси. • Самосталност и активност – самосталан рад за рачунаром, иницијатива и допринос у групи. • Квалитет пројеката и задатака – исправност решења, креативност, презентација резултата. • Сарадња и тимски рад – допринос групном задатку, комуникација и помоћ другима. • Редовност и тачност – предаја домаћих задатака, учешће у активностима и поштовање рокова.
Остале специфичности школе које могу да утичу на остваривање наставног процеса	Инфраструктура школе • број и капацитет рачунарских учионица • квалитет интернет конекције и мрежне опреме • доступност пројектора и интерактивне табле Техничка опрема • стара или неисправна рачунарска опрема може успорити темпо рада • потреба за редовним одржавањем и ажурирањем софтвера Кадар и стручност наставника • ниво знања и искуства наставника у информатици и програмирању • могућност интерних обука или професионалног усавршавања Ученици и њихова доступност ресурса код куће • приступ рачунару и интернету ван школе • родитељска подршка и могућност додатног учења

	Школска култура и традиција • подстицање пројектне наставе, такмичења и сарадње међу ученицима • награђивање креативности и активног учешћа Екстерни фактори • локална заједница, сарадња са другим школама и институцијама • ванредне ситуације (нпр. прекид наставе, технички проблеми, пандемија) Прилагођавање специфичностима предмета • сложеније теме (програмирање, мрежне технологије) захтевају више времена и пажљиво планирање • могућност диференцијације и прилагођавања темпа ученицима са различитим нивоима знања
--	---

СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА

Наставни предмет: Информатика и рачунарство

Разред: 6.

Назив наставне теме	Стандарди образовних постигнућа по нивоима		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Увод у физику	– ФИЗ.ОО.О.1.8. Објашњавају честични састав супстанције. – ФИЗ.ОО.О.2.1. Наводена начиненакојесе природне појаве могуће тражити и објаснити. – ФИЗ.ОО.О.3.5. На примерима из свакодневног живота препознају улогу физике у технолошком развоју. – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у истраживањима, пројектима и другим активностима. – ФИЗ.ОО.О.3.8. Позитивно вреднују допринос физике у развоју људске заједнице.	– ФИЗ.ОО.С.2.1. Формулишу једноставна истраживачка питања у складу са наставником. – ФИЗ.ОО.С.2.2. Безбедно и правилно користе различите методе, технике и процедуре за прикупљање података. – ФИЗ.ОО.С.3.4. Изражавају критички став према медијским садржајима који се баве употребом научних постигнућа за бољи квалитет живота. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критички и одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења физике. – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у истраживањима, пројектима и другим активностима.	– ФИЗ.ОО.Н.2.5. Примерима илустрирају да се научна знања у датом дисциплини стално проверавају, критички преиспитују и потврђују или мењају на основу истраживања и аргумената. ФИЗ.ОО.Н.3.4. Повезују достигнућа из физике са историјским, друштвеним и географским контекстом њиховог настанка. – ФИЗ.ОО.Н.3.1. Објашњавају примену физике у спорту. – ФИЗ.ОО.Н.3.2. Уочавају физичке принципе у уметничким решењима. – ФИЗ.ОО.Н.3.4. Повезују достигнућа из физике са историјским, друштвеним и географским контекстом њиховог настанка. – ФИЗ.ОО.Н.3.5. У дискусији аргументовано заступају научни поглед на свет.
Кретање	– ФИЗ.ОО.О.1.1. Разликују врсте кретања према облику путање и промени брзине – ФИЗ.ОО.О.2.1. Наводена начиненакојесе природне појаве могуће тражити и објаснити. – ФИЗ.ОО.О.2.2. Интерпретирају табеларни и графички приказ података у физичким	– ФИЗ.ОО.С.1.1. Примењују релације између физичких величина којима се описује механичко кретање. – ФИЗ.ОО.С.1.2. Објашњавају разлику измеђ скаларних и векторских физичких величина. – ФИЗ.ОО.С.2.1.	– ФИЗ.ОО.Н.2.1. На основу разматрања различитих начина истраживања и мерења, бирају и планирају оне који су најпоузданији и најекономичнији. – ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у поставци задатка, начин решавања, тачност решења

	истраживањимаи свакодневном животу. – ФИЗ.ОО.О.2.3. Очитавају мерну скалу изаписују резултат мерења. – ФИЗ.ОО.О.2.4. На основу упутства реализују једноставне експериментеи описују њихов ток. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавају физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система(SI). – ФИЗ.ОО.О.3.1. Примењују основна знања о кретању у ситуацијама из свакодневног живота. – ФИЗ.ОО.О.3.5. На примерима из свакодневног живота препознају улогу физике у технолошком развоју. – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у истраживањима, пројектима и другим активностима. – ФИЗ.ОО.О.3.8. Позитивно вреднују допринос физике у развоју људске заједнице.	Формулишу једноставна истраживачка питања уз разматрање наставника. – ФИЗ.ОО.С.2.2. Безбедно и правилно користе различите методе, технике и процедуре за прикупљање података. – ФИЗ.ОО.С.2.5. Анализирају податке добијене експериментом и истраживањем и изводе закључке. – ФИЗ.ОО.С.3.4. Изражавају критички став према медијским садржајима који се баве употребом научних достигнућа за бољи квалитет живота. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критичкии одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења физике.	ифизичким саодобијених решења. – ФИЗ.ОО.Н.2.4. Критички преиспитују усклађеност резултата и закључака истраживања са физичким законима и принципима, – ФИЗ.ОО.Н.2.5. Примерима илуструју да се научна знања у датом дисциплини стално проверавају, критички преиспитују и потврђују или мењају на основу истраживања и аргумената. – ФИЗ.ОО.Н.3.1. Објашњавају примену физике у спорту. – ФИЗ.ОО.Н.3.2. Уочавају физичке принципе у уметничким решењима. – ФИЗ.ОО.Н.3.4. Повезују достигнућа из физике са историјским, друштвеним и географским контекстом њиховог настанка. – ФИЗ.ОО.Н.3.5. У дискусији аргументовано заступају научни поглед на свет.
Сила	– ФИЗ.ОО.О.1.2. На једноставним примерима анализирају зајамно деловање тела. – ФИЗ.ОО.О.2.2. Интерпретирају табеларни и графички приказ података у физичким истраживањимаи свакодневном животу. – ФИЗ.ОО.О.2.3. Очитавају мерну скалу изаписују резултат мерења. – ФИЗ.ОО.О.2.4. На основу упутства реализују једноставне експериментеи описују њихов ток. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавају физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система(SI). – ФИЗ.ОО.О.3.5. На примерима из свакодневног живота препознају улогу физике у технолошком развоју. – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у истраживањима, пројектима и другим	– ФИЗ.ОО.С.1.2. Објашњавају разлику између скаларних и векторских физичких величина – ФИЗ.ОО.С.2.1. Формулишу једноставна истраживачка питања уз разматрање наставника. – ФИЗ.ОО.С.2.2. Безбедно и правилно користе различите методе, технике и процедуре за прикупљање података. – ФИЗ.ОО.С.2.5. Анализирају податке добијене експериментом и истраживањем и изводе закључке. – ФИЗ.ОО.С.2.6. Разликују и користе префиксе нано, микро, мили, кило, мега и гига. – ФИЗ.ОО.С.3.4. Изражавају критички став према медијским садржајима који се баве употребом научних достигнућа за бољи квалитет живота. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критичкии одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у	– ФИЗ.ОО.Н.1.1. Анализирају утицај односа сила на кретање тела. – ФИЗ.ОО.Н.2.1. На основу разматрања различитих начина истраживања и мерења, бирају и планирају оне који су најпоузданији и најекономичнији. – ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у поставци задатка, начин решавања, тачност решења и физичким саодобијених решења. – ФИЗ.ОО.Н.2.4. Критички преиспитују усклађеност резултата и закључака истраживања са физичким законима и принципима, – ФИЗ.ОО.Н.2.5. Примерима илуструју да се научна знања у датом дисциплини стално проверавају, критички преиспитују и потврђују или мењају на основу истраживања и аргумената. – ФИЗ.ОО.Н.3.1. Објашњавају примену физике у спорту.

	активностима. – ФИЗ.ОО.О.3.8. Позитивно вреднујудопринос физике у развоју људске заједнице.	циљуучења физике.	– ФИЗ.ОО.Н.3.2. Уочавају физичкепринципе у уметничкимрешењима. – ФИЗ.ОО.Н.3.4. Повезују достигнућаиз физике саисторијским, друштвеним игеографским контекстом њиховогнастанка. – ФИЗ.ОО.Н.3.5. Удискусијаргументовано заступају научнипоглед на свет.
Мерење	– ФИЗ.ОО.О.2.2. Интерпретирајутабеларни и графички приказподатака уфизичкимистраживањимаи свакодневномживоту. – ФИЗ.ОО.О.2.3. Очитавајумернускалу изаписујурезултатмерења. – ФИЗ.ОО.О.2.4. Наосновуупутствареализују једноставнеекспериментеи описујуњиховток. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавајуфизичкевеличине у одговарајућиммернимјединицама међународногсистема(SI). – ФИЗ.ОО.О.3.5. Напримерима изсвакодневног живота препознају улогу физике утехнолошком развоју – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују садругима у истраживањима,пројектима и другим активностима. – ФИЗ.ОО.О.3.8. Позитивно вреднујудопринос физике у развоју људске заједнице.	– ФИЗ.ОО.С.1.2. Објашњавају разликуизмеђу скаларних ивекторских физичких величина. – ФИЗ.ОО.С.2.1. Формулишуједноставна истраживачкапитањаузуспиравањем наставника. – ФИЗ.ОО.С.2.2. Безбедно и правилнокористеразличитеметоде, технике и процедурезаприкупљањеподатака. – ФИЗ.ОО.С.2.3. Табеларно и графичкисистематизују резултатеистраживања имерења. – ФИЗ.ОО.С.2.4. Представљајурезултатмерењасредњомвредношћу. – ФИЗ.ОО.С.2.5. Анализирајуподаткедобјенеекспериментом иистраживањемиизводезакључке. – ФИЗ.ОО.С.2.6. Разликују и користипрефиксенано, микро,мили, кило, мега игига. – ФИЗ.ОО.С.3.4. Изражавају критички ставпрема медијскимсадржајима који се баве употребом научнихдостигнућа за бољиквалитет живота. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критичкии одговорнокористедигиталнетехнологијеаистраживање иинформисање у циљуучењафизике.	– ФИЗ.ОО.Н.2.1. На основуразматрања различитихначина истраживања имерења, бирају и планирајуоне који су најпоузданији и најекономичнији – ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критичкиразматрајудоступнеподатке упоставциздатка, начинрешавања, тачнострешења ифизичкисмисаодобијенихрешења. – ФИЗ.ОО.Н.2.3. Израчунавајуапсолутну и релативнутрешкудиректномеренихфизичкихвеличина и правилнозаписујурезултатмерења. – ФИЗ.ОО.Н.2.4. Критичкипреиспитујуусклађенострезултата и закључакаистраживањасафизичкимзаконима и принципима,Анализирајуодбијањепотврђујуњихововажење идискутују о разлозимаодступања. – ФИЗ.ОО.Н.2.5. Примеримаилуструјудасенаучназнања у датојдисциплинистално проверавају, критички преиспитују и потврђујуили мењајунаоснову истраживања и аргумената. – ФИЗ.ОО.Н.3.1. Објашњавају применуфизике у спорту. – ФИЗ.ОО.Н.3.2. Уочавају физичкепринципе у уметничкимрешењима. – ФИЗ.ОО.Н.3.4. Повезују достигнућаиз физике саисторијским, друштвеним игеографским контекстом њиховогнастанка. – ФИЗ.ОО.Н.3.5. Удискусијаргументовано заступају научнипоглед на свет.

Маса и густина	– ФИЗ.ОО.О.1.8. Објашњавају честичнисастав супстанције. – ФИЗ.ОО.О.2.1. Наводеначине на које сеприродне појаве могуистражити и објаснити. – ФИЗ.ОО.О.2.2. Интерпретирајутабеларни и графички приказподатака у физичкимистраживањима и свакодневномживоту. – ФИЗ.ОО.О.2.3. Очитавајумернускалу и записујуреизултатмерења. – ФИЗ.ОО.О.2.4. Наосновуупутствареализују једноставнеексперименте и описујуњиховток. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавајуфизичкевеличине у одговарајућиммернимјединицама међународногсистема (SI). – ФИЗ.ОО.О.3.5. На примеримаизсвакодневногживота препознајуулогуфизике у технолошкомразвоју – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивносарађујусадругима у истраживањима, пројектима и другим активностима. – ФИЗ.ОО.О.3.8. Позитивновреднујудоприносфизике у развојуљудскезаједнице.	– ФИЗ.ОО.С.1.4. Разликујупојмове маса и тежина – ФИЗ.ОО.С.1.7. Примењују концепт густине при објашњавању појава из свакодневног живота. – ФИЗ.ОО.С.2.1. Формулишу једноставна истраживачка питања уз смеравање наставника. – ФИЗ.ОО.С.2.2. Безбедно и правилно користе различите методе, технике и процедуре за прикупљање података. – ФИЗ.ОО.С.2.3. Табеларно и графички систематизују резултате истраживања и мерења. – ФИЗ.ОО.С.2.4. Представљају резултат мерења средњом вредношћу. – ФИЗ.ОО.С.2.5. Анализирају податке добијене експериментом и истраживањем и изводе закључке. – ФИЗ.ОО.С.2.6. Разликују и користе префиксе нано, микро, мили, кило, мега и гига. – ФИЗ.ОО.С.3.4. Изражавају критички став према медијским садржајима који се баве употребом научних достигнућа за бољиквалитет живота. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критичкии одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења физике.	– ФИЗ.ОО.Н.2.1. На основу разматрања различитих начина истраживања и мерења, бирају и планирају оне који су најпоузданији и најекономичнији – ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у поставци задатка, начин решавања, тачност решења и физички смисао добијених решења. – ФИЗ.ОО.Н.2.3. Израчунавају апсолутну и релативну грешку директно мерених физичких величина и правилно записују резултат мерења. – ФИЗ.ОО.Н.2.4. Критички преиспитују усклађеност резултата и закључака истраживања са физичким законима и принципима, Анализирају одбијање потврђују њихово важење и дискутују о разлозима одступања. – ФИЗ.ОО.Н.2.5. Примерима илуструју дасенаучна знања у датој дисциплини стално проверавају, критички преиспитују и потврђују или мењају на основу истраживања и аргумената. – ФИЗ.ОО.Н.3.1. Објашњавају примену физике у спорту. – ФИЗ.ОО.Н.3.2. Уочавају физичке принципе у уметничким решењима. – ФИЗ.ОО.Н.3.4. Повезују достигнућа из физике са историјским, друштвеним и географским контекстом њиховог настанка. – ФИЗ.ОО.Н.3.5. У дискусији аргументовано заступају научни поглед на свет.
Притисак	– ФИЗ.ОО.О.1.2. На једноставним примерима анализирају узајамно деловање тела. – ФИЗ.ОО.О.2.1. Наводеначине на које сеприродне појаве могу истражити и објаснити. – ФИЗ.ОО.О.2.2. Интерпретирају табеларни и графички приказ података у физичким истраживањима и свакодневном животу. – ФИЗ.ОО.О.2.3. Очитавају мерну скалу и	– ФИЗ.ОО.С.1.6. Изводе закључке о утицају одговарајућих физичких величина на вредност притиска. – ФИЗ.ОО.С.2.1. Формулишу једноставна истраживачка питања уз смеравање наставника. – ФИЗ.ОО.С.2.2. Безбедно и правилно користе различите методе, технике и процедуре за прикупљање података. – ФИЗ.ОО.С.2.3. Табеларно и графички систематизују	– ФИЗ.ОО.Н.2.1. На основу разматрања различитих начина истраживања и мерења, бирају и планирају оне који су најпоузданији и најекономичнији – ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у поставци задатка, начин решавања, тачност решења и физички смисао добијених решења. – ФИЗ.ОО.Н.2.3. Израчунавају апсолутну и релативну грешку директно мерених физичких величина и правилно записују резултат мерења.

	записују резултат мерења. – ФИЗ.ОО.О.2.4. На основу упутств реализују једноставне експерименте и описују њихов ток. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавају физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI). – ФИЗ.ОО.О.3.5. На примерима из свакодневног живота препознају улогу физике у технолошком развоју – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у истраживањима, пројектима и другим активностима. – ФИЗ.ОО.О.3.8. Позитивно вреднују допринос физике у развоју људске заједнице.	резултате истраживања и мерења. – ФИЗ.ОО.С.2.4. Представљају резултат мерења средњом вредношћу. – ФИЗ.ОО.С.2.5. Анализирају податке добијене експериментом и истраживањем и изводе закључке. – ФИЗ.ОО.С.2.6. Разликују и користе префиксе нано, микро, мили, кило, мега и гига. – ФИЗ.ОО.С.3.4. Изражавају критички став према медијским садржајима који се баве употребом научних достигнућа за бољи квалитет живота. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критички и одговорно користе дигиталну технологију за истраживање и информисање у циљу учења физике. .	– ФИЗ.ОО.Н.2.4. Критички преиспитују усклађеност резултата и закључака истраживања са физичким законима и принципима, Анализирају одбијање потврђују њихово важење и дискутују о разлозима одступања. – ФИЗ.ОО.Н.2.5. Примерима илуструју да се научна знања у датој дисциплини стално проверавају, критички преиспитују и потврђују или мењају на основу истраживања и аргумената. – ФИЗ.ОО.Н.3.1. Објашњавају примену физике у спорту. – ФИЗ.ОО.Н.3.2. Уочавају физичке принципе у уметничким решењима. – ФИЗ.ОО.Н.3.4. Повезују достигнућа из физике са историјским, друштвеним и географским контекстом њиховог настанка. . – ФИЗ.ОО.Н.3.5. У дискусији аргументовано заступају научни поглед на свет. .
--	---	---	---

ПРЕДМЕТ: **Физичко и здравствено васпитање**

Разред: **6**

Годишњи фонд часова: **72 +54 часа**

Циљ: Циљ учења предмета Физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања изобласти физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Наставни садржаји	Циљ учења	Међупредметне компентенције	Начин остваривања програма	Активности		ИСХОДИ
				Ученика	Наставника	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	Подстицање раста	Компетенција за	Применом	Посматрају и	Планира	примени комплексе

Основни садржаји Вежбе за развој снаге Вежбе за развој покретљивости Вежбе за развој аеробне издржљивости Вежбе за развој брзине Вежбе за развој координације Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности	и развоја и утицање на правилно држање тела Развој и усавршавање основних моторичких способности	учење, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према здрављу решавање проблема, сарадња, Дигитална компетенција за целоживотно учење	одговарајућих метода, облика и форми рада Вежбањем у сали, школском дворишту и на отвореном игралишту за мали фудбал и рукомет, у кућним условима, приказ продукта активности и достављање путем Гугл учионице, имејлом или друштвеним мрежама.	праће ТВ часове слушају питају демонстрирају вежбају учествују у организацији такмичења практично примењују стечена знања на часовима и у реалном животу, користи ИКТ.	организује демонстрира припрема, ПП презентације, квизове, анкете, прати мотивише Евидентира сублимира резултате умножава и доставља остварене резултате са тестова за развој моторичких способности	простих и општеприпремних вежби у већем обиму и интензитету у самосталном вежбању; – користи научене вежбе у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама; – упоређује резултате тестирања са вредностима за свој узраст
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ Атлетика Обавезни садржаји Техника штафетног трчања. Скок удаљ. Бацања кугле 2 kg. Истрајно трчање – припрема за крос. Скок увис (опкорачна техника). Бацање „вортекс-а“. Споратска гимнастика Основни садржаји Вежбе на тлу. Прескоци и скокови. Вежбе у упору. Вежбе у вису. Греда. Гимнастички полигон. Проширени садржаји Вежбе на тлу (напредне варијанте). Висока греда.	Стицање и усавршавање моторичких умења и навика из атлетике и споратске гимнастике , учествовање на разним манифестацијама и догађајима и такмичењима.	Компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према здрављу решавање проблема, сарадња, рад са подацима и информацијама, дигиталне компетенције, одговоран однос према околини, естетичка компетенција.	Редовна настава, обавезне физичке активности Кроз активности у Дечијој и Спортској недељи Кросевима (јесењи и пролећни) Такмичењем (унутар одељења и међуодељењским). Поделом ученика према полу , према нивоу усвојености вежби из претходног разред и њиховим способностима. Коришћењем станица, полигона, чувањем, помагањем , коришћењем паметне табле, примена ИКТ-а.	Посматрају и прате ТВ часове слушају питају демонстрирају вежбају учествују у организацији такмичења практично примењују стечена знања на часовима и у реалном животу, користи ИКТ.	Планира организује демонстрира припрема, ПП презентације, квизове, анкете, прати мотивише, поставља у виртуелној учионици сублимира, систематизује вреднује	Примени усвојене технике кретања у игри, спорту и другим различитим ситуацијама; Примени досегнути ниво усвојене технике кретања у игри, спорту и свакодневном животу; Разликује атлетске дисциплине; Развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике; Одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела; Схвати вредност споратске гимнастике за сопствени развој;

Трамболина. Прескок. Вежбе у упору (сложенији састав). Вежбе у вису (сложенији састав).						
ОСНОВЕ ТИМСКИХ СПОРТСКИХ ИГАРА Основи садржаји Кошарка: Основни елементи технике и правила: -кретање у основномставу у одбрани,контрола лопте у месту и кретању, -вођење лопте , -дриблинг, -хватања и додавањалопте, -шутирања, -принципииндивидуалне одбране, -откривање ипокривање (срадњаиграча), -основна правила кошарке. Проширени садржаји Напредни елементи технике, тактике и правила игре: -дриблинг (сложеније варијанте), -финтирање. Основни принципи колективне одбране и напада. ОФА Одбојка: Елементи технике тактике. Игра уз примену правила. Футсал: Игра уз примену правила Елементи технике и тактике. Рукомет: Елементи технике и тактике Игра уз примену правила	Стицање и усавршавање моторичких умења и навика из одбојке,футсала, рукомета, кошарке,	Компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према здрављу решавање проблема, сарадња.	Применом одговарајућих метода, облика и форми рада Вежбањем у сали, школском дворишту и на отвореном игралишту за мали фудбал и рукомет,одбојку, вежбање у сали уз музичку пратњу. Коришћењем станица, чувањем , помагањем. Примена ИКТ-а.	Посматрају и прате ТВ часове слушају питају демонстрирају вежбају учествују у организацији такмичења практично примењују стечена знања на часовима и у реалном животу, користи ИКТ.	Планира организује демонстрира припрема, ПП презентације, квизове, анкете,прати мотивише поставља у виртуелној учioniци сублимира, систематизује вреднује.	Изведе елементе усвојених тимских и спортских игара; Примени основна правила тимских и спортских игара; Користи усвојене елементе технике у спортским играма; Примени основне тактичке елементе; Учествује на унутар одељенским такмичењима;

Кошарка: Елементи технике и тактике Игра уз примену правила Активност по избору. ПОЛИГОНИ Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима Елементарне игре						
ПЛЕС И РИТМИКА Основни садржаји Вежбе са вијачом. Народно коло „Моравац“. Народно коло из краја у којем се школа налази. Проширени садржаји Састав са обручем. Састав са лоптом. Кратки састав са вијачом. Енглески валцер.	Изучавање друштвених игара и једног кола из географског подручја где ученици живе	Компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према здрављу решавање проблема, сарадња, рад са подацима и информацијама, дигиталне компетенције	Применом одговарајућих метода, облика и форми рада Вежбањем у сали, учioniци, школском дворишту; Примена ИКТ-а, онлајн настава.	Посматрају и прате ТВ часове слушају питају демонстрирају вежбају учествују у организацији такмичења практично примењују стечена знања на часовима и у реалном животу, користи ИКТ.	Планира организује демонстрира припрема, ПП презентације, квизове, анкете, прати мотивише, поставља у виртуелној учioniци сублимира, систематизује вреднује	Изведе кретања у различитом ритму; Игра народно коло Изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура; Изведе вежбе и саставе уз музичку пратњу;
Физичко вежбање и спорт Основни садржај Основна правила вежбања. Основна правила Кошарке и правила Рукомета. Понашање према осталим субјекатима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању. Уредно постављање и склањање справа и реквизита неопходних за вежбање. Облици насиља у физичком	Оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада(кроз игру, такмичења) Формирање вољних квалитета личности	Компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према здрављу решавање проблема, сарадња.	Формирање правилног односа према физичком вежбању, здрављу и раду; развијање и неговање фер-плеја; препо- знавање негативних облика понашања у спорту и навијању; вредновање естетских вредности у физичком вежбању, рекреацији и спорту; развијање креативности у вежбању; очување животне сре-	Посматрају и прате ТВ часове, онлајн наставу, слушају питају демонстрирају вежбају учествују у организацији такмичења практично примењују стечена знања на часовима и у реалном животу, користи ИКТ.	Планира организује демонстрира припрема, ПП презентације, квизове, анкете, прати мотивише поставља у виртуелној учioniци сублимира, систематизује вреднује. Користи разне плтформе за онлајн наставу.	Објасни својим речима значај примењених вежби; Процени ниво сопствене дневне физичке активности; Препозна начине за побољшање својих физичких способности; Препозна могуће последице недовољне физичке активности; Правилно се понаша на вежбалиштима као и на спортским манифестацијама; Примени мере безбедности у вежбању

васпитању и спорту. „Ферплеј” (навијање,			дине, као и развијање и неговање здравствене			у школи и ван ње; Одговорно се односи
---	--	--	---	--	--	--

победа, пораз решавање конфликтних ситуација). Писани и електронски извори информација из области физчког васпитања и спорта. Развој физичких способности у функцији сналажења у ванредним ситуацијама (земљотрес, поплава, пожар...) Повезаност физичког вежбања и естетике. Значај вежбања у породици. Планирање вежбања у оквиру дневних активности.			културе ученика. Примена ИКТ-а, онлајн настава.			према објектима, справама и реквизитима; Примени и поштује правила игара у складу са етичким нормама; Примерено се понаша као посматрач на такмичењима; Решава конфликте на друштвено прихватљив начин; Пронађе и користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности; Прихвати победу и пораз; Вреднује спортове без обзира на лично интересовање; Примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама;
Здравствено васпитање Основни садржаји Основни садржаји Значај физичке активности за здравље. Поштовање здравствено-хигијенских мера пре и после вежбања. Последице неодржавања хигијене – хигијена пре и после вежбања. Значај употребе воћа и поврћа у исхрани . Последице неправилне исхране и прекомерног уношења енергетских напитака. Поступци ученика након	Подстицање раста и развоја и утицање на правилно држање тела,развој аеробних способности Оспособљавање ученика да препознају здраве животне намирнице , њихову поделу и улогу у исхрани . Стицање и практична примена знања из прве	Компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према здрављу решавање проблема, сарадња.	Примена ходања, трчања у школскм дворишту, стадиону, парку у различитим вр. условима Мерењем пулса и притиска; Коришћењем препорука о здравом начину исхране; Подела основних намирница према енерг. вредности, улога воде, воћа; Предавање утицај дувана алкохола и енергетских пића Обуком о примени прве	Посматрају и прате ТВ часове, виртуелну учионицу, квизове, анкете, ПП презентације, слушају питају демонстрирају вежбају учествују у организацији такмичења практично примењују стечена знања на часовима	Планира организује демонстрира припрема, ПП презентације, квизове, анкете, прати мотивише поставља у виртуелној учионици сублимира, систематизује вреднује.	Вреднује лепоту покрета у физичком вежбању и спорту; Подстиче породицу на редовно вежбање; Повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље; Планира дневни ритам рада, исхране и одмора у складу са својим потребама; Разликује здраве од нездравих облика исхране Правилно користи додатке исхрани; Примењује здравствено-хигијенске мере у вежбању; Правилно реагује и пружи основну прву помоћ приликом

повреда (тражење помоћи). Вежбање и играње у различитим временским условима (упутства за игру и вежбање на отвореном простору). Чување околине на отвореним просторима изабраним за вежбање. Последице конзумирања дувана.	помоћи.		помоћи кроз теретске и практичне часове уз помоћ активиста Црвеног крста.	и у реалном животу, користи ИКТ.		повреда; Чува животну средину током вежбања; Анализира штетне последице конзумирања дувана, алкохола, штетних енергетских напитака и психоактивних супстанци;
--	---------	--	---	----------------------------------	--	---

Кључни појмови: Васпитање, физичко вежбање, игра, здравље, хигијена, култура

Хоризонтална и вертикална повезаност VI разред

Предмет		Разред	Корелативни садржаји	
Повезаност међу предметима у оквиру разреда		Хоризонтална повезаност	Повезаност међу предметима у оквиру разреда	Вертикална повезаност
Физичко и здравствено васпитање	Математика	Спорт и спортске дисциплине Облици спортских игралишта и њихових појединих делова, реквизити, формације за вежбање	Кругобим и површина, рачунске операције сабирања, множења евидентирања математичких података	Мерења, евидентирања, разбројавања, збрајања обрада података
	Биологија	Моторичке вештине, спортске дисциплине, плес Елементи атлетике, гимнастике, одбојке, фудсал, рукомет, кошарка Правилна исхрана Пружање прве помоћи	Грађа човечијег тела – Мишићни и нервни систем, систем органа за дисање Редовна исхрана - јеловник Повреде и прва помоћ	МБИ
	Информатика и рачунарство	Здравствено васпитање ММС Здрава исхрана и спортски начин живота Примена ИКТ-а у праћењу наставе на даљину.	Заштита здравља ММС Гугл учионица, видео материјали са јутјуб канала, гејети, обрада слика, Гугл мит, имејл	Мерења – статистика обрада података, ПП презентација
	Физика	Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине Елементи атлетике, гимнастике, одбојке, фудсал, рукомет, кошарка	Момент силе-померање тежишта тела, отпор, сила гравитације, густина течности	Мерне јединице за дужину, масу време

Музичка култура	Моторичке вештине, спортске дисциплине, плес Вежбе обликовања, елементи атлетике, гимнастике, одбојке, фудсал, рукомет, кошарка, народне игре, валцер, ритмика	Темпо кретања, изражајност, складност, координација покрета	Креативност покрета, развој слуха
-----------------	--	---	-----------------------------------

	Ликовна култура	Моторичке вештине, спортске дисциплине, плес Вежбе обликовања, елементи атлетике, гимнастике, одбојке, фудсал, рукомет, кошарка, народне игре, валцер, ритмика	Просторно обликовање, правилан и неправилан ритам	Временска орјентација
--	-----------------	--	---	-----------------------

Б. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

Разред: ШЕСТИ

Годишњи фонд часова: 36

Циљ предмета Верска настава - Православни катихизис (верска настава) у 6. разреду јесте да пружи свеобухватан православно поглед на свет и живот, узимајући у обзир две димензије: историјски хришћански живот (историјска стварност Цркве) и есхатолошки живот (будућа димензија идеала).

Тема Број часова по теми	Садржаји	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере остварености исхода	Међупредметне компетенције
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		
1. УВОД – 1 час 1. Упознавање садржаја програма и начина рада	- Упознавање са садржајем програма и начином рада	-Ученик ће моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 6. разреда -да покаже предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду	- Дијалогска - Демонстративна - Разговор - Текстурална - Библија - Дидактички материјал	- слуша - пише - црта - говори - описује - гледа - размишља - усваја - сарађује - дискутује - ради пројекат	У остваривању савремене наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу	Процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе наставник ће остварити на два начина: • процењивање м реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција, дигитална компетенција, решавање проблема

						анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитивањем Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање понашања ученика;	
2. ПРИПРЕМА СВЕТА ЗА ДОЛАЗАК СИНА БОЖЈЕГ- 5 часова 2. Историјске околности пред долазак Христов 3. Јеврејско ишчекивање Месије 4. Свети Јован Претеча	-Историјске околности пред долазак Христов - Старозаветна пророштва о доласку Месије -Свети Јован Претеча	-да каже да су Јевреји пред долазак Месије били под Римском окупацијом и да су међу њима постојале поделе -да препозна да су Јевреји очекивали Месију на основу старозаветних пророштва -да преприча живот Св.Јована Претече и Крститеља господњег и каже да је он припремио народ за долазак Христа -да доживи врлински живот и покајање као припрему за сусрет са					

		Христом					
3. УВОД У НОВИ ЗАВЕТ – 5 часова 5. Нови Завет је испуњење Старог Завета 6. Новозаветни списи 7. Јеванђелисти	-Нови Завет је испуњење Старог Завета -Новозаветни списи (настанак, подела, функција, аутори...) -Јеванђелисти	-да закључи да је доласком Исуса Христа Бог склопио Нови завет са људима -да наведе неке од новозаветних књига и околности њиховог настанка -да пронађе одређени библијски одељак -да каже да се Библија користи на богослужењима -да именује Јеванђелисте и препозна њихове иконографске симболе -биће подстакнут на читање Светог Писма					
4. БОГОЧОВЕК – ИСУС ХРИСТОС – 16 часова 8. Пресвета Богородица – Благовести 9. Богородичини празници 10. Рођење Христово 11. Христос је Богочовек 12. Крштење Христово 13. Христова чуда 14. Новозаветне заповести и Беседа на гори 15. Христос – „пут, истина и живот” 16. Лазарева	-Пресвета Богородица – Благовести -Богородичини празници -Рођење Христово -Христос је Богочовек -Крштење Христово -Христова чуда -Новозаветне заповести и Беседа на гори -Христос – Онај који је наш „пут, истина и живот” -Лазарева Субота и Цвети -Тајна Вечера – прва Литургија -Страдање Христово -Васкрсење	-моћи ће да преприча догађај Благовести и да препозна да је то „почетак спасења” -да препозна службу анђела као гласника и служитеља Божијих -да препозна Богородично прихватање воље Божије као израз слободе -да уочи да је за разлику од Еве, Богородица послушала Бога -да преприча неке од догађаја из живота Пресвете Богородице и повеже их са Богородичиним празницима -да преприча библијски оприс Рођења					

Субота и Цвети 17. Тајна Вечера –прва Литургија 18. Страдање Христово 19. Васкрсење Христово	Христово	Христовог -да препозна да хе Христос дошао на свете да сједини Бога и човека -да преприча библијски опис Христовог Крштења, поста и кушања - да препозна да су Христова чуда израз Његов е љубави према људима -да увиди разлику између старозаветног закона и новозаветних заповести о љубави -биће подстакнут да прихвати Христа за свој животни узор -моћи ће да преприча догађаје Васкрсења Лазаревог и Уласка у Јерусалим -да увиди конtradикторност између очекивања јеврејског народа спрам Христове личности - да хронолошки наведе догађаје Страсне седмице -да преприча библијски опис Тајне Вечере и у приносу хлеба и вина препозна Свету Литургију -да преприча библијски опис Христовог Страдања и Васкрсења -да кроз тумачење тропара Христовог Васкрсења препозна да је Христос победио					
--	----------	---	--	--	--	--	--

		смрт и омогућио свима васкрсење из мртвих					
5. ЦРКВА ДУХА СВЕТОГА – 7 часова 20. Вазнесење и Педесетница 21. Црква у Јерусалиму 22. Павле – апостол незнабожаца 23. Прогони хришћана 24. Свети цар Константин и крштење царства	-Вазнесење и Педесетница -Заједница у Јерусалиму, према извештају из Дела апостолских -Мисионарско дело светог апостола Павла -Гоњења Цркве -Свети цар Константин и крштење царства	-да преприча догађаје Вазнесења и Педесетнице -да каже да је силаском Духа Светог на апостоле рођена Црква Христова -да именује неколико светих апостола и наведе неке од догађаја из њиховог живота -да уочи да су у Римском царству хришћани били гоњени и наведе неке од примера мучеништва -да објасни значај доношења Миланског едикта -да усвоји вредност толеранције међу људима различитих верских убеђења					
6. ЕВАЛУАЦИЈА 1+1 час							

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА:

Историја кроз учење о историјским личностима. Учење о историјској Личности – Христу од Кога је историја почела ново рачунање времена.

Географија у контексту настанка места Св. Писма, локација на којима су се дешавале веома битни односи човека и Бога. Местима на којима су апостоли вршили мисију.

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам	Потребе у виду подршке, охрабривања, које им као вероучитељ пружам (уважавам).
Најефикасније методе и облици рада	Илустративно-демонстративне, рад у пару
Избор наставних средстава	Табла, креда, пројектор, радна свеска, иконе, Библија
Које потенцијале локалне средине ћу користити и како	Цркву, у виду приближавања ученика Богу.

Активности и стратегије за мотивисање ученика	Молитва ученика, одлазак у оближњу цркву, гледање инспиративних православних цртаних филмова...
Могући застоји у раду	Незаинтересованост ученика за рад
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/ специфичности	Вероучитељ прилагођава темпо рада различитим образовним и васпитним потребама ученика
Праћење напредовања ученика/начин, време, критеријуми праћења	Редовно праћење напретка у постигнућима ученика, начина учења, степена самосталности у раду, начина остварења сарадње у процесу учења са другим ученицима и других података о ученику важних за праћење.
Остале специфичности школе које могу да утичу на остваривање наставног процеса	

ПРЕДМЕТ: **Руски језик**

Разред: **6.**

Годишњи фонд часова: **72**

Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Тема Број часова по теми	Садржаји	Исходи По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији	Начин остваривања исхода			Начин провере остварености исхода	Међупредметне компетенције
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		
Поздрављање	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака, и слично) и иницирање упознавања;	поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства;	Текстуална - Вербална - Аудитивна - Монолошка - Дијалогска - Демонстративна	- Слуша, чита, бележи, доноси логичке закључке, преводи, понавља, реагује на захтеве, проналази тражене информације,	Помаже ученицима при изговору, наводи на самостално размишљање, мотивише ученике за рад, подстиче ученике на ангажовање - Објашњава,	Писмени задатак, диктат, граматичке вежбе, лексичке вежбе, рецитовање, усмено одговарање, провера домаћих	Компетенција за целоживотно учење 2. Комуникација 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема

	успостављања контакт- та (нпр. при сусрету, на разгледници, у имејлу, СМС-у). <i>Привет, Ира!</i> <i>Здравствуй, Витя</i> <i>Здравствуйте, Анна Ивановна! Добрый день, Виктор Павлович! Доброе утро! Добрый вечер! До завтра! До свидания! Как дела? Хорошо, спасибо. Нормально. Так себе. Ничего. Пока! Пока-пока!</i> (Интер)културни садржаји: формално и неформално поздрављање; устаљена правила учтивости; лична имена и имена по оцу (патроними), надимци.		- Анализа текста - Рад у групи - Рад у пару - Уџбеник - Радна свеска - Аудио CD - Слике - Цртежи - Граматика руског језика	поставља питања, одговара на питања, учествује у дијалогу	коментарише, исправља, саветује, усмерава, похваљује добро урађене вежбе - Приближава градиво ученицима, подстиче ученике на рад, помаже, похваљује свако залагање - Планира, припрема и организује рад на часу, пушта компакт диск, проверава, контролише - Партнер је у учењу - Прати ефекте сопственог рада и рада ученика - Обезбеђује ресурсе - Развија индивидуалне способности код ученик	задатака	6. Сарадња 7. Одговорно учешће у демократском друштву 8. Одговоран однос према здрављу 9. Одговоран однос према околини 10. Естетичка компетенција
Представљање себе и других; давање основних информација о себи; давање и и тражење основних информација о другима	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Иницирање упознавања, посредовање у упознавању и представљање других особа, присутних и одсутних, усмено и писано; слушање и читање кратких и једноставних текстова којим се	- представи себе и другог; - разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих;					

	неко представља; попуњавање формулара основним личним подацима (пријава на курс, претплата на дечји часопис, налепница за пртљаг, чланска карта и слично). <i>Как тебе зовут? Меня зовут Ирина. Я Ирина. Кто это? Это Марина? Я Ирина, привет!Его зовут Виктор. Сколько ему лет? Ему 12 лет. Её зовут Анна. Очень приятно. Мне тоже. Это мой друг. Это моя подруга Лена, одноклассница. А это Зина. Она соседка. Это Анна Ивановна Иванова, учительница. Это мой двоюродный брат. Он из Белграда. Он из Сербии. Наташа из Москвы.</i> Личне заменице: <i>я, ты, он/она, они</i> (номинатив, генитив и датив), Упитне заменице и прилози: <i>кто, как, сколько.</i> Показни прилог: <i>это,</i> Генитив именица с предлогом <i>из.</i> (Интер)културни						
--	--	--	--	--	--	--	--

	садржаји: формално и неформално представљање; имена; имена по оцу, презимена и надимци; именовање сродства; именовање градова, земаља.						
Разумевање и давање једноставних упутстава и налога	Активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање налога и упутстава и реаговање на њих (комуни- кација у учioniци – упутства и налози које размењују учесници у наставном процесу, упутства за игру и слично). <i>Кто дежурный?</i> <i>Кого нет на уроке?</i> <i>Кто отсутствует?</i> <i>Открой(те)</i> <i>учебник/ рабочую тетрадь / тетрадь.</i> <i>Слушай(те) и повторяй(те)! Не кричите! Тихо!</i> <i>Выйди(те) к доске!</i> <i>Сотри(те) с доски!</i> <i>Откро- й(те)</i> <i>окно/дверь.</i> <i>Прослушай(те)</i> <i>песню!</i> <i>Прочитай(те)</i> <i>текст. Мы читали текст?</i> <i>Встань(те)!</i> <i>Садись! Садитесь!</i>	- разуме упутства и налоге и реагује на њих;					

	<i>Мы на прошлом уроке прослушали песню?</i> Заповедни начин фреквентних глагола (<i>слушать/прослуша- ть, чита- ть/прочитать, писать/написать, повторять/повтори- ть, встать, сесть...</i>), Прошло време фреквентних глагола. Интонација упитних исказа без упитне речи. (Интер)културни садржаји: поштовање основних норми учтивости, песме.						
Исказивање правила понашања	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање налога и упутстава и реаговање на њих (комуни- кација у учioniци – упутства и налози које размењују учесници у наставном процесу, упутства за игру и слично). Садржаји <i>Кто дежурный? Кого нет на уроке? Кто отсутствует?</i>	- разуме једноставна и пажљиво исказана правила понашања (сугестије, препоруке, забране) и реагује на њих, уз визуелну подршку (знакови, симболи и слично) и без ње;					

	<i>Открой(те)</i> <i>учебник/ рабочую</i> <i>тетрадь / тетрадь.</i> <i>Слушай(те) и</i> <i>повторяй(те)! Не</i> <i>кричите! Тихо!</i> <i>Выйди(те) к доске!</i> <i>Сотри(те) с доски!</i> <i>Откро- й(те)</i> <i>окно/дверь.</i> <i>Прослушай(те)</i> <i>песню!</i> <i>Прочитай(те)</i> <i>текст. Мы читали</i> <i>текст?</i> <i>Встань(те)!</i> <i>Садись! Садитесь!</i> <i>Мы на прошлом</i> <i>уроке прослушали</i> <i>песню?</i> Заповедни начин фреквентних глагола (<i>слушать/прослуша</i> <i>ть, чита-</i> <i>ть/прочитать,</i> <i>писать/написать,</i> <i>повторять/повтори</i> <i>ть, встать,</i> <i>сесть...),</i> Прошло време фреквент них глагола. Интонаци ја упитних исказа без упитне речи. (Интер)културни садржаји: поштовање						
--	--	--	--	--	--	--	--

	основних норми учтивости, песме.						
Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности Исказивање молбе, захтева и захвалности	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање кратких једноставних позива на заједничку активност и реаговање на њих, усмено или писано (позив на рођендан, журку, на игру, у биоскоп...); упућивање и прихватање /одбијање позива на заједничку активност, усмено или писано, користећи најједноставније изразе молби, захвалности, извињења. <i>Давай играть в футбол/баскетбол! Поиграем вместе? Приглашаю тебя ко мне на день рождения/вечеринку . Приходи ко мне на вече- ринку! Ты сможешь прийти ко мне на день рождения завтра в семь? Вечеринка у меня дома/в кафе. Спасибо за приглашение, я обязательно приду. К сожалению, я не смогу прийти. Извини, но я не</i>	- разуме позив и реагује на њега; - упути позив на заједничку активност; - разуме кратке и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе и захтеве; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин;					

	<i>смогу прийти. Вечеринка / день рождения, к сожалению, без меня.</i> Садашње време фреквентних глагола. Прва и друга конјугација. Заповедни начин фреквентних глагола. Акузатив и локатив именица с предлозима в/на. Дативименица с предлогом к Интонација упитних исказа без упитне речи. (Интер)културни садржаји: прикладно прихватање и одбијање позива, рођендани, прослава рођендана, игре.						
Честитање	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање кратких и једноставних устаљених израза којима се честита празник, рођендан или неки други значајан догађај; реаго- вање на упућену честитку у усменом и писаном облику; упућивање кратких пригодних	- разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих; - упуту једноставне честитке;					

	честитки у усменом и писаном облику. <i>С днём рождения! Поздравляю тебя с днём рождения! С Новым годом! С Рождеством! С Днём защитника Отечества! С Восьмым марта! Счастливо! Желаю тебе/вам всего хорошего: здоровья, сча- стья, успеха. Тебе/вам тоже всего хорошего. Поздравляю с успехом! С приездом! Добро пожаловать!</i> Садашње време фреквентних глагола. Инструментал именица с предлогом с. (Интер)културни садржаји: најзначајнији празници и начин обеле- жавања / прославе.						
Описивање живих бића, предмета, места и појава	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање краћих једноставних описа живих бића, предмета, места и појава у којима се појављују информације о	- разуме једноставан опис живих бића, предмета, места и појава; - опише жива бића, предмете и места и појаве једноставним језичким средствима;					

	спольном изгледу, појавним облицима, димензијама и осталим најједноставнијим карак- теристикама; давање кратких усмених и писаних описа живих бића, предмета, места и појава. Садржаји <i>Она высокая и стройная. У неё голубые глаза и длинные светлые волосы. Какие у тебя глаза? Какого цвета у тебя футболка? Она вкраснойрубашке. Уменяестькошка. ЕёзовутМурка.Он амале- нькая,белая.Наст олеручка.Оназелё ная. Унеёбольшой дом.Он красивый. На картинке – Москва, столица России. Это мой дом. Он большой и красивый.</i> Придеви. Род, број и слагање с именицама. Конструкције за изражавање посесивности: у+ ген. личних заменица и именица (у меня, у тебя, у неё, у него						
--	---	--	--	--	--	--	--

	у нас, у вас, у них; у Ивана, у Ирины). Присвојне заменице: мой, твой, наш, ваш, их. (Интер)културни садржаји: култура становања, однос према живој и неживој природи.						
Описивање уобичајених и тренутних активности, планова и способности	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање описа у вези са уобичајеним и тренутним активностима, плановима и способностима у породичној и школској средини; састављање порука и спискова у вези са уобичајеним и тренутним активностима, плановима и способностима Садржаји <i>Что делает Витя? Он делает уроки. Ира читает газету/журнал. Сетрѐнка ходит в садик. Саша по понедельникам ездит на тренировки по футболу. Вика и Макс помогают маме по дому. Ира встаёт обычно в восемь утра. Уроки начинаются в</i>	- разуме једноставне исказе о уобичајеним и тренутним активностима и способностима и реагује на њих; - опише и планира уобичајене и тренутне активности кратким једноставним језичким средствима; - опише шта уме/не уме да (у)ради;					

	<i>девять. Каждый день Миша гуляет с собакой. Утром мы вместе завтракаем. Папа возвра- щается с работы. Он стоит в пробке.</i> Глаголи кретања (садашње време): <i>идти/ходить, ехать/ездить, лететь/летать.</i> Садашње време фреквентних глагола. Прилози за време: <i>утром, днём, вечером.</i> (Интер)културни садржаји: радно време, разонода, живот породице						
Исказивање потреба, осета и осећања	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање исказа у вези са потребама, осетима осећањима; саопштавање потреба и осета и предлагање решења у вези с њима; усмено и писано исказивање својих осећања и (емпатично) реаговање на туђа. Садржаји <i>Мне хочется есть. Брату хочется пить. Мне холодно. Тебе сделать</i>	- разуме свакодневне исказе у вези с непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; - изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима;					

	<i>бутерброд? Налить сестре воды? У меня болит зуб. Хочешь кушать? Нет, спасибо, не хочу.</i> Безличне реченице. Глагол <i>хотеть</i>. Датив личних заменица и именица. Интонација упитних исказа без упитне речи. (Интер)културни садржаји: мимика и гестикација; употреба емотикона.						
Исказивање просторних односа и величина	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање краћих текстова у којима се на једноставан начин описују просторни односи и оријентација у простору; усмено и писа- но тражење и давање информација о сналажењу / оријентацији у простору; усмено и писано описивање просторних односа у приватном и јавном простору (соба, стан, кућа, учионица, школа, музеј, биоскоп). Садржаји <i>Где окно? На стене. Где рюкзак?</i>	- разуме једноставна обавештења о простору и оријентацији у простору и реагује на њих; - тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о оријентацији у простору; - опише непосредни простор у којем се креће;					

	<i>Под столом. Где картина? Над доской. Скажите, пожалуйста, как дойти до Большого театра? Те- атр недалеко. Идите сначала прямо, а потом налево. Слева театр.</i> Генитив, инструментал и локатив с предлозима. Прилози за правац и место: <i>прямо, налево, направо, слева, справа, недалеко, напротив.</i> (Интер)културни садржаји: јавни простор, култура становања.						
Исказивање времена (хронолошког и метеоролошког)	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање кратких текстова који се односе на тачно време, дан, месец или део дана (разглас/план вожње на аутобуској/железничког станици, аеродрому; биоскопски програм, договор за неку активност) или на метеоролошко време (тренутне или уобичајене вре-	- разуме једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену и реагује на њих; - тражи и даје кратка и једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену;					

	менске прилике); усмено и писано тражење и давање информација о времену дешавања неке активности или метеоролошким приликама. Садржаји <i>Который час?</i> <i>Пять часов. Когда ты встаёшь? Я встаю в восемь часов. Во сколько начинается первый урок? Первый урок начинается в девять. Какая погода сегодня?</i> <i>Идёт дождь. Какое сегодня число?</i> <i>Второе мая. Какая погода на улице?</i> <i>Холодно? Когда ты едеши в Россию?</i>Садашње време најфреквентнијих глагола. Садашње време у значењу будућег.Глаголи кретања: <i>идти/ходить;</i> <i>ехать/ездить.</i> Бројеви 1–20.Облици <i>час,</i> <i>часа, часов</i> уз бројеве до 12. Интонација упитних исказа без упитне речи.). (Интер)културни садржаји: клима,						
--	---	--	--	--	--	--	--

	разговорремену, географске-дестинације.						
Изражавање количине и бројева	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање једноставних исказа које садрже информације у вези са количином и бројевима (новчани износ, узраст, време, број телефона и слично); усмено и писано коришћење једноставних исказа са бројевима до 100 Садржаји <i>Сколько мальчиков, сколько девочек в классе? В классе 12 мальчиков и 15 девочек. Сколько тебе лет? Мне 15 лет. Который час? Пять часов. Две минуты. У нас в школе есть гардероб. У Виктора нет собаки.</i> Упитне заменице. Основни бројеви (1–100). (Интер)културни садржаји: друштвено окружење, путовања.	- разуме једноставне изразе који се односе на количину (број особа, животиња и предмета количина приликом куповине и сл.) и реагује на њих; - тражи и пружи основне информације у вези са количинама и бројевима; - изрази присуство и одсуство некога или нечега;					

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА: Први страни језик, Српски језик и књижевност

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам	Диференцирани задаци кроз уџбеник и радну свеску који се користи у настави
Најефикасније методе и облици рада	демонстрација; -кооперативно; -интеракција. -дијалог; -игра; -индивидуално. - фронтално -групни рад -материјал са интернета; - е-уџбеник
Избор наставних средстава	У свим разредима користе се уџбенички комплети „Орбита“, друго издање, издавачке куће Завод за уџбенике и наставна средства
Које потенцијале локалне средине ћу користити и како	/
Активности и стратегије за мотивисање ученика	Дозвољавање напредовања по сопственом темпу; рад на добрим особинама ученика; безбедна средина; самоевалуација; развијање креативности; награда и казна
Могући застоји у раду	/
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/ специфичности	/
Праћење напредовања ученика/начин, време, критеријуми праћења	Пратим темпо напредовања ученика и где је потребно задржавам се дуже од планираног или брже прелазим садржаје,; критеријуми за праћење: активност на часу, уредност при изради домаћих задатака, усвајање граматике и вокабулара, способност разумевања и преношења поруке, медијација
Остале специфичности школе које могу да утичу на остваривање наставног процеса	Рад у једној смени пружа ученицима могућност боље организације времена за учење и напредовање

СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА

Наставни предмет: Руски језик

Разред: пети

Назив наставне теме	Стандарди образовних постигнућа по нивоима		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
	Специфична предметна компетенција 1 (СПК	Специфична предметна компетенција 1 (СПК	Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1)

1) Ученици познају изговор фреквентних, понављаних и меморисаних гласова, као и неких најчешћих гласовних група. Ученици исправно пишу најчешће увежбане речи и језичке конструкције. Познају ограничени репертоар најфреквентнијих основних правила морфолошких облика и једноставних синтаксичких структура. Користе елементарне и најфреквентније речи и изразе за исказивање основних комуникативних активности у школском и ваншколском контексту. Познају основне стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју вербалне и невербалне елементе најједноставнијих порука на страном језику. Разумеју главне сличности и разлике најфреквентнијих лексичких елемената матерњег и страних језика из приватног и образовног домена. Познају основне појаве и процес које одликују свакодневну културу језика који уче, као и најзначајније личности и дела из историје и савременог доба културе језика који уче. Ученици познају и разумеју основне природне и друштвене специфичности културе страног језика који уче, основне сличности и разлике између своје и стране културе. Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2) Ученици препознају и разумеју вербалне и невербалне садржаје најједноставнијих порука на страном језику и примењују најосновније стратегије и средства комуникације, укључујући дигиталне алате. Разумеју основне појмове и једноставне информације из усмених, писаних и мултимодалних текстова у школском и ваншколском контексту и тумаче њихова експлицитна значења. За потребе информисања, забаве,	1) Ученици углавном исправно артикулишу већину гласова и гласовних група и гласовних група, уз ограничења акценатско-интонацијске природе. Ученици исправно пишу већину гласова и гласовних комбинација и познају основна правописна правила. Познају најфреквентније основне морфолошке облике и једноставније синтаксичке структуре. Користе ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање основних комуникативних активности у школском и ваншколском контексту. Познају основне стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју вербалне и невербалне елементе једноставних порука на страном језику. Разумеју главне сличности и разлике најфреквентнијих лексичких елемената матерњег и страних језика из приватног и образовног домена. Ученици поседују основна знања о разликама у свакодневном животу сопствене и културе страног језика и разумеју да су разлике последица сложености и разноликости култура. Познају и разумеју основне појаве и процес које одликују свакодневну културу језика који уче, као и најзначајније природне и друштвене специфичности културе језика који уче. Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2) Ученици препознају, разумеју и тумаче вербалне и невербалне садржаје једноставних порука на страном језику и примењују основне стратегије и средства комуникације, укључујући дигиталне алате. Разумеју важне	Ученици углавном правилно изговарају све гласове и гласовне групе, уз поштовање акценатско-интонацијске природе, уз евентуалне неправилности које не ометају комуникацију. Познају и примењују фреквентна правописна правила. Записују речи и изразе с релативно ортографском тачношћу, тако да не долази до неспоразума. Познају и користе одређени број сложенијих граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које повремено ремете комуникацију. Познају кључне стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју главне сличности и разлике фреквентнијих лексичких елемената и (морфосинтаксичких) конструкција матерњег и страних језика. Познају и разумеју релевантне сличности и разлике између своје и културе језика који уче и препознају најкритичније табуе и неспоразуме у комуникацији. Ученици поседују најопштија знања о свакодневном животу, друштву и развоју циљне културе, разумеју утицај основних природних и друштвених појава на процесе у властитој и циљној култури, као и положај земаља и заједница циљног језика у свету и њихову везу с властитом културом. Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2)
---	--	---

	естетскогдоживљаја и решавања проблема користестранијезик, прибегавајућиматерњем и другим језицимакојекористе. Уз помоћ и подршкупроналазе, селекутују, прикупљају и повезујујезичке, културолошке и друге информације из различитихизвора, укључујућитрадиционалне и савременемедије. Усвојене концепте и методе рада употребљавају у новимситуацијама, укључујућидигиталноокружење, у циљурешавања проблема и повезивањазнања из различитихшколскихсадржаја. Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3) Ученициучествују у елементарнимрецептивнимкомуникационимситуацијама, разумејунајфреквентније речи и изразе из свакодневногспорог и разговетног говора, као и најједноставнијеписанетекстове у линеарној и хипертекстуалнојформи, реализујунајосновнијевидовеписане и усменепродукције и интеракцијекоји се тичуњиховихнепосреднихискуственихдоживљаја и сфера интересовања (поздрављање, представљање, добродошлица, опраштање, захваљивање, пружање и размена основнихподатака и информација). Учениципримењујубазичнестандарде и правила интеркултурнекомуникације. На најједноставнији начин приступајуобрадиинформација и развијајуфункционалну и дигиталнуписменост и базичнестратегијеучења и рада.	појмове и једноставнеинформације из усмених, писаних и мултимодалнихтекстова у школском и ваншколском контексту и тумачењиховаексплицитназначења. За потребеинформисања, забаве, естетскогдоживљаја и решавања проблема користестранијезик, ослањајући се на знања и вештине из матерњег и других језикакојекористе. Проналазе, селекутују, прикупљају, обрађују и повезујујезичке, културолошке и друге информације из различитихизвора, укључујућитрадиционалне и савременемедије. Усвојене концепте и методе рада употребљавају у новимситуацијама, укључујућидигиталноокружење, у циљурешавања проблема и повезивањазнања из различитих области личних и образовнихинтересовања. Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3) Ученициучествују у рутинским и увежбанимрецептивнимкомуникационимситуацијама, разумејуфреквентне речи, изразе, фразе и краћеусменеисказе и једноставнетекстове на познате теме, реализујукратке и увежбаневидовеписане и усменепродукције и интеракције, уз употребупознатих и рутинских фразе и формулација (постављањепитања и давањеодговора, саопштавање и размена ограниченог спектра информација) у приватном, јавном и образовном домену. Ученициучествују у основнојинтеркултурнојкомуникацији, негујућипозитиван и отворен став премаразличитостима, препознају и избегавајунајкритичнијетабуе и неспоразуме у комуникацији. На једноставан начин приступајуобрадиинформација и развијајуфункционалну и дигиталнуписменост и основнестратегијеучења и рада.	Учениципрепознају, разумеју и тумачевербалне и невербалнесадржајеједноставнијих порука на страномјезику и процењујурелевантностјезичкихелемената у комуникативном чину. Ради остваривањакомуникативненамерепримењујукључнестратегије и средства, укључујућидигиталнеалате. Разумејупојмове, идеје и информације из усмених, писаних и мултимодалнихтекстова у школском и ваншколском контексту и разликујуњиховаексплицитна и/или имплицитна значења. За потребеинформисања, забаве, естетскогдоживљаја и решавања проблема користестранијезик, примењујући по потреби знања и вештине из матерњег и других језикакојекористе. Проналазе, селекутују, прикупљају, обрађују, класификују и повезујујезичке, културолошке и друге информације и критичкибирају различите врстеизвораукључујућитрадиционалне и савременемедије. Усвојене концепте и методе рада употребљавају у новимситуацијама, укључујућидигиталноокружење, у циљурешавања проблема и повезивањазнања у приватном и образовном домену. Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3) Ученициучествују у уобичајеним, свакодневнимрецептивнимкомуникационимситуацијама, разумејуједноставнијеписане и усменеисказе, као и краткетекстове о познатим и блискимтемама, појавама и догађајима, реализујуузрасно и искуственопримереневидовеписане и усменепродукције и интеракције (давање и тражење, тј. размена информација о личностима, догађајима, појавама, једноставноискривањееидеја и мишљења) уз успостављањезабазичног али ефикасногсоцијалног контакта. Ученициприхватајуразликекојепостојеизмеђувласти те и културејезикакојиуче и умеју да прилагодепонашањеоосновнимконвенцијама у комуникацији. Негују став отвореностипремакултуристраногјезика и поседујуосновневештине за критичкоистраживање и разумевањепојававластитекултуре и културе
--	---	--	--

			(културâ) језикакојиуче. На сврсисходан начин приступајуобрадиинформација и развијајуфункционалну и дигиталнуписменост и адекватнестратегијеучења и рада.
--	--	--	---

В) СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

ПРЕДМЕТ : САЧУВАЈМО НАШУ ПЛАНЕТУ

РАЗРЕД: 6.

БРОЈ ЧАСОВА : 36

Циљ учења слободне наставне активности Сачувајмо нашу планету јесте развијање функционалне писмености из области заштите животне средине, разумевање односа човек – природа са циљем бољег схватања света који га окружује, лакше сналажење у природном и социјалном окружењу и формирање одговорног и активног појединца у циљу разумевања и примене концепта одрживог развоја.

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ На крају програма ученик ће бити у стању да:	ТЕМЕ и кључни појмови садржаја програма
Компетенција за целоживотно учење Естетичка компетенција Решавање проблема Комуникација Сарадња Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Одговорно учешће у демократском друштву Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Одговоран однос према здрављу Одговоранодноспремаоколини	– дефинише појмове и разуме разлике између појмова географски омотач, животна средина и природна средина; – наведе примере повезаности и условљености литосфере, атмосфере, хидросфере и биосфере у оквиру географског омотача; – наведе принципе одрживог развоја; – уочи активности човека које доприносе одрживости животне средине; – уочи узрочно последичне везе између активности човека и промена у животној средини; – уочи повезаност природних, социјалних и економских фактора у очувању животне средине; – процени и упореди различите утицаје човека на потрошњу ресурса и одлагање отпада; – истражи изворе загађења у локалној средини; – анализира узроке и последице загађења у локалној средини – разврстава глобалне промене, упореди их и процени њихов утицај на животну средину – кроз решење пројектних задатака идентификује разлоге, узроке и последице емисије штетних гасова; – класификује изворе буке у локалном окружењу; – наведе и аргументује могућа решења за заштиту од буке; – класификује објекте геонаслеђа; – издвоји критеријуме за издвајање објеката геонаслеђа као репрезентативних примера геодиверзитета; – учествује у дебати о одрживом понашању у заштићеном подручја; – графички прикаже промену броја заштићених биљних и животињских врста Србије у одређеном временском периоду; – препозна на карти заштићена подручја из наше земље која имају међународни значај;	ОДРЖИВОСТ, ЖИВОТНА СРЕДИНА И УТИЦАЈ ЧОВЕКА Дефиниције географског омотача, животне средине и природне средине. Узајамна повезаност у оквиру географског омотача. Утицај човека на одрживост животне средине. Спровођење акција – заштита и одрживост животне средине. ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОДРЖИВОСТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ Глобалне промене у животној средини и њихове последице. Смањење емисија штетних гасова. Заштита од буке. Комунална хигијена (акција). Рециклажа (акција). Спровођење акција – одговоран однос према одрживости животне средине. ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА РАЗНОВРСНОСТИ НЕЖИВЕ ПРИРОДЕ Одговоран однос према геолошкој, геоморфолошкој, хидролошкој разноврсности земљишта. Геонаслеђе. Заштићена подручја. Заштићена подручја од међународног значаја. ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА РАЗНОВРСНОСТИ ЖИВОГ СВЕТА Заштићене биљке Србије. Заштићене животиње Србије. Теренска вежба: посета резервату природе. Спровођење акција – обележавање Дана планете Земље, Светског дана заштите дана вода.
	– образлаже разлоге заштите појединих биљних и животињских врста у Србији; – развија ставове и вредности о очувању животне средине кроз решавање проблема на локалитету; – формулише истраживачки задатак кроз рад у групама; – прикупи информације релевантне за истраживање; – користи ИКТ приликом прикупљања информација и	

	представљања резултата истраживања; – учествује у акцијама које су усмерене ка заштити и очувању животне средине.	
--	--	--

ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

ОДРЖИВОСТ, ЖИВОТНА СРЕДИНА И УТИЦАЈ ЧОВЕКА

Одрживи развој је реално планиран, научно осмишљен развој, реалан домаћински однос човека и друштва према животној средини, увек и свуда примерен особеностима локалне средине, њеном природном и друштвеном степену развоја, са погледом на генерације које долазе. То значи да одрживи развој представља квалитативан развој и то социо-економски и културни развој који је усклађени са условима (ограничењима) капацитета животне средине и који треба да се одвија тако да се будућим генерацијама не нарушавају услови опстанка. Приликом реализације ове теме ученици дају предлоге управљања отпадом у свом насељу, праве промотивне материјале и осмишљавају различите активности везане за ту сврху.

ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОДРЖИВОСТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Угроженост зоналних и азоналних елемената природе, деградација станишта и ареала, све већи степен загађености воде и ваздуха, стално проширивање површина под погубним облицима ерозије, сеча шума непримерена прирасту дрвне масе, заслањивање земљишта, потапање обрадивих површина водама акумулационих језера, опасности од класичног и радиоактивног отпада, све већа потрошња нафте, све чешћи шумски пожари, појаве епидемија, бројна хидрична обољења изазвана употребом загађене воде, указују на поремећаје који настају између живе и неживе природе и човека у простору. Проблем регулисања односа у систему човек – животна средина треба сагледавати као историјски изведену категорију, дакле појаву условљену развитком људског друштва и огромним размахом људског деловања на околну природу. За реализацију ове теме могу бити од користи материјали који се односе на Европски зелени појас, климатске промене и систем заштите природе, мале хидроелектране и заштићена подручја, заштиту природе и обновљиве изворе енергије итд. Ученици у групама кроз истраживачке задатке анализирају по један од утицаја човека на животну средину као и последице тих утицаја на живот људи и дају своје предлоге за одрживост животне средине у тим околностима, своје резултате представљају путем есеја, паноа, филма, стрипа или их усменим путем износе пред остале ученике.

Г) ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА

ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

БРОЈ ЧАСОВА : 36

ЦИЉ : - Олакшавање процеса адаптације на школску средину и подстицање социјалне интеграције-успостављање и развијање односа другарства и сарадње са вршњацима и одраслима;

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
1. Избор одбора одељења, представника за Одбор Заједнице ученика школе, упознавање са планом и календаром рада 2. Упознавање са кућним редом школе и доношење кућних правила понашања 3. Буквар дечијих права – однос права и одговорности 4. Доношење одељењских правила 5. У сусрет Дечјој недељи 6. Понашање ученика на часу и ваншколским	- Упознавање ученика са дечијим правима и обавезама. - Упознавање са Правилницима Установе - Успостављање и развијање односа другарства и сарадње са вршњацима и одраслима. -Подстицање дечијих интересовања, питања, идеја и одговора у вези са појавама, процесима и ситуацијама у окружењу.	- Кооперативна - Интерактивна - Перцептивне - Амбијентално учење - Цртање - Певање - Презентација	- Фотографије - Сlike -Постери -Плакати - Краћи текстови - Правилници Установе - Буквар дечијих права

активностима 7. Хумани односи међу људима 8. Шта је све насиље 9. Како реагујемо на насиље 10. Писана и неписана правила 11. Како се доносе правила 12. Наша су правила 13. Та тешка реч извини 14. Редесинисање одељењских правила и договор о реституцији 15. Другарство и пријатељство је . . . 16. Шта кажем и како ме разумеју * 17. Методе учења за побољшање успеха 18. Свети Сава – српски просветитељ 19. Колико се познајемо са родитељима 20. Школа без насиља : Правилна комуникација 21. Дан љубави – прва заљубљеност. 22. Понашање у позоришту, биоскопу . . 23. Разговор и решавање актуелних проблема у одељењу 24. Моје место моћи 25. Сарадња у групи 26. Интересовања и избор занимања 27. Светски дан здравља – здравље је . . . 28. Болести зависности – пушење* 29. Поштујмо достојанство личности другог пола 30. Остваривање увида у редовност похађања наставе 31. Највише волим да учим на следећи начин . . . 32. Шта читам кад не учим 33. Чистоћа школе и школског дворишта 34. Кад је неко у невољи ја . . . 35. Ове школске године научио сам 36. Анализа рада наше одељењске заједнице и договор о раду у следећој школској години	- Подстицање и развијање истраживачких активности деце. -Подстицање учачања једноставних узрочно-последичних веза, појава и процеса, слободног исказивања својих запажања и предвиђања. - Развијање одговорног односа према себи и окружењу и уважавање других. - Упознавање са психофизичким променама у пубертету - Подстицање социјалног сазнања, разумевања и прихватања међусобних разлика. - Подстицање групног рада, споразумевања и сарадње. - Развијање комуникативне способности са вршњацима и одраслима. - Развијање креативног истраживања. - Подстицање и оспособљавање за активну партиципацију у животу школе при чему је битно да све што ученици раде, раде из унутрашње, позитивне мотивације, а не због принуде и послушности засноване на страху.	- Радионице - Демонстрација (показивање) - Разговор - Учење по моделу - Истраживање - Израда плаката	- Дидактички материјали
--	---	--	--------------------------------

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
- Српски језик и књижевност	- Слуша - Дискутује - Посматра - Учествује у интерактивном раду - Упореджује	- Планира - Ораганизује - Бира садржаје - Усмерава - Реализује - Преноси информације	- Ученици - Наставници - Родитељи - Природна и друштвена средина - Предмети из окружења	- Српски језик - Ликовна култура - Музичка култура

- Верска настава	- Процењује - Сарађује - Креира - Истражује	- Даје упутства - Мотивише - Омогућава примену наученог - Формира групе - Упознаје индивидуалне способности ученика - Прати ефекте сопственог рада - Прати ефекте рада ученика - Води циљни разговор - Координира	- Искуство ученика - Дидактички материјал - Стручна литература - Окружење	- Верска настава - Физичко васпитање - Здравствено васпитање - Биологија - Историја - Географија
------------------	--	---	--	---

ДОДАТНА НАСТАВА

ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ - ДОДАТНА НАСТАВА

РАЗРЕД: 6.

ЦИЉ: Продубљивање и проширивање знања из свих или само појединих програмско-тематских подручја редовне наставе (књижевност, језик, култура изражавања, филмска и сценска уметност). За додатни рад опредељују се ученици V разреда изнадпросечних способности и посебних интересовања за наставу српског језика. Подстицање на стваралачки рад и упућивање на самостално коришћење различитих извора сазнања. Образовни стандард за додатну наставу је напредни ниво.

ТЕМА / САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
Књижевност Језик Језичка култура	користи књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима и повезује их са новим делима која чита истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; чита са разумевањем различите врсте текстова и коментарише их, у складу са узрастом; разликује народну од ауторске књижевности и одлике књижевних родова и основних књижевних врста; разликује основне одлике стиха и строфе – укрштену, обгрљену и парну риму; слободни и везани стих; рефрен; тумачи мотиве (према њиховом садејству или контрастивности) и песничке слике у одабраном лирском тексту; локализује књижевна дела из обавезног	Интерактивна Монолог Дијалог Перцептивне Демонстрација Учење по моделу Учење путем открића Решавање проблема кроз реалне ситуације Трагање за одговорима Методe писаних радова -Пројектна настава	Мултимедијална средства Правопис Речници Језички приручници - фломастери

	школског програма; разликује етапе драмске радње; разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта; разликује облике казивања (форме приповедања); идентификује језичко-стилска изражајна средства и разуме њихову функцију; анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста; – уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама: физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким разликује хумористички од ироничног и сатиричног тона књижевног дела; критички промишља о смислу књижевног текста и аргументовано образложи свој став; доведе у везу значење пословица и изрека са идејним слојем текст препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину; одреди врсте непроменљивих речи у типичним случајевима разликује граматички и логички субјекат; разликује сложени глаголски предикат примени основна правила конгруенције у реченици; доследно примени правописну норму; – говори на задату тему поштујући књижевнојезичку норму;		
--	---	--	--

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
- Историја - Ликовна култура - Музичка култура - Географија - Веронаука - Страни језици	- Слуша - Пише - Говори - Описује - Гледа - Измишља - Размишља	- Планира - Ораганизује - Бира садржаје - Реализује - Објашњава - Демонстрира - Даје упутства - Обезбеђује ресурсе - Партнер у учењу - Прати ефекте сопственог рада и рада ученика	- Природна и друштвена средина - Наставни средства	- Ученици - Наставници - Родитељи - педагог

ПРЕДМЕТ : енглески језик (додатна настава)

РАЗРЕД: шести

ЦИЉ : Циљ наставе страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писану и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

ТЕМЕ / САДРЖАЈИ	ЗАДАЦИ	ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
Комуникативне функције Интеркултурни садржаји	- надоградња исхода који се остварују у оквиру редовне наставе и допринос развоју међупредметних исхода - унапређивање различитих способности - унапређивање различитих врста писмености (језичке, медијске, културне, научне...);	демонстрација; -кооперативно; -интеракција. -дијалог; -игра; -индивидуално. - фронтално -групни рад	материјал са интернета

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
	Активно слуша, повезује појмове, чита, доноси логичке закључке, преписује, бележи, разговара, развија логичко размишљање, изводи закључке, сарађује у пару и групи...	Објашњава, обезбеђује материјал, усмерава интеракцијски однос у учioniци, помаже, похваљује, мотивише ученике на рад, надгледа, исправља..		Предметни наставник

ПРЕДМЕТ: Географија

РАЗРЕД: 6.

ЦИЉ: Додатни рад је планиран за заинтересоване и талентоване ученике, за стицање знања већег обима, израду и представљање презентација географских појава и процеса, размену мишљења и извођење закључака о географским одликама различитог типа.

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
1.Становништво, насеља, привреда 2. Регионална географија Европе	Да ученици стекну проширена знања из области друштвене географије и регионалне географије Европе	Монолошка, дијалогска, комбинована	Географска карта, пројектор, фотографије

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
Историја, статистика, социологија, етнологија	посматрају, -разговарају, -описују, -упоређују - уочавају - закључују - препознају	-упућује - подстиче на размишљање, логичко закључивање и упоређивање - подстиче на радозналост и самостални рад - одговара на питања		Наставник историје Наставник математике

ПРЕДМЕТ : руски језик (додатна настава)

РАЗРЕД: шести

ЦИЉ : Циљ наставе страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писану и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

САДРЖАЈИ	ЗАДАЦИ	ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
Комуникативне функције Интеркултурни садржаји	- надоградња исхода који се остварују у оквиру редовне наставе и допринос развоју међупредметних исхода - унапређивање различитих способности - унапређивање различитих врста писмености (језичке, медијске, културне, научне...);	демонстрација; -кооперативно; -интеракција. -дијалог; -игра; -индивидуално. - фронтално -групни рад	материјал са интернета

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		

	Активно слуша, повезује појмове, чита, доноси логичке закључке, преписује, бележи, разговара, развија логичко размишљање, изводи закључке, сарађује у пару и групи...	Објашњава, обезбеђује материјал, усмерава интеракцијски однос у учионици, помаже, похваљује, мотивише ученике на рад, надгледа, исправља..		предметни наставник
--	---	--	--	------------------------

ПРЕДМЕТ : Физика – додатна настава

РАЗРЕД: 6

ЦИЉ : Циљ додатне наставе је да омогући обдареним и талентованим ученицима да прошире и да продубе своја знања и вештину из неких наставних области и предмета у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења и да доприносе њиховом оспособљавању за даље самообразовање.

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
Кретање Број часова: 4	Ученик повезује и примењује стечена знања о кретању и величинама које карактеришу кретање да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских)	Дијалогска и илустративно-демонстрациона	- табла - креда - збирка припремних задатака за такмичења из физике - геометријски прибор
Сила Број часова: 4	Ученик повезује и примењује стечена знања о кретању и величинама које карактеришу кретање да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских)		
Мерење Број часова: 4	Ученик повезује и примењује стечена знања о мерењу различитих физичких величина различитим мерним инструментима, записује резултате мерења, изводи закључке и долази до решења сложених задатака		
Маса и густина Број часова: 3	Ученик повезује и примењује стечена знања о маси физичких тела, инертности и густини, изводи огледе, записује резултате мерења, дискутује, изводи закључке и долази до решења сложених задатака		
Притисак Број часова: 3	Ученик повезује и примењује стечена знања о различитим примерима притиска тела (притисак		

	чврстих тела, хидростатички притисак и атмосферски), изводи огледе, записује резултате мерења, дискутује, изводи закључке и долази до решења сложених задатака		
--	--	--	--

ПРЕДМЕТ: Биологија –додатна настава

РАЗРЕД: 6.

ЦИЉ : Додатна настава се организује за ученике који показују веће интересовање и жељу за новим сазнањима која превазилазе оквире предвиђене планом и програмом, са циљем повезивања и примене научеог у свакодневном животу.

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
- Грађа људског тела: хијерархијски низ од организма до ћелије. - Једноћелијски организми. - Удруживање ћелија у колоније. - Вишећелијски организми: примери гљива, биљака и животиња. - Разлике у грађи биљака, гљива и животиња и начину функционисања, као и сличности и разлике у обављању основних животних процеса. - Откриће ћелије и микроскопа. - Разлика између бактеријске, биљне и животињске ћелије. - Ћелијско дисање, стварање енергије, чињенице о фотосинтези. - Еколошке нише, адаптације, животне форме, трофички односи (ланци исхране). - Абиотички и биотички фактори. Значај абиотичких и биотичких фактора. - Антропогени фактор и облици загађења. - Угрожавање живих бића и њихова заштита. -Пренос наследног материјала. - Наследне особине (веза између гена и особина, утицај спољашње средине). - Индивидуална варијабилност. - Природна селекција на одабраним примерима. Вештачка селекција. - Значај гајених биљака и припитомљених животиња за човека. - Постанак живота на Земљи (прве ћелије без једра, постанак ћелија са једром и појава вишећелијске грађе). - „Дрво живота“ (заједничко порекло и основни принципи филогеније, сродност и сличност). - Организми без једра. - Организми са једром. -Положај основних група једноћелијских и вишећелијских организама на „дрвету живота”.	- повеже грађу и животне процесе. - користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање готових и самостално израђених препарата; - групише организме према особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи; - користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. - табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени. -повеже грађу и животне процесе. - користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање готових и самостално израђених препарата; - групише организме према	Дијалогска, монолошка, демонстративна, илустративна, групни рад, рад у паровима, теренски рад.	Свеска, прибор за писање, прибор за бојење, лупа, уџбеник за шести разред.

- Обољења која изазивају, односно преносе бактерије и животиње. - Бактерије и антибиотици. - Пuteви преношења заразних болести. - Повреде и прва помоћ: повреде коже, убоди инсеката и других бескичмењака, тровање храном, сунчаница, топлотни удар. - Превенција и понашање у складу са климатским параметрима. - Последице болести зависности (алкохолизам).			особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи; - користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање готових и самостално израђених препарата; - повеже еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом; - групише organisme према особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи; - одреди положај непознате врсте на „дрвету живота“, на основу познавања општих карактеристика једноћелијских и вишећелијских организама; - одржава хигијену у циљу спречавања инфекција; - доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; - збрине површинске озледе коже, укаже прву помоћ у случају убода инсеката, сунчанице и топлотног удара и затражи лекарску помоћ кад процени да је потребна; - повеже узроке нарушавања животне средине са последицама по животну средину и људско здравље и делује личним примером у циљу заштите животне средине;		
ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)			АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученици	б) Наставник			

Чувари природе Географија Физика	Слушају, питају, закључују, пишу, цртају и обележавају цртеже, решавају задатке, користе литературу...	Учи ученике да примењују стечена знања. Објашњава појаве у природи. Повезује теорију са праксом. Развија партнерски однос код ученика кроз рад у пару. Упућује ученике на истраживачки рад. Подстиче ученике да повезују стечена знања из свих предмета.	- Ученици - Наставници - Искуство ученика - Родитељи - Природна и друштвена средина	- Ученици - Наставници - Родитељи - Педагог
--	--	---	--	--

ПРЕДМЕТ: Математика – додатна настава

РАЗРЕД: 6.

ЦИЉ : Подстаћи ученике на продубљивање и проширивање математичких знања, развијање логичког и критичког мишљења, самосталности у решавању сложенијих математичких задатака и припрему за такмичења, уз неговање интересовања и позитивног става према математици.

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
- Скуп целих бројева, Апсолутна вредност броја, Упоредивање целих бројева, Сабирање и одузимање целих бројева, Множење и дељење целих бројева - Појам троугла; Збир углова у троуглу; Однос страница и углова у троуглу; Неједнакост троугла; Увод у геометријске конструкције; Конструкција троуглова; Подударност троуглова; Ставови подударности троуглова; Примена ставова подударности троуглова - Скуп рационалних бројева; Упоредивање рационалних бројева; Децимални запис рационалног броја; Сабирање и одузимање рационалних бројева; Множење и дељење рационалних бројева; Једначине и неједначине с рационалним бројевима; Правоугликоординатни систем; Директна и обрнута пропорционалност; Пропорције; График зависности међу величинама; Графички приказ података - Појам четвороугла; Збир углова четвороугла; Паралелограм; Правоугаоник, ромб и квадрат;	Ученик разуме појам целих бројева и препознаје њихову поделу на природне, нулу и негативне бројеве. Примењује представу целих бројева на бројевној прави. Ученик дефинише апсолутну вредност целог броја и израчунава је за дате бројеве. Разуме значај апсолутне вредности у контексту удаљености на бројевној прави. Ученик упоређује целе бројеве користећи бројевну праву и симболе $<$, $>$, $=$. Примењује правила упоређивања у решавању практичних задатака. Ученик примењује правила за сабирање и одузимање целих бројева са различитим предзнацима. Решава задатке који укључују сабирање и одузимање уз разумевање утицаја предзнака.	- Монолошка - Дијалока - Демонстративна - Илустративна	- Школска табла и маркери у више боја - Уџбеник и збирка задатака - Радни листићи - Геометријски прибор по потреби - Модели и макете

Конструкција паралелограма; Операције са векторима; Трапез; Конструкција трапеза; Делтоид - Мерење површине; Површина паралелограма; Површина троугла; Површина трапеза; Површина четвороугла чије судијаоналеузајамно пор малне;	Ученик познаје и примењује правила множења и дељења целих бројева, укључујући рад са предзнацима. Решава задатке који укључују множење и дељење са позитивним и негативним бројевима. Ученик дефинише троугао као геометријску фигуру са три странице и три угла. Именује основе елементе троугла: странице, углове, теме. Ученик зна да је збир унутрашњих углова троугла 180°. Примењује ову чињеницу у рачунању непознатог угла у троуглу. Ученик препознаје и објашњава однос између дужина страница и величине супротних углова. Примењује овај однос у једноставним геометријским задацима. Ученик зна и примењује неједнакост троугла: збир дужина било које две странице већи је од дужине треће стране. Проценује могућност конструисања троугла са датим дужинама. Ученик користи основни геометријски прибор (лењир, шестар, угломер) за мерење и цртање. Разуме основне принципе прецизне конструкције геометријских облика. Ученик изводи конструкцију троугла по датим елементима (странама и/или угловима) уз помоћ наставника. Применjuje поступке за прецизно цртање. Ученик дефинише појам подударности троуглова. Уочава које елементе треба упоредити да би се утврдила подударност. Ученик разликује и примењује		
---	--	--	--

	основне ставове подударности (ССС, СУС, УСУ). Препознаје примену ставова у доказима и задацима. Ученик решава једноставне геометријске задатке и доказе користећи ставове подударности. Примењује подударност троуглова у практичним ситуацијама. Препознаје рационалне бројеве као разломке и децималне записе. Представља рационалне бројеве на бројевној прави. Упоредије рационалне бројеве користећи бројевну праву и знакове $<$, $>$, $=$. Правилно пореди рационалне бројеве са позитивним и негативним предзнацима. Претвара разломак у децимални запис и обрнуто. Препознаје коначан и периодичан децимални запис. Примењује правила за сабирање и одузимање рационалних бројева са истим и различитим предзнацима. Решава једноставне задатке који укључују сабирање и одузимање. Примењује правила множења и дељења рационалних бројева, укључујући рад са негативним бројевима. Решава задатке са рационалним бројевима у контексту. Решава једноставне линеарне једначине и неједначине са рационалним бројевима. Проверава исправност решења убацивањем у почетни израз. Препознаје и црта правоугли координатни систем. Одређује и бележи координате тачака у првом координатном систему. Објашњава појмове директне и обрнуте пропорционалности на примерима. Решава једноставне задатке у		
--	--	--	--

	вези са пропорционалношћу. Препознаје и формира пропорције. Решава пропорције применом крстног множења. Препознаје зависност између величина у табелама и текстуалним описима. Прави график у правоуглом координатном систему на основу датака. Чита и тумачи податке са стубичастих, линијских и круговних дијаграма. Самостално прави графички приказ података. Препознаје и дефинише појам четвороугла као геометријске фигуре са четири странице. Објашњава да је збир унутрашњих углова четвороугла 360° и примењује то својство у једноставним задацима. Препознаје и описује основна својства паралелограма, укључујући паралелне и једнаке супротне странице и углове. Разликује и именује правоугаоник, ромб и квадрат, наводећи њихова својства. Изводи конструкцију паралелограма користећи основни геометријски прибор (лењир, шестар). Разуме појам вектора као усмерене дужи и изводи самостално основне операције са векторима (збир и разлика вектора) у једноставним примерима. Препознаје и описује трапез и његова својства, укључујући основе и висину. Конструише трапез према датим елементима уз коришћење геометријског прибора. Препознаје делтоид, описује његова својства и разликује га од осталих четвороуглова. Разуме појам мерења површине и		
--	---	--	--

	користи основне јединице мерења површине (cm^2, m^2 и сл.). Израчунава површину паралелограма примењујући формулу Израчунава површину троугла користећи формулу Израчунава површину трапеца применом формуле Израчунава површину четвороугла чије су дијагонале узајамно нормалне по формули		
--	---	--	--

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
Корелација додатне наставе из математике подстиче међупредметно повезивање, развија функционално знање и повећава мотивацију ученика, јер се математика не посматра изоловано, већ као алат у другим областима.	-Активно праћење објашњења и постављање питања за боље разумевање градива. -Решавање задатака и вежби прилагођених нивоу свог знања и могућности. -Понављање и утврђивање основних појмова и поступака. -Рад у пару или мањој групи ради размене знања и помоћи. -Вођење записника (радна свеска, белешке) као подлоге за учење. -Коришћење додатних материјала (радни листови, дигитални алати) у настави и вежбању. -Самостално вежбање задатака и	Прилагођавање наставних садржаја и метода рада потребама и нивоу ученика. Објашњавање сложенијих појмова једноставан и приступачан начин. Пружање индивидуалне подршке и праћење напретка сваког ученика. Креирање и одабира адекватних радних материјала (задаци, примери, визуелна средства). Подстицање активног учења и мотивације ученика кроз похвалу и охрабрење. Организација рада у групама и паровима када је то корисно за боље разумевање. Сарадња са колегама, родитељима и стручном службом ради боље подршке ученицима.	-Школска табла и маркери у више боја -Уџбеник и збирка задатака -Радни листићи -Геометријски прибор по потреби -Модели и макете	- Наставници из других предмета - Одељенски старешина - Педагог - Родитељи

	припрема за провере уз подршку наставника.			
--	--	--	--	--

ДОПУНСКА НАСТАВА

ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ – ДОПУНСКА НАСТАВА

РАЗРЕД: 6.

ЦИЉ : Да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу .

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
Књижевност Језик Језичка култура	– чита са разумевањем; парафразира прочитано и описује свој доживљај – одреди род књижевног дела и књижевну врсту; – прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера; – разликује ауторску приповетку од романа; – анализира структуру лирске песме (строфа, стих, рима); – уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње; – разликује заплет и расплет као етапе драмске радње; – разликује облике казивања; – увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике; – анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, служећи се аргументима из текста; – уочава хумор у књижевном делу; – живота и догађаје у прошлости	- Интерактивна - Монолог - Дијалог - Перцептивне - Демонстрација - Учење по моделу - Учење путем открића - Решавање проблема кроз реалне ситуације - Трагање за одговорима - Методe писаних радова -Пројектна настава	- Мултимедијална средства - Правопис - Речници - Језички приручници - фломастери

	описане у књижевним делима; – повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; – препозна делове речи у вези са њиховим грађењем; текст; – повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; – препозна делове речи у вези са њиховим грађењем; – разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора; – разликује врсте гласовних промена у једноставним примерима и примењује књижевнојезичку норму; – одреди врсте и подврсте заменица, као и њихов облик; – препознаје глаголска времена и употребљава их – разликује реченице по комуникативној функцији; – доследно примењује правописну норму; – разликује и гради аугментативе и деминутиве; – драматизује одломак одабраног књижевноуметничког текста; – говори јасно – изражајно чита обрађене књижевне текстове.		
--	--	--	--

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
Страни језици Историја Географија Музичка култура Ликовна култура Грађанско васпитање Верска настава	Слушање - читање - Писање Описивање - Гледање Измишљање Размишљање Рецитовање Причање, препричавање	- Планира - Ораганизује - Бира садржаје - Реализује - Објашњава - Демонстрира - Даје упутства - Обезбеђује ресурсе - Партнер у учењу	Ученици Наставници Родитељи Учионица Дидактичка средства Уџбеници - Искуство ученика - Икт	Ученици Наставници Родитељи - Друштвена средина

	и описивање. - Користи изворе информација	- Прати ефекте сопственог рада и рада ученика		
--	--	---	--	--

ПРЕДМЕТ : енглески језик (допунска настава)

РАЗРЕД: шести

ЦИЉ : Циљ наставе страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писану и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

САДРЖАЈИ	ЗАДАЦИ	ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
Комуникативне функције Интеркултурни садржаји	Пружање додатне подршке ученицима који имају мањих потешкоћа са савлађивањем градива на часовима редовне наставе	демонстрација; -кооперативно; -интеракција. -дијалог; -игра; -индивидуално. - фронтално -групни рад	материјал са интернета

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
	Активно слуша, повезује појмове, чита, доноси логичке закључке, преписује, бележи, разговара, развија логичко размишљање, изводи закључке, сарађује у пару и групи...	Објашњава, усмерава интеракцијски однос у учионици, помаже, похваљује, мотивише ученике на рад, надгледа, исправља..		предметни наставник

ПРЕДМЕТ : Руски језик (допунска настава)

РАЗРЕД: шести

ЦИЉ : Циљ наставе страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писану и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

САДРЖАЈИ	ЗАДАЦИ	ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
Комуникативне функције Интеркултурни садржаји	Пружање додатне подршке ученицима који имају мањих потешкоћа са савлађивањем градива на часовима редовне наставе	демонстрација; -кооперативно; -интеракција. -дијалог; -игра; -индивидуално. - фронтално -групни рад	материјал са интернета

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
	Активно слуша, повезује појмове, чита, доноси логичке закључке, преписује, бележи, разговара, развија логичко размишљање, изводи закључке, сарађује у пару и групи...	Објашњава, усмерава интеракцијски однос у учионици, помаже, похваљује, мотивише ученике на рад, надгледа, исправља..		предметни наставник

ПРЕДМЕТ : Физика – допунска настава

РАЗРЕД: 6

ЦИЉ : Циљ допунске наставе је надокнадити губитке у знању и оспособити ученика за успешно учење у склопу редовне наставе.

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
Кретање Број часова: 4	Ученик уме да : препозна величине које карактеришу кретање; зна шта је брзина и која је њена мерна јединица	Дијалогска и илустративно-демонстрациона	- табла - креда -уџбеник - збирка задатака

Сила Број часова: 4	Ученик на основу узајамног деловања тела схвата силу као меру узајамног деловања, која се мери динамометром и зна њену мерну јединицу		
Мерење Број часова: 4	Ученик зна : мерење физичких величина: дужине, времена и запремине; зна уређаје за њихово мерење и њихове мерне јединице		
Маса и густина Број часова: 3	Ученик је добио преставу о маси; зна уређај за мерење масе и њене мерне јединице; уме да израчуна густину и зна мерну јединицу густине		
Притисак Број часова: 2	Ученик зна да израчуна притисак и зна његову мерну јединицу; зна Паскалов закон; зна шта је атмосферски и хидростатички притисак		

ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА – ДОПУНСКА НАСТАВА

РАЗРЕД: 6

ЦИЉ: Омогућити ученицима који имају потешкоће у савладавању математичких садржаја да кроз прилагођене методе и индивидуализован приступ, развију основна математичка знања и вештине, савладају наставне јединице које нису у потпуности разумели у редовној настави и стекну сигурност у примени основних математичких поступака.

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
- Скуп целих бројева, Апсолутна вредност броја, Упоредивање целих бројева, Сабирање и одузимање целих бројева, Множење и дељење целих бројева - Појам троугла; Збир углова у троуглу; Однос страница и углова у троуглу; Неједнакост троугла; Увод у геометријске конструкције; Конструкција троуглова; Подударност троуглова; Ставови подударности троуглова; Примена ставова подударности троуглова - Скуп рационалних бројева; Упоредивање рационалних бројева; Децимална запис рационалног броја; Сабирање и	Ученик препознаје и правилно записује елементе скупа целих бројева. Разуме положај целих бројева на бројевној прави. Разликује природне, нула и негативне бројеве у оквиру скупа целих бројева. Ученик одређује апсолутну вредност датог целог броја. Разуме везу између броја и његове апсолутне вредности. Примењује апсолутну вредност у једноставним задацима и поређењима.	- Монолошка - Дијалока - Демонстративна - Илустративна	- Школска табла и маркери у више боја - Уџбеник и збирка задатака - Радни листићи - Геометријски прибор по потреби - Модели и макете

одузимањерационалнихбројева; Множење и дељењерационалнихбројева; Једначине и неједначинесарационалнимбројевима; Правоугликоординатнисистем; Директна и обрнутапропорционалност; Пропорције; Графикзависностимеђувеличинама; Графичкиприказподатака - Појамчетвороугла; Збиругловачетвороугла; Паралелограм; Правоугаоник, ромб и квадрат; Конструкцијепаралелограма; Операцијесавекторима; Трапез; Конструкцијатрапеза; Делтоид - Мерењеповршине; Површинапаралелограма; Површинатроугла; Површинатрапеза; Површиначетвороуглачигесудијаоналеузајамнонормалне;	Ученик упоређује целе бројеве користећи бројевну праву. Препознаје који је број већи, мањи или једнак у поређењу са другим целим бројем. Тачно користи знакове $<$, $>$, $=$ у упоређивању. Ученик разуме и примењује правила за сабирање и одузимање целих бројева. Решава једноставне задатке са сабирањем и одузимањем целих бројева уз подршку. Уочава утицај предзнака бројева на резултат. Ученик примењује правила множења и дељења целих бројева (знакови резултата). Тачно решава задатке који укључују множење и дељење целих бројева уз појашњење. Разуме основну разлику у поступању са бројевима различитог предзнака. Ученик препознаје троугао као геометријску фигуру са три странице и три угла. Разликује врсте троуглова према дужини страница и величини углова. Ученик зна да је збир унутрашњих углова у троуглу 180°. Примењује ово својство у једноставним задацима за израчунавање непознатог угла. Ученик уочава везу између дужине странице и величине наспрамног угла (већа страница – већи угао). Примењује ово знање у једноставним логичким задацима и поређењима. Ученик зна да је збир дужи било које две странице увек већи од дужине треће странице. Проверава да ли се дате три дужи могу користити за конструисање троугла.		
--	--	--	--

	Ученик правилно користи основни геометријски прибор (лењир, троугао, шестар). Разуме основне поступке мерења и прецизног цртања. Ученик конструише троугао по датим елементима уз подршку наставника. Примењује поступке конструкције у задацима са познатим страницама и/или угловима. Ученик разуме појам подударности као „једнакости облика и величине“. Уочава да подударни троуглови имају једнаке одговарајуће странице и углове. Ученик разликује основне ставове подударности троуглова (ССС, СУС, УСУ). У једноставним примерима препознаје који став важи. Ученик примењује ставове подударности за доказивање подударности два троугла у једноставним задацима. Решава основне проблемске задатке уз примену познатих ставова. Ученик препознаје рационалне бројеве као разломке и децималне записе. Разликује рационалне од природних и целих бројева. Представља рационални број на бројевној прави. Ученик пореди рационалне бројеве помоћу бројевне праве или уједначавањем именилаца. Правилно користи знакове $<$, $>$, $=$. Ученик претвара разломак у децимални запис и обрнуто. Разуме и препознаје коначан и периодичан децимални запис. Ученик примењује основна правила за сабирање и одузимање рационалних		
--	--	--	--

	бројева. Тачно решава једноставне задатке уз појашњење. Ученик множи и дели рационалне бројеве по правилима. Примењује поступке у једноставним задацима из свакодневног живота. Ученик решава једноставне линеарне једначине и неједначине са једном непознатом. Проверава тачност решења убацивањем у почетни израз. Ученик препознаје и црта правоугли координатни систем. Одређује координате тачке и уцртава тачку према датим координатама. Ученик разуме појам директне и обрнуте пропорционалности кроз примере. Решава једноставне задатке применом односа пропорционалности. Ученик препознаје и формира пропорцију. Решава једноставне пропорције применом унакрсног множења. Ученик препознаје зависност величина у табели или у тексту задатка. Представља податке на графику у правоуглом координатном систему. Ученик чита и тумачи податке са стубичастог или круговног дијаграма. Самостално или уз подршку прави једноставан графички приказ (табела, дијаграм). Ученик препознаје четвороугао као геометријску фигуру са четири странице. Именује странице, углове и темена четвороугла. Разликује конвексне и		
--	---	--	--

	неконвексне четвороуглове у једноставним примерима. Ученик зна да је збир унутрашњих углова у сваком четвороуглу 360°. Примењује ово својство у једноставним задацима за израчунавање непознатих углова. Ученик препознаје паралелограм и наводи његова основна својства (паралелне стране, једнаки наспрамни углови). Разликује паралелограм од осталих четвороуглова. Ученик разликује правоугаоник, ромб и квадрат на основу својстава страница и углова. Препознаје заједничка и различита својства ових фигура. Препознаје ове фигуре у цртежу и примењује их у једноставним задацима. Ученик конструише паралелограм по датим елементима уз подршку (нпр. две странице и угао). Тачно користи лењир и угломер у поступку конструкције. Ученик разуме појам вектора као усмерене дужи. Разликује смер, дужину и праву вектора. Примењује правило троугла и паралелограма за сабирање вектора у једноставним примерима (уз подршку). Ученик препознаје траpez и разликује га од других четвороуглова. Разликује равнобок и правоугли траpez и описује њихова својства. Уочава паралелне и непаралелне странице. Ученик црта траpez по датим		
--	--	--	--

	елементима (две основе и висина, или основе и углови). Правилно користи прибор за геометријску конструкцију уз подршку. Ученик препознаје делтоид у цртежу на основу особина (две једнаке странице уз један угао). Разуме основна својства делтоида: симетрална дијагонала, једнаки суседни кракови. Ученик разуме појам површине као дела равни ограниченог линијом. Разликује јединице за мерење површине и претвара их (нпр. cm^2, m^2, dm^2). Примењује поступак мерења површине једноставних фигура (правоугаоник, квадрат) уз подршку. Ученик препознаје базу и висину паралелограма. Зна и примењује формулу за израчунавање површине паралелограма: $P = a \times h$. Решава једноставне задатке применом формуле, уз појашњење појмова. Ученик зна формулу за површину троугла: $P = (a \times h) / 2$. Разуме улогу базе и висине у формули. Решава једноставне задатке са целим бројевима, уз подршку. Ученик препознаје основе и висину трапеза. Зна и примењује формулу за површину трапеза: $P = (a + b) \times h / 2$. Решава задатке у којима су дате све потребне димензије. Ученик зна да је површина таквог четвороугла: $P = (d_1 \times d_2) / 2$. Примењује формулу у једноставним задацима где су		
--	---	--	--

	дате дијагонале. Уочава да се четвороугао може поделити на два једнакокрака троугла.		
--	---	--	--

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
Корелација допунске наставе из математике подстиче међупредметно повезивање, развија функционално знање и повећава мотивацију ученика, јер се математика не посматра изоловано, већ као алат у другим областима.	-Активно учествује у раду, поставља питања и тражи појашњења за нејасне садржаје. -Решава задатке прилагођене свом нивоу знања уз вођство наставника. -Сарађује са наставником и другим ученицима кроз рад у пару или мањој групи. -Поново пролази кроз основне појмове и поступке који нису у потпуности усвојени. -Води свеску за допунску наставу и користи је за вежбу и утврђивање. -Примењује научено у новим и сличним задацима, уз постепено повећање самосталности.	- Идентификује ученике којима је потребна додатна подршка и планира активности у складу са њиховим потребама. -Прилагођава наставни садржај и задатке у складу са њиховим предзнањем ученика. -Користи различите методе и визуелна средства за појашњавање апстрактних појмова. -Прати напредак ученика и прилагођава темпо и начин рада. -Подстиче ученика на активно учење и самопоуздање кроз похвалу и охрабрење. -Сарађује са одељењским старешином, родитељима и другим наставницима ради додатне подршке ученику.	-Школска табла и маркери у више боја -Уџбеник и збирка задатака -Радни листићи -Геометријски прибор по потреби -Модел и макете	- Наставници из других предмета - Одељењски старешина - Педагог - Родитељи

ПРЕДМЕТ: ГЕОГРАФИЈА– ДОПУНСКА НАСТАВА
РАЗРЕД:6

Садржај програма	Број часова	Начин и поступак остваривања програма	Активности у образовно-васпитном раду
СТАНОВНИШТВО, НАСЕЉА, ПРИВРЕДА	1	-представља методом демонстрације становништво и привреду на Земљи	-бележе земље са најмаљим и највећим бројем становништва
РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ	2	-методом разговора упознати са поделом Европе на регије и политичку поделу регија.	- показују на карти државе и главне градове Европе

ПРЕДМЕТ : Биологија – допунска настава

РАЗРЕД: Шести

ЦИЉ : Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
- Грађа живих бића – спољашња и унутрашња. - Грађа људског тела. - Једноћелијски организми. - Основне животне функције на нивоу организма. - Разлике у грађи биљака, гљива и животиња и начину функционисања. - Основна грађа ћелије. - Разлика између бактеријске, биљне и животињске ћелије. - Ћелијско дисање, стварање енергије, основне чињенице о фотосинтези. - Еколошке нише, адаптације, животне форме, трофички односи (ланци исхране). - Абиотички и биотички фактори. Значај абиотичких и биотичких фактора. Антропогени фактор и облици загађења. - Угрожавање живих бића и њихова заштита. - Наследни материјал (ДНК, гени). - Телесне и полне ћелије. - Наследне особине. - Индивидуална варијабилност.	- упореди грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелија и нивоу организма; - одреди положај органа човека и њихову улогу; - цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама; - групише организме према особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи; - направи разлику између животне средине, станишта, популације, екосистема и еколошке нише; - размотри односе међу	Дијалогска, монолошка, демонстративна, илустративна, групни рад, рад у паровима.	Свеска, прибор за писање, прибор за бојење, лупа, уџбеник за шести разред.

- Природна селекција. - Вештачка селекција. - Постанак живота на Земљи (прве ћелије без једра, постанак ћелија са једром и појава вишећелијске грађе). - „Дрво живота“ (заједничко порекло и основни принципи филогеније, сродност и сличност). - Организми без једра. - Организми са једром. - Положај основних група једноћелијских и вишећелијских организама на „дрвету живота“. - Обољења која изазивају, односно преносе бактерије и животиње. - Бактерије и антибиотици. - Пuteви преношења заразних болести. - Повреде и прва помоћ: повреде коже, убоди инсеката и других бескичмењака, тровање храном, сунчаница, топлотни удар. - Превенција и понашање у складу са климатским параметрима. - Последице болести зависности (алкоголизам).	члановима једне популације, као и односе између различитих популација. - идентификује примере природне и вештачке селекције. - повеже узроке нарушавања животне средине са последицама по животну средину и људско здравље - идентификује примере природне и вештачке селекције у окружењу и у задатом тексту / илустрацији; - повеже еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом; - групише организме према особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи; - одреди положај непознате врсте на „дрвету живота“, на основу познавања општих карактеристика једноћелијских и вишећелијских организама; - одржава хигијену у циљу спречавања инфекција; - доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; - збрине површинске озледе коже, укаже прву помоћ у случају убода инсеката, сунчанице и топлотног удара и затражи лекарску помоћ кад процени да је потребна;		
--	--	--	--

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		

Природа и друштво Свет око нас Чувари природе Географија Физика	Посматрање, навођење примера уз помоћ наставника, закључивање, учествовање у анализи и решавању једноставних задатака, писање, цртање и обележавање цртежа.	Планирање и организација, бирање садржаја и реализација истих, објашњавање, показивање, навођење примера, давање додатних објашњења, давање упутстава, постављање питања, праћење ефеката свог рада и рада ученика, усмеравање и подстицање ученика.	- Ученици - Наставници - Искуство ученика - Родитељи - Природна и друштвена средина	- Ученици - Наставници - Родитељи - Педагог
---	--	--	--	--

Д) ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

ПРЕДМЕТ : СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ - ДРАМСКА СЕКЦИЈА

РАЗРЕД: 6.

ЦИЉ: Драмска секција тежи да ученике упозна са културом говора, понашања на сцени и ван ње. Чланови ове секције оспособљавају се за обављање сценских задатака (рецитовање, глума, вођење програма). Циљ секције је да помогне ученицима у развијању њихових посебних потенцијала, осећаја самопоуздања, говорних и изражајних способности и вештина, маште и креативности, јача друштвену свест и осећај одговорности учећи их начину конкретне сарадње и уважавању других.

ТЕМЕ / САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
1. Формирање секције и договор о раду 2. План рада за текућу школску годину 3. Договор око реализације програма за Дан школе 4. Посета позоришту 5. Разговор о одгледаној представи 6. Читачка проба (рад за столом) 7. Читачка проба (читање по улогама) 8. Генерална проба 9. Премијера - Дан школе 10. Проучавање драмских текстова (о позоришној уметности) 11. Избор новог текста за драмску игру 12. Подела улога	• упознати су са културом драмског стваралаштва, • упознати су са основама драмског истраживања, • развијена су стваралачке способности, • обogaђена и развијена машта и креативан начина мишљења, • развијена је способност за концентрацију и способност за јавне наступе, • стечена је способности лепог, течног и креативног импровизованог изражавања, • стечено су искуства и навика за колективни живот и рад, • развијено је опажање, размишљања и слободно изражавања,	Стваралачка Разговорна - дијалoшка Текстуална Размена мишљења Интерактивна метода Ситуациона Сарадња Монолошка	Читанка Разни драмски текстови Одговарајући реквизити

13. Читачка проба (рад за столом) 14. Читачка проба (анализа ликова) 15. Читачка проба (основна идеја) 16. Читачка проба (читање по улогама) 17. Распоредна проба: груписање лица и ствари на сцени 18. Распоредна проба: вежбе покрета и гестова 19. Генерална проба 20. Учешће секције на прослави Дана Светог Саве 21. Одабир новог текста 22. Подела улога 23. Читачка проба (рад за столом) 24. Читачка проба (анализа ликова) 25. Читачка проба (основна идеја) 26. Читачка проба (читање по улогама) 27. Распоредна проба: груписање лица и ствари на сцени 28. Распоредна проба: вежбе покрета и гестова 29. Распоредна проба: сценске радње 30. Распоредна проба: вежбе ритма и темпа 31. Распоредна проба: костими и маске 32. Проба 33. Генерална проба 34. Учешће на такмичењу 35. Анализа рада драмске секције 36. Разматрање извештаја о раду секције: (ученици сами пишу и сређују албум са фотографијама, предлажу садржаје за досије школе)	• емоционално сазревање (емотивни и сазнајни развој) • развијене су критичке способности, • развијена је самоконтрола, досетљивост... • подстицање интересовања за истраживање Доказано је да се дете у ваннаставним активностима потврђује као стваралац, а кроз емотивну ангажованост у драми касније показује боље успехе у учењу и памћењу стичући способност флексибилне и стваралачке личности		
---	---	--	--

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
• музичка култура • ликовна култура • физичко васпитање • информатика	• слуша • учи • примењује научено • активно учествује у раду	• предаје • објашњава • мотивише ученике на рад	• ученици • наставници • родитељи • искуство ученика • друштвена средина	• наставници • педагог • ученици • родитељи

• страни језици			• компјутер	
-----------------	--	--	-------------	--

ПРЕДМЕТ : СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ (Рецитаторска секција)

БРОЈ ЧАСОВА : _36

ЦИЉ : Проучавање уметничког дела јесте да ученик разуме и осети његову уметничку вредност. **Изражајна интерпретација текста-рецитовање-подстиче их на то да уметничко дело говори кроз њих.** Рецитовање као специфични облик комуникације између публике и песника, књиге и читалаца.

САДРЖАЈИ	ЗАДАЦИ	ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
1.Формирање секције 2.Чиниоци изражајног казивања 3.Избор анализе садржаја поводом дана школе 4.Избор анализе садржаја поводом дана школе 5.Чиниоци изражајног казивања 6. Чиниоци изражајног казивања 7.Акценатске вежбе 8. Акценатске вежбе 9.Обрада изабране песме 10. Обрада изабране песме 11.Вежбе интонације 12..Вежбе интензитета 13..Паузе у рецитовању, понабљање и рефрени 14.Вежба темпа мимике и гестикулације 15.Увежбавање за наступ 16.Припрема за наступ поводом школске свечаности 17.Увежбавање наступа 18.Увежбавање за наступ 19.Генерална проба пред наступ 20.Прослава Дана школе 21.Анализа прославе Дана школе 22.Избор садржаја за прославу Светог Саве 23. Избор садржаја за прославу Светог Саве 24.Увежбавање наступа 25. Увежбавање наступа 26.Генерална проба 27.Свети Сава- школска слава 28.Анализа прославе Свети Сава	• упознавање са културом рецитовања • упознавање са основама рецитовања и њеним вредностима • развијање стваралачке способности, • богаћење и развијање маште и креативног начина мишљења, • развијање способности за концентрацију и способности за јавне наступе, • стицање способности лепог, течног и креативног импровизованог изражавања, • стицање искуства и навика за колективни живот и рад, • развој опажања, размишљања и слободног изражавања, • емоционално сазревање (емотивни и сазнајни развој) • развијање критичке способности, • развијање самоконтроле, досетљивости... • подстицање интересовања за истраживање Доказано је да се дете у ваннаставним активностима потврђује као стваралац, зато ученицима не треба наметати модел рецитовања, већ им треба помоћи да кроз доживљај текста пронађу свој	Стваралачка Разговорна-дијалогска Текстуална Размена мишљења Интерактивна метода Ситуациона Сарадња Монолошка	Читанка Књиге поезије Одговарајући реквизити

29..Припрема за такмичење у рецитовању 30.Увежбавање наступа за такмичење 31.Одабир деце за такмичење 32.Увежбавање наступа 33.Општинско такмичење рецитатора 34.Такмичење у рецитовању 35.Анализа општинског такмичења 36.Анализа рада секције	говорни облик песме.		
--	----------------------	--	--

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
-музичка култура -ликовна култура -физичко и здравствено васпитањеваспитање -информатика и рачунарство -страни језици	-слуша -учи -примењује научено - активно учествује у раду	-показује -објашњава -мотивише ученике на рад	-ученици -наставници -родитељи -искуство ученика -друштвена средина - рачунар	-наставници -педагог -ученици Родитељи

ПРЕДМЕТ : Еколошка секција

БРОЈ ЧАСОВА : 18

ЦИЉЕВИ : - Упознавање ученика са природним појавама и процесима.

- Формирање еколошке свести код ученика.

- Мотивисање ученика да учествују у акцијама заштите, обнове и унапређења животне средине и хуманизација њиховог односа према природи.

- Разумевање повезаности и међусобне зависности живих бића и животне средине.

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
----------	--------	--------------------	----------------------

Упознавање ученика са планираним активностима Заштита озонског омотача Светски дан заштите животиња (4. октобар) Уређење школског дворишта Европски дан науке Уређење еколошког кутка у учионици Обележавање 1. децембра (Светски дан борбе против СИДЕ). Светски дан планина Еколошке поруке Светски дан влажних станишта Угрожене животињске врсте, заштита - избор текстова Угрожене биљне врсте и њихова заштита – избор текстова. Светски дан шума (21. март) Уређивање „учионице у природи“ Дан планете Земље- 22. април Упознавање са лековитим биљем околине Светски дан биодиверзитета Анализа рада и активности током школске године	- Проширена су стечена знања о значају биљака у природи. - Развијена су интересовања за правилну негу биљака. - Укључени су у акције за заштиту биљака. - Развијена је свест о личном ангажовању у заштити животиња. - Развијен је здрав однос према себи и другима. - Препознају изворе загађивања и уочавају последице. - Развијена свест о значају личног ангажовања у очувању и унапређењу животне средине. - Схватили су значај рационалног коришћења природних богатстава. - Разумеју значај здравог начина живота.	Дијалогска, демонстративна, илустративна, групни рад, рад у паровима, теренски рад.	Блокови за цртање, прибор за бојење, маказе, лепак, селотејп, свеске, прибор за писање, хамер папир, лупа, налепнице, саксије за цвеће, земља за цвеће...
---	---	---	---

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
Природа и друштво Свет око нас Чувари природе Географија Хемија Физика	-Посматрање, праћење и описивање појава, -Дијалог, -Закључивање, -Демонстрација, -Практичан рад	-Планира и организује -Бира садржаје и реализује исте -Објашњава -Поставља питања -Демонстрира -Даје упутства -Обезбеђује ресурсе -Прати ефекте свог рада и рада ученика	-Ученици - Наставници - Искуство ученика - Родитељи - Природна и друштвена средина	- Ученици - Наставници - Родитељи - Педагог